

Jaarverslag 2015

Kind & Gezin

Bevat dit jaarverslag niet de informatie die je zoekt?

Bezoek dan onze website voor aanvullende publicaties, onderzoeksrapporten en cijfers.

Het kind in Vlaanderen • Rapport Klachtendienst • Activiteitenverslag Adoptie • Vaccinatierapport •
Rapport gehoorscreening • Gemeentelijke kindrapporten • Kansarmoedegegevens

www.kindengezin.be

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	7
Bestuursorganen	11
Organogram	12
1. Een open en vernieuwende organisatie	13
1. Een open organisatie met een visie	14
1.1 Een horizontaal diversiteits-en kinderrechtenbeleid	14
1.1.1 Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau	15
1.1.2 Beleidsontwikkeling en beleidsondersteuning: projecten en acties.....	15
2. Een vernieuwende organisatie	19
2.1 De Kind en Gezin-Lijn	19
2.2 De Kind en Gezin-Academie: kennis delen met partners	20
2.3 Communicatie	26
2.4 Klachtendienst	30
3. Vernieuwen en verbeteren voor en achter de schermen	35
3.1 Informatisering	35
3.2 Facility	36
3.3 Interne controle	37

2. Kinderopvang	39
1. Trends, realisatie en plannen	40
2. Overzicht kinderopvang	46
2.1 Er zijn 2 soorten opvangvormen	47
2.2 Opvang van baby's en peuters	48
2.3 Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang).....	50
2.4 Kerncijfers	52
3. Activiteiten en projecten	54
3.1 Wat doet Kind en Gezin in functie van de uitbouw van het kinderopvanglandschap?	54
3.1.1 Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters	54
3.1.2 Bijkomende plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters mogelijk maken.....	55
3.1.3 Het uittekenen van een nieuwe organisatiestructuur voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen (buitenschoolse opvang).....	56
3.1.4 Centra voor inclusieve kinderopvang (CIK)	56
3.1.5. Een nieuw concept flexibele kinderopvang.....	57
3.2 Wat doet Kind en Gezin om gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen in kader van het zoeken naar en het gebruik van kinderopvang?	58
3.2.1 De Kinderopvangzoeker.....	58
3.2.2 Online berekenen van het inkomenstarief.....	59
3.2.3 Sociale functie	60
3.3 Wat doet Kind en Gezin voor het opstarten van nieuwe kinderopvang en voor het behoud, het verbeteren en het ondersteunen van het bestaande aanbod aan kinderopvang?	60
3.3.1 Ondersteuningsstructuur voor ondernemers in de kinderopvangsector.....	60
3.3.2 Informeren, ondersteunen en betrekken lokale en regionale actoren bij voor kinderopvang relevante beleidsthema's en onderwerpen.....	61
3.3.3 Communicatie	61
3.3.4 Een intermediaire rol spelen bij de financiering van de opvangvoorzieningen	62
3.3.5 De kwaliteit van de kinderopvang bevorderen.....	62

3. Preventieve Gezinsondersteuning	67
1. Trends, realisatie en plannen	68
2. Kerncijfers	77
3. De dienstverlening van Kind en Gezin	82
3.1 Voor de geboorte	82
3.2 Na de geboorte	83
3.3 Extra ondersteuning.....	84
3.4 Gesubsidieerde voorzieningen en projecten.....	86
3.5 Gestructureerde samenwerking.....	90
4. Adoptie	91
1. Trends, realisatie en plannen	92
2. Kerncijfers	96
3. Kerntaken	99
3.1 Informatie	99
3.2 Trajectbegeleiding van de kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie	99
3.3 Binnenlandse adoptie	99
3.4 Kanaalcontrole en kanaalopvolging	100
3.5 Adoptiebemiddeling begeleiden en verbeteren	100
3.7 Kwaliteitbevordering	100
3.8 Aanvullende taken	101

5. Personeel: feiten, cijfers en vorming	102
1. Trends, realisatie en plannen.....	103
2. Kerncijfers	107
3. Kind en Gezin-academie en de dienst HRM: een tandem in vorming, training en opleiding van personeel.....	109
6. Financieel verslag	110
1. De begrotingsscyclus	111
2. De initiële begroting en de begrotingscontrole - evolutie van de dotatie	112
3. Evolutie van de ontvangsten	113
4. Evolutie van de uitgaven.....	114
5. resultaat van de begrotingsuitvoering - reservefonds.....	115
Bijlage jaarverslag 2015 van het Raadgevend Comité bij het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin	122

**“Bouwen aan een sterke visie
en een grote bereidheid
om bruggen te slaan”**

Er is maar één manier om elk kind de zorg en ondersteuning te bieden waar het recht op heeft. En dat is door een hechte samenwerking met ouders en met alle partners, vrijwilligers en professionals die bijdragen aan de ontplooiingskansen van kinderen. **'Wij samen'** is dan ook al enkele jaren de mantra van Kind en Gezin.

In 2015 kwam de meerwaarde van die aanpak sterk uit de verf, maar werd ook duidelijk dat 'wij samen' niet vanzelf komt. Het veronderstelt een voortdurend bouwen aan een sterke visie als organisatie en een grote bereidheid om bruggen te slaan. Het vraagt ook een andere manier van aansturen, waarbij je medewerkers en voorzieningen vertrouwen geeft en stimuleert om hun expertise en hun gedrevenheid maximaal tot zijn recht te laten komen.

De Huizen van het Kind - waarvan er eind 2015 al 123 erkend waren - zijn daar een prachtig voorbeeld van.

In onze contacten met ouders betekent dit dat we nog meer dan vroeger willen aansluiten bij wat zij als gezin echt nodig hebben en los komen van de puur klassieke dienstverlening van consulten en huisbezoeken. In de kinderopvangsector keerde de spreekwoordelijke rust na de uitrol van het decreet kinderopvang voor baby's en peuters in 2015 stilaan terug, ook al blijven er uitdagingen zoals bewaken van de sociale functie en verdere vereenvoudiging. Ook hier willen we voorzieningen niet in de eerste plaats als 'controlerende overheid' tegemoet treden, maar als partner die hen ondersteunt om belangrijke thema's als professionalisering en pedagogische kwaliteit een plaats te geven in hun werking.

Ook binnen Kind en Gezin hebben we de voorbije jaren een hele weg afgelegd om los te komen van klassieke structuren: een echte 'wij samen'-benadering vergt immers ook dat je je eigen werking en aannames in vraag stelt. We willen verder groeien naar een open netwerkorganisatie waarin teams en hun wendbaarheid centraal staan. Tegelijk zetten we volop in op het versterken van leiderschap. Dat er op die manier heel wat dynamiek kan ontstaan, bleek in 2015 al uit de knappe manier waarop we als organisatie de vluchtelingenproblematiek aanpakten. In soms moeilijke omstandigheden werd op heel wat plaatsen samen met partners een dienstverlening naar vluchtelingengezinnen uitgebouwd.

We hebben zo in 2015 belangrijke stappen gezet naar een geïntegreerd gezinsbeleid dat voor gezinnen echt het verschil maakt. Ik kijk ernaar uit om die boeiende tocht ook de volgende jaren verder te zetten, samen met alle medewerkers en partners van Kind en Gezin.

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal

Januari	<ul style="list-style-type: none"> • Aanmelden binnenlandse adoptie niet meer mogelijk
Februari	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiteit over hormoonverstoorders: risico voor baby's en zwangere vrouwen in pesticiden, plastic of bewaarmiddelen
Maart	<ul style="list-style-type: none"> • 1712 luistert nu ook naar slachtoffers van gedwongen adoptie • Wat vinden kinderen belangrijk in de opvang? (In opdracht van Kind en Gezin voerde het centrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen (VBJK) met de medewerking van de Universiteit Gent)
April	<ul style="list-style-type: none"> • Vaccinatie mazelen en Rotarix in de actualiteit
Mei	<ul style="list-style-type: none"> • Expertpanel gedwongen adopties overhandigt eindrapport aan minister Vandeurzen. Het rapport analyseert het panel de problematiek rond gedwongen adopties en doet het 19 aanbevelingen. • Nieuwe IKT-tarieven voor opvangvoorzieningen waar ouders betalen volgens hun inkomen. • Debat langer zwangerschapsverlof (EU)
Juni	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe cijfers waaronder kansarmoede-index en gebruik formele kinderopvang in 2014 online • Online afspraken maken bij Kind en Gezin vanaf nu mogelijk • Veranderingen in regelgeving kinderopvang principieel goedgekeurd. Deze veranderingen zijn één van de resultaten van het zogenaamde voortgangsoverleg.

Juli	<ul style="list-style-type: none">• Nieuw decreet binnenlandse adoptie• Oproep kandidaten nieuwe subsidies kinderopvang• Vlaamse overheid reorganiseert opvang en vrije tijd van schoolkinderen (conceptnota)
Augustus	<ul style="list-style-type: none">• Anoniem bevallen in de actualiteit naar aanleiding van vondeling in Sint-Truiden• E-birth verwelkomt Kind en Gezin als nieuwe klant
Oktober	<ul style="list-style-type: none">• Dienstverlening Kind en Gezin in asielcentra
November	<ul style="list-style-type: none">• Kind en Gezin wint de Kortom Communicatieprijs 2015 voor zijn campagne bewegen
December	<ul style="list-style-type: none">• Opschorting adopties uit Oeganda en tijdelijk ook uit Ethiopië

BESTUURSORGANEN

Directieraad

De Directieraad is bevoegd voor statutaire materies en personeelsaangelegenheden.

Administrateur-generaal

Katrien Verhegge

Algemeen directeur

Inge Kinnaer

Afdelingshoofden

Ingrid Bombay, Annemie Boone, Johan Letouche, Tine Sinnaeve, Linda Stijnen, Anne Vanden Berge, Ariane Van den Berghe, Leo Van Loo, Filip Winderickx.

Secretaris

Eddy Verbestel

Directiecomité

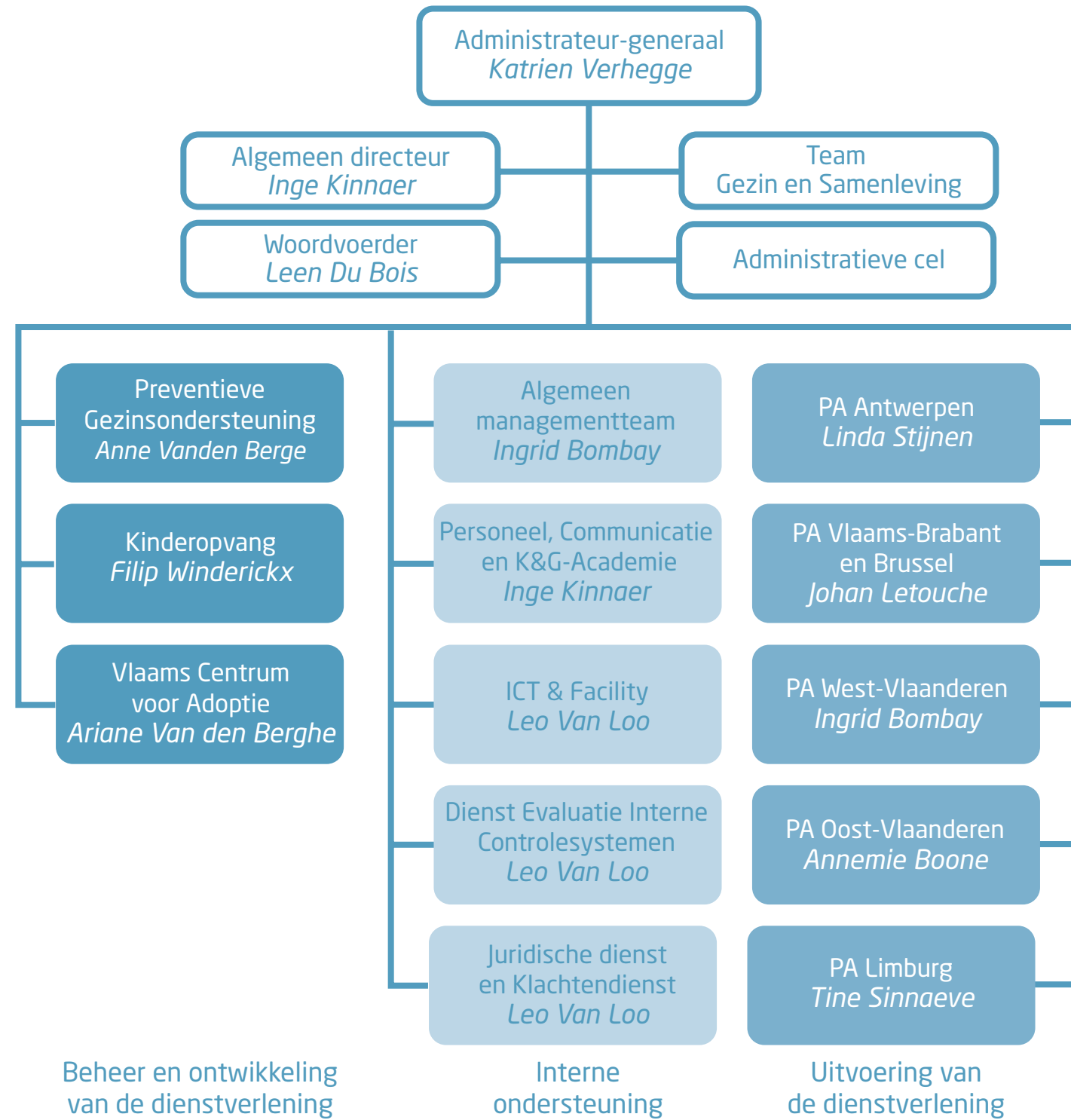
Het Directiecomité staat in voor het beheer en de beleidsmatige aansturing van het agentschap.

De samenstelling van het Directiecomité is identiek aan die van de Directieraad, maar versterkt met Leen Du Bois, woordvoerder.

Secretaris

Wouter Appeltans

ORGANOGRAM

Hoofdstuk 1 EEN OPEN EN VERNIEUWENDE ORGANISATIE

Het decreet tot oprichting van Kind en Gezin stelt 'Diversiteit en kinderrechten' als centrale uitgangspunten voorop bij de uitvoering van de missie van het agentschap.

Kind en Gezin kiest er bewust voor zijn kernboodschappen te vertalen naar de moeilijkst bereikbare doelgroep.

Eind 2015 volgde Kind en Gezin ruim 600 kinderen uit vluchtelingengezinnen op. De dienstverlening werd versterkt met bijkomende zittingen en regioverpleegkundigen.

De klachtendienst: van formele klachtenbehandeling naar dialoog en nazorg.

Blijven investeren in vernieuwende vormen van kennisdeling met de Kind & Gezin-Academie.

1. EEN OPEN ORGANISATIE MET EEN VISIE

Kind en Gezin wil samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zo veel mogelijk kansen creëren. We bestaan omwille van het kind en gaan bij alles wat we doen uit van de kernwaarden diversiteit en kinderrechten.

1.1 Een horizontaal diversiteits- en kinderrechtenbeleid

Het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van Kind en Gezin stelt 'Diversiteit en Kinderrechten' als centrale uitgangspunten voorop bij de uitvoering van de missie van het agentschap. En dit is evident, aangezien de opdracht van Kind en Gezin in sterke mate gaat over het verzekeren van een aantal rechten van het kind. Niet enkel rechtstreeks, maar ook onrechtstreeks, via de gezinsverbanden waar ze deel van uitmaken. Het gaat enerzijds over het verzekeren van provisierechten*, beschermingsrechten en participatierechten**.

Anderzijds gaat het over het rechte trekken van vooraf bestaande ongelijkheden tot die rechten. Niet alle gezinnen en dus niet alle kinderen vertrekken van dezelfde uitgangspunt. Zo draagt Kind en Gezin bij tot een volwaardige deelname van alle kinderen en hun gezin aan de samenleving.

De visie van Kind en Gezin geeft helder weer hoe de organisatie dit concreet vorm wil geven. De kernwaarden diversiteit en kinderrechten moeten een voortdurend toetsingskader zijn. Zo staat het belang en het welzijn van het kind voorop in alles wat Kind en Gezin doet.

Kind en Gezin zet in op een universeel bereik, maar gaat tegelijk ook radicaal voor waar het echt het verschil kan maken. Daarom wil Kind en Gezin zijn dienstverlening aanbieden op vraag en op maat van die kinderen en die gezinnen bij wie de nood het grootst is.

Door een gedifferentieerd aanbod kan Kind en Gezin inspelen op uiteenlopende noden. De diversiteit van kinderen en ouders wordt hierbij gerespecteerd, vertrekkend vanuit het kader van 'Proportioneel universalisme'. Een proportionele universele basisdienstverlening komt tegemoet aan het bestaan van sociale ongelijkheden en draagt bij tot het scheppen van gelijke mogelijkheden. Ze stelt een basisdienstverlening voorop die in schaal en intensiteit varieert in verhouding tot de mate van achterstelling of sociale ongelijkheden.

Om versterkt te kunnen inzetten op diversiteit en kinderrechten, geeft het team Gezin en Samenleving vorm aan een expliciet diversiteits- en kinderrechtenbeleid binnen Kind en Gezin. Dit gebeurt op verschillende dimensies waarbij de uiteindelijke doelstelling altijd de realisatie van de rechten van ouders en kinderen is.

* Provisierechten of het recht op zorg: gezondheidszorg, voeding, warmte, beschutting, kledij, opvoeding en vorming, ouderlijke zorg, inkomen, ...
Beschermingsrechten: tegen verwaarlozing en misbruik, pijn en eenzaamheid, ...

** Participatierechten: rechten om te participeren, als beslisser of medebeslisser, in de dingen die je aanbelangen.

1.1.1 Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau

Enerzijds draagt Kind en Gezin bij tot de doelstellingen uit de talrijke 'Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau'.

Op Vlaams niveau is er het 'Vlaams Actieplan Armoedebestrijding', het 'Vlaams jeugdbeleidsplan', het 'Vlaams actieplan Kinderrechten', het 'Vlaamse doelstellingenkader Gelijke Kansen' en het 'Vlaams actieplan Integratiebeleid'. Op internationaal niveau gaat het over de opvolging van het 'Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind' en het 'Internationaal Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap'. Deze verdragen worden door het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind in Genève en door het Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap opgevolgd.

Het team Gezin en Samenleving vertegenwoordigt Kind en Gezin op de overlegorganen inzake dit beleid en doet de opvolging van de concrete acties die in de plannen geformuleerd zijn.

1.1.2 Beleidsontwikkeling en beleids-ondersteuning: projecten en acties

Anderzijds vervult het team Gezin en Samenleving een opdracht inzake 'Beleidsontwikkeling en beleidsondersteuning' van Kind en Gezin. Het team zet eigen projecten en acties op.

Daarnaast ondersteunt het team de beleidsafdelingen Kinderopvang, Preventieve Gezinsondersteuning en Adoptie in het uitwerken van hun specifiek beleid.

In het overzicht van eigen projecten en acties van het team neemt de ontwikkeling van het 'Vlaamse gezinsbeleid' een ruime plaats in. Het gaat hierbij enerzijds om de voorbereiding van de overheveling van de gezinsbijslagen (in het kader van de 6e staatshervorming), met aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Anderzijds gaat het om inspanningen om te komen tot een gedeelde en gedragen visie op gezinsbeleid en het beleid naar het jonge kind.

Daarnaast neemt het team ook de volgende acties ter harte:

- Ondersteuning bij het uitwerken van een 'Jongeren- en Kindereffectenrapport' (JoKER) en armoedetoets bij ontwerpdecreten, als onderdeel van de 'Reguleringsimpactanalyse' (RIA).
- Overleg met de administratie Onderwijs in functie van een afgestemd beleid ter ondersteuning van ouders en kinderen, het stimuleren van kleuterparticipatie en talenbeleid.
- Opvolging van relevante parlementaire thema's en beleidszaken met linken naar het jonge kind en het gezin en ontsluiting van de belangrijkste informatie binnen Kind en Gezin, zodat proactief kan ingespeeld worden op actuele maatschappelijke en politieke tendensen.
- Opvolging van de proeftuinen 'Inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen' vanuit het Europees Fonds voor Asiel, 'Migratie en Integratie' (het 'AMIF-project') samen met het VBJK en het Vlaams Agentschap voor Integratie en Inburgering. Dit project loopt tot eind 2016.

Een overzicht van projecten en acties *in* samenwerking met beleidsafdelingen en andere teams binnen de organisatie:

- Versterking van de dienstverlening aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen, waaronder een uitgebreid vormingstraject voor gezinsondersteuners.
- Ondersteuning van het communicatiebeleid voor de diversiteit van gezinnen in de samenleving.
- Ontwikkelen van actielijnen in het kader van een beleid naar gezinnen met jonge kinderen in grootstedelijke context (Brussel, Antwerpen en Gent).
- Ontwikkeling van een kader en strategieën m.b.t. inclusief beleid van Kind en Gezin en zijn partners, o.a. in de preventieve gezinsondersteuning, en het versterken van inclusieve kinderopvang.
- Sensibiliseren en ondersteunen van de sectoren kinderopvang en opvoedingsondersteuning over taalstimulering en meertaligheid.
- Ontwikkelen van trajecten om de participatie van ouders en kinderen te versterken vanuit de visietekst 'Kind en Gezin en participatie als deelhebben'.
- Voorbereiden van het participatief traject naar de Conferentie 'De Toekomst is Jong'. De Conferentie vindt plaats op 6 oktober 2016.

Project in de kijker

Aanpak vluchtelingencrisis

De vluchtelingencrisis beheerste in 2015 het nieuws en had ook gevolgen voor de dienstverlening van Kind en Gezin aan vluchtelingengezinnen met jonge kinderen in de Vlaamse opvangcentra. De groeiende toestroom vroeg in een eerste fase vooral binnen de preventieve gezinsondersteuning inspanningen en investeringen om aan de zorgvragen van de gezinnen tegemoet te kunnen komen.

Er stellen zich uiteenlopende uitdagingen: vaccinaties op punt stellen met het organiseren van vaccinatiemomenten, ingaan op ondersteuningsvragen, aandacht voor oudere kinderen en voor zwangeren, zorg om de integratie en het wegwijs geraken in de samenleving, tolken of vertrouwde figuren zoeken, afstemmen met het opvangcentrum, CLB, OCMW, Lokaal GezondheidsOverleg

(LOGO), toeleiden naar de kleuterschool, aandacht voor trauma's, informeren over gezinsbijslagen, ... Het zijn thema's en zorgvragen die we niet allemaal zelf moeten opnemen, maar waarvoor we wel minstens het net moeten weven zodat mensen bij de juiste hulpverlener terecht kunnen. Eind 2015 volgde Kind en Gezin op die manier ruim 600 kinderen op. De dienstverlening werd versterkt met bijkomende zittingen en bijkomende regioverpleegkundigen.

Om de dienstverlening in de opvangcentra te verbeteren werd in 2015 een samenwerkingsovereenkomst uitgewerkt met het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil). Deze overeenkomst legt het kader vast voor de dienstverlening in de opvangcentra en wordt begin 2016 gefinaliseerd.

Er werd ook een bekendmakingsactie opgezet over onze dienstverlening ten aanzien van alle gemeenten en OCMW's.

In 2016 wordt de dienstverlening aan vluchtelingengezinnen met jonge kinderen verder uitgebouwd en opgevolgd. Hierbij zal onder meer aandacht gaan naar de kinderopvangmogelijkheden.

Project in de kijker

Investeren in de omgeving van jonge kinderen

Op initiatief van Kind en Gezin ontwikkelde een panel van wetenschappelijke experts begin 2014 de visietekst 'Een betere wereld voor jonge kinderen, investeren in hun omgeving'. Diverse disciplines en invalshoeken onderstrepen het belang van de ruime omgeving waarin kinderen opgroeien en de noodzaak om te investeren in jonge kinderen om kinderarmoede en sociale uitsluiting in het algemeen te bestrijden.

De visietekst vertrekt van de idee dat wij als samenleving, als beleidsmakers en - uitvoerders maar ook als burgers een grote verantwoordelijkheid dragen als het gaat om het realiseren van de positieve en uitnodigende omgeving waarin jonge kinderen ten volle kunnen opgroeien en ontwikkelen en waarin ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken hun engagement kunnen waarmaken ten aanzien van jonge kinderen.

Deze tekst zet 5 toetsstenen uit om die positieve omgeving voor alle kinderen en hun gezin kwalitatief te realiseren. Hij vormt sinds het najaar 2014 de basis voor tal van initiatieven op het vlak van uitbouw van de preventieve gezinsondersteuning en het uittekenen van het gezinsbeleid. In 2015 worden de krachtlijnen uit de tekst verder geconcretiseerd in lokale en bovenlokale initiatieven.

2. EEN VERNIEUWENDE ORGANISATIE

Voor zijn dienstverlening is Kind en Gezin afhankelijk van een professionele ondersteuning op het gebied van communicatie, kennis-uitwisseling, klachtenbehandeling, ICT en interne controle.

2.1 De Kind en Gezin-Lijn

Ouders en aanstaande ouders in heel Vlaanderen kunnen bij de Kind en Gezin-Lijn terecht met vragen over zwangerschap, geboorte, voeding, verzorging, kinderopvang, opvoeding, ...

De frontoffice-medewerkers van de Kind en Gezin-Lijn verstrekken algemene informatie en kunnen afspraken in een consultatiebureau maken of wijzigen. Voor specifieke vragen schakelen ze door naar een deskundige inzake kinderopvang of naar een verpleegkundige in de backoffice. Vragen over preventieve gezinsondersteuning worden via een dagelijks rapport automatisch aan de regio's bezorgd, zodat de regioteamleden op de hoogte blijven van de vragen die bij 'hun' gezinnen leven en indien nodig ook kunnen zorgen voor de opvolging van de oproepen. Dringende boodschappen voor regioteamleden worden via sms aan hen bezorgd.

De piek in het aantal vragen over de inkomensgerelateerde (IKG) kinderopvang, die zich al in 2014 aandeede, liep ook nog door in 2015. Ondanks de extra inzet van personeel kampten we nog tot de zomer van 2015 met een grote achterstand in het behandelen van de dossiers. Een aanpassing in de aanpak van het aanmaken van de attesten voor de inkomensgerelateerde kinderopvang, naar aanleiding van de indexering en herberekening einde 2015, maakte dat er heel wat minder oproepen hierover door de Kind en Gezin-Lijn moesten behandeld worden en dat niet opnieuw een achterstand in de behandeling van vragen werd opgebouwd in november en december.

In 2015 waren er 275 515 telefonische contacten met de Kind en Gezin-Lijn, waarvan er effectief 252 903 beantwoord werden. Het aantal contacten lag daarmee ruim 20% lager dan in 2014. Deels had dit te maken met het lagere aantal contacten over kinderopvang, maar ook de implementatie van de mogelijkheid voor ouders om voortaan online (via onze website en 'Mijn Kind en Gezin') hun afspraken voor het consultatiebureau te beheren, leidde tot een lager aantal contacten met de Kind en Gezin-Lijn.

De bereikbaarheid lag net als in 2014 onder het vooropgestelde doel van 95%, maar het resultaat was toch beter dan het jaar voordien. We klopten af op een globale bereikbaarheid van 91,8%, zo'n 10% beter dan in 2014. Toch blijft ook in 2016 de focus gericht op een verdere verbetering van de bereikbaarheid.

De andere aanpak inzake attesten inkomenstarief leidde ook tot een duidelijk daling van het aantal mails. De Kind en Gezin-Lijn ontving in 2015 ruim 36 800 mails (tegenover 45 453 in 2014), dus eveneens een daling van 20%. 22,3% van alle oproepen en slechts 19,5% van alle mails werd doorgegeven naar de tweede lijn bij Kind en Gezin.

In oktober 2012 ondertekende de Kind en Gezin-Lijn het *'Charter voor klantvriendelijkheid'* van de beroepsfederatie van contactcenters. Kind en Gezin gaat daarmee een duidelijk engagement aan om nu en in de toekomst te blijven beantwoorden aan de in het charter opgelegde criteria. Het charter voorziet onder meer in een maximale wachttijd van 2,5 minuten. Door de grote toevloed van vragen over het inkomenstarief bedroeg de gemiddelde wachttijd in 2014 61 seconden.

Doelstelling was om door een aanpassing van de operationele processen in 2015 opnieuw naar een wachttijd onder de 15 seconden te gaan. Hierin zijn we niet in geslaagd, maar globaal kon de wachttijd in 2015 wel bijna gehalveerd worden.

Op jaarbasis was de gemiddelde wachttijd 35 seconden. In 2016 wil Kind en Gezin naast een nog betere bereikbaarheid ook blijven streven naar een verdere verlaging van de wachttijd. 15 seconden blijft daarbij het doel.

De Kind en Gezin-Lijn is elke werkdag van 8 tot 20 uur bereikbaar op het nummer 078 150 100. Mails kunnen verzonden worden via het contactformulier op de website van Kind en Gezin.

2.2 De Kind en Gezin-Academie: kennis delen met partners

De Kind en Gezin-Academie stimuleert en ondersteunt kennisdelen en leren in functie van de missie en opdrachten van Kind en Gezin. We doen dit niet alleen met de eigen medewerkers, maar ook met partners buiten de organisatie, zelfs buiten de landsgrenzen.

De Kind en Gezin-Academie is zo binnen en buiten Kind en Gezin een platform waar kennisdelen en ontmoeten centraal staan en bijdragen aan een kwaliteitsvolle dienstverlening aan ouders, kinderen en jongeren.

Samen met partners kennis verhogen en delen

Sinds 2012 stelt de Kind en Gezin-Academie zijn dienstverlening ter beschikking van de partners van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).

In 2015 werd met verschillende organisaties buiten het beleidsdomein samengewerkt om leermateriaal te ontwikkelen dat zowel door Kind en Gezin als door partners kan gebruikt worden.

Een greep uit de samenwerkingen met partners in 2015:

- Het managementcomité van WVG gaf groen licht voor een aantal samenwerkingsprojecten tussen de verschillende WVG-bibliotheken en documentatiediensten. De Kind en Gezin-bibliotheek en documentatiedienst schreef samen met het Kenniscentrum WVG een open offerteaanvraag uit voor gezamenlijke aankoop van abonnementen.
- Een online cursus over 'Adoptie van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte' werd samen met de Vlaamse adoptiesector ontwikkeld en wordt door de medewerkers uit de adoptiesector gebruikt.
- Een online cursus 'Stappen in de Belgische asielprocedure en opvangwet' werd samen met het Rode Kruis en Fedasil ontwikkeld. Deze zal ook door hun medewerkers gebruikt worden en is een introductie voor iedereen die in zijn dienstverlening in contact komt met asielzoekers en vluchtelingen.

Kind in Vlaanderen

Kind en Gezin organiseert om de 2 jaar de conferentie 'Kind in Vlaanderen'. Voor de editie van 2015 werd gekozen voor het concept van een netwerkevent voor beleidsmakers en partners van Kind en Gezin. Het thema was 'Een betere wereld voor jonge kinderen: investeren in hun omgeving' waarbij de visietekst van Kind en Gezin met dezelfde titel de rode draad was.

Naast de voorstelling van de eigen verzamelde gegevens uit de publicatie 'Kind in Vlaanderen', gaven (inter)nationaal gerenommeerde sprekers vanuit een brede kijk op de maatschappij duiding bij een aantal thema's die uit de door Kind en Gezin verzamelde cijfers naar voren kwamen.

Het leerportaal kindengezinacademie.be

In 2015 kende het bereik van het leerportaal kindengezinacademie.be een sterke stijging. Met ondertussen 25 online cursussen ter beschikking meldden zich ruim 7500 externe cursisten aan.

In 2015 werd de eerste Engelstalige online cursus op het leerportaal gepubliceerd. 'Postnatal depression' is de Engelstalige versie van de reeds eerder verschenen online cursus 'Post-partumdepressie'. Het aanbieden van Engelstalige cursussen past in de internationale profilering van de kennis en ervaring van Kind en Gezin.

Project in de kijker: de AcademieTV

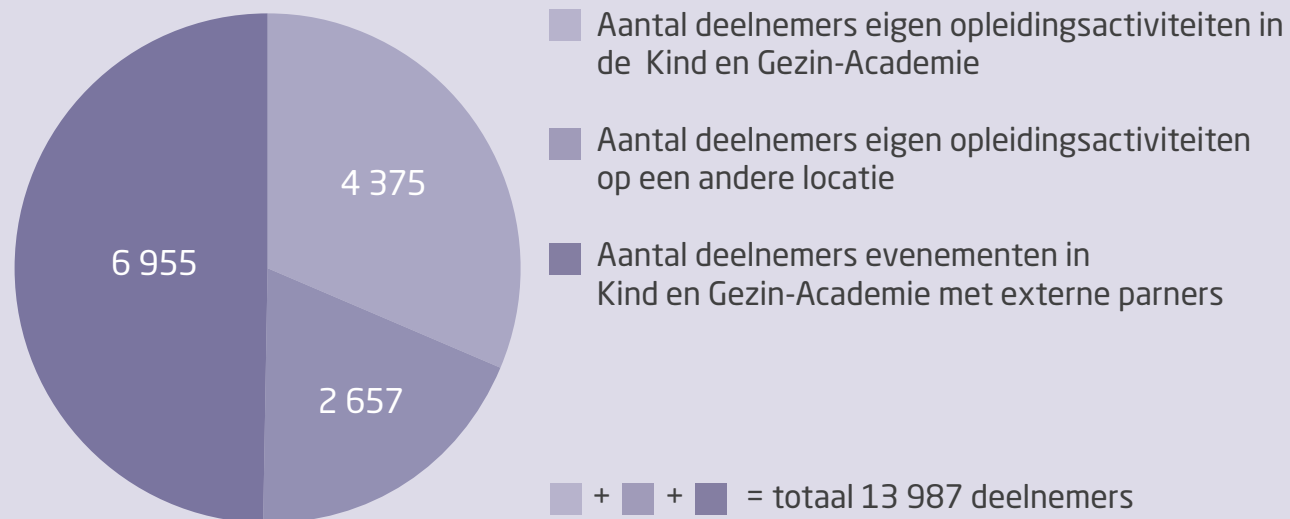
AcademieTV is het platform om live en on demand verrijkte video over de kernthema's van Kind en Gezin aan te bieden aan de verschillende (interne en externe) doelgroepen. Via AcademieTV ontsluiten we lezingen en workshops, brengen we evenementen tot bij de deelnemers, delen we kennis over relevante thema's en organiseren we virtuele trainingen.

Op die manier realiseert AcademieTV een efficiëntere kennisdeling en meer samenwerking, ook met externen.

Ook voor de deelnemers heeft dit een aantal belangrijke voordelen:

- Ze hoeven geen tijd te besteden aan verplaatsing en kunnen toch live aanwezig zijn.
- Ze kunnen de informatie rechtstreeks van de inhoudelijke expert krijgen.
- Ze kunnen gemakkelijk over het muurtje kijken en zich laten inspireren door collega's waardoor gemakkelijker samenwerking kan ontstaan.
- Ze kunnen na afloop de video opnieuw bekijken.

Bereik van de Kind en Gezin-Academie

1.1 Aantal deelnemers per type opleidingsactiviteit - 2015

CoördinatieCel Internationaal

Globalisering en internationale samenwerking zijn kernbegrippen van de 21ste eeuw. Ook Kind en Gezin kijkt over de Vlaamse grenzen voor de ontwikkeling van zijn dienstverlening. Daarnaast wordt Kind en Gezin steeds meer gevraagd om zijn expertise internationaal uit te dragen.

De Coördinatiecel Internationaal (CCI):

- Brengt internationaal denken en werken onder de aandacht van de Kind en Gezin medewerkers.
- Gaat proactief op zoek naar Europese middelen die bij Kind en Gezin kunnen worden ingezet.
- Organiseert buitenlandse delegaties.
- Neemt deel aan de werkprogramma's van de Vlaamse overheid.
- Organiseert ad hoc activiteiten zoals toegankelijke lezingen die het internationaal denken stimuleren.

Het EU DAPHNE-project 'Coordinated response to child abuse and neglect via minimum data set' werd in 2015 afgerond met een Europese registratietool rond kindermishandeling.

De afdeling Preventieve Gezinsondersteuning (PGO) en de Coördinatie Cel Internationaal waren voor België partner in dit project.

EXPOO

Het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning van de Vlaamse overheid (EXPOO) is gepositioneerd binnen het agentschap Kind en Gezin en bouwt mee aan een positieve leefomgeving waar het voor kinderen en jongeren goed is om op te groeien. Door samen in een open netwerk kennis en expertise te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden, wil EXPOO mensen en organisaties inspireren, ondersteunen en verbinden. EXPOO maakt kwaliteitsvolle kennis toegankelijk, stimuleert vernieuwing. EXPOO belicht nieuwe ideeën en initiatieven en brengt soms minder evidente thema's onder de maatschappelijke aandacht. Voor het verwezenlijken van haar opdrachten werkt EXPOO samen met verschillende partners. EXPOO is een open netwerk, een platform van en voor het werkveld en ontwikkelt projecten en acties op basis van de behoeften van het werkveld en in afstemming met andere ondersteunende actoren op het terrein.

Een greep uit de acties en projecten van EXPOO in 2015

- o **Informatie en kennis**

- o **Vernieuwde website: expoo.be**

EXPOO staat garant voor betrouwbare, kwaliteitsvolle informatie en expertise over opvoedingsondersteuning. Kennis uit onderzoek, literatuur en praktijk wordt door EXPOO verzameld, verrijkt en toegankelijk gemaakt. De website www.expoo.be is daarbij een belangrijke tool. In 2015 werd deze website grondig vernieuwd. EXPOO wil er op die manier voor zorgen dat de groeiende hoeveelheid aan kennis en expertise op een gebruiksvriendelijke manier gestructureerd wordt zodat het werkveld zich optimaal ondersteund voelt.

Naast het bijeenbrengen van bestaande kwaliteitsvolle inhoud en materialen ontwikkelde EXPOO in 2015 zelf (en in partnerschap) een aantal nieuwe kennisdocumenten en tools:

- Kennisdossier Radicalisering;
- Magazine Opvoedingsondersteuning aan ouders met jongeren;
- Draaiboek Infotheek.

o **Verbinding**

EXPOO stimuleert kennisontwikkeling en -uitwisseling door het organiseren van interactieve uitwisselingsmomenten:

- In het voorjaar organiseerde EXPOO voor de derde maal een 'Open forum dag ontmoeting'. Die werd vormgegeven in samenwerking met partners (nl. Antwerps Netwerk Ontmoetingsplaatsen, Kind en Gezin: afdeling PGO, Netwerk voorschoolse stimulering Limburg, Netwerk peuterspeelpunten Kempen, het centrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen (VBJK), Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang (VCOK) en het Vlaams Netwerk Ontmoetingsplaatsen).

- Professionals konden opgedane ervaring delen met anderen, expertise en methodieken uitwisselen, en samen zoeken naar antwoorden op actuele vragen. Het thema was de rol van de begeleider in een ontmoetingsplaats.
- Op 30 november werd samen met de Huizen van het Kind stad Antwerpen een OO-camp over de ondersteuning aan ouders met jongeren georganiseerd. Meer dan 60 praktijkwerkers en onderzoekers kwamen samen om inzichten en ervaringen te delen.
- Ook in 2015 organiseerde EXPOO een jaarcongres. Het congres thema waren de Huizen van het Kind. Het congres werd voorbereid met partners (Kind en Gezin, ViGez, VBJK-VCOK, Agentschap Integratie en Inburgering). Het congres werd gestreamd naar Gent waar ook een groep deelnemers mee kon volgen.

- In 2015 werd een start gemaakt met thematische netwerken (ontmoeting, Huizen van het Kind, ondersteuning van jongeren) waar actoren van uit diverse werkvelden op verschillende wijzen kennis met elkaar kunnen delen.

o **Huizen van het Kind**

In 2015 was de ondersteuning van de Huizen van het Kind een belangrijke opdracht. Samen met de afdeling PGO en de ondersteuningsgroep wordt voor thema's die leven in het werkveld via diverse kanalen (websites, vorming, webinars, ondersteunende materialen en producten, ...) inspiratie geboden.

o **Aanbod aan training en bijscholing**

In samenwerking met partners biedt EXP00 bijscholingen en trainingen aan. Dit is een open aanbod (in Brussel). Organisaties en netwerken kunnen ook beroep doen op EXP00 voor het uitwerken van een aanbod op maat van hun organisatie.

Volgende vormingen werden in open aanbod georganiseerd:

- Tweedaagse training in het 'Uitvoeren van pedagogische adviesgesprekken';
- Driedaagse vorming over 'Werken met groepen';
- Tweedaagse vorming over 'Ontmoeting';
- Vorming 'E-mail Opvoedingsondersteuning';
- Driedaags ondersteuningstraject 'Huizen van het Kind';
- Kennisupdate radicalisering.
De Kind en Gezin-Academie zorgde voor een opname van dit event en is nog steeds beschikbaar via de website.

Daarnaast zorgde EXP00 in 2015 voor volgende vormingen op maat:

- Driedaags ondersteuningstraject 'Huizen van het Kind' op vraag van provincie Antwerpen en provincie Limburg;
- Vorming over 'Communiceren met ouders' aangepast op maat voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB-GO);
- Vorming 'Pedagogisch Adviseren' op maat voor Arteveldehogeschool Gent;
- Gastlezing 'Pedagogisch adviseren' op maat voor Arteveldehogeschool Gent;
- Vorming 'Pedagogisch adviseren' op maat voor openluchtopvoeding Brasschaat.

In 2015 organiseerde EXP00 ook een reeks van 3 webinars als bijscholingsmogelijkheid voor professionals over samenwerken in Huizen van het Kind. Partner was hier Pronet (Arteveldehogeschool Gent).

o **Basisinformatie over opvoeden en opvoedingsondersteuning aanbieden**

EXP00 zorgde verder voor de aanmaak van kwalitatieve basisinformatie over opvoeden op de website www.groeimee.be.

Via een samenwerking met de Opvoedingslijn maakt EXP00 mee mogelijk dat ouders via de 'Stel-je-vraag' knop op de website www.groeimee.be hun eigen opvoedvraag kunnen stellen en gratis een antwoord op maat krijgen. EXP00 wil op die manier inzetten op een gelaagd aanbod aan opvoedingsondersteuning, op maat van ouders.

o **Sensibilisering**

EXP00 coördineert de jaarlijkse Week van de Opvoeding. Het thema van de Week van de Opvoeding 2015 was 'Opvoeden in je buurt'. Het thema werd door de partners van de Week van de Opvoeding gekozen uit een shortlist van 10 onderwerpen. Opvoeden in je buurt betekent dat je als ouder je kind niet alleen hoeft groot te brengen. Je doet het samen met de hele buurt. Soms doet het deugd om te praten over opvoeden met burens, familie, vrienden of andere ouders.

Daarnaast kom je als ouder ook op plaatsen zoals de kinderopvang, de school, de sportclub, de bib, de jeugdbeweging, ... waar over opvoeden gesproken kan worden. Op al deze plekken zorgen ouders, burgers, professionals, vrijwilligers, samen voor een buurt waar het goed is om op te groeien. En natuurlijk doen kinderen en jongeren ook zelf hun inbreng: ze hebben dromen, noden en talenten, ze leren van elkaar en gaan in interactie met heel wat verschillende volwassenen. Tijdens de Week van de Opvoeding 2014 organiseerden verschillende gemeentes, organisaties en besturen activiteiten voor ouders, kinderen en jongeren. EXPOO zorgde voor coördinatie en ondersteuning door het uitwerken van campagnemateriaal en inspirerende voorbeeldactiviteiten.

o **Netwerking en signaalfunctie**

EXPOO investeert in contacten met (en tussen) het werkveld en belendende sectoren. EXPOO onderhoudt contacten in binnen- en buitenland met het oog op het versterken van het draagvlak opvoedingsondersteuning.

Er is regelmatig overleg met de medewerkers van de provinciebesturen (provinciale steunpunten opvoedingsondersteuning), inloopteams, opvoedingswinkels en organisatoren van spel en ontmoeting.

2.3 Communicatie

Communicatiestrategie

Kind en Gezin is als organisatie in volle beweging en moet dus wendbaar en alert zijn en zijn strategie voortdurend in vraag durven stellen en bijsturen in functie van de veranderende omgeving. Net daarom moeten Kind en Gezin ook de communicatiestrategie regelmatig kritisch bekijken en bijsturen op basis van de vernieuwde visie.

De merkbeloftes

Elk merk communiceert op filosofisch, emotioneel en functioneel niveau. Op filosofisch niveau schaarft Kind en Gezin zich in zijn communicatie achter de overtuiging dat je kinderen niet alleen grootbrengt: 'It takes a village to raise a child'. Kind en Gezin deelt die overtuiging samen met zijn partners en heeft daarbij steeds het belang van het kind voor ogen.

Het belangrijkste niveau voor communicatie is het emotionele niveau. De focus hier ligt op het ondersteunen en versterken van ouders (empowerment). Door dit niveau te gebruiken, zal Kind en Gezin ook meer verschillende mensen aanspreken.

Wanneer Kind en Gezin communiceert over de dienstverlening, over zijn producten, ... dan gebeurt dit op het functionele niveau.

Kind en Gezin: een flexibel merk

Kind en Gezin neemt als organisatie vele gedaanten aan: Kind en Gezin organiseert op het ene moment en stimuleert, subsidieert of erkent op het andere. Die flexibiliteit moet ook blijken uit de manier waarop Kind en Gezin als merk communiceert: soms staat het logo van Kind en Gezin trots bovenaan, een andere keer bescheiden in een hoekje naast andere partners.

Differentiëren in boodschappen, in doelgroepen en in media

Het medialandschap is de laatste jaren onherkenbaar veranderd: er zijn heel veel nieuwe kanalen om ouders te bereiken. Ook de doelgroep is veranderd: de ene ouder is de andere niet. Als organisatie moet Kind en Gezin zich aan de ouders aanpassen. Kind en Gezin geeft niet meer alle mogelijke informatie op dezelfde manier aan iedereen, maar de specifieke boodschap bij de juiste persoon op het gepaste moment. Daartoe zetten we alle mogelijke media in en communiceren we ook samen met onze partners.

Een omgevingsanalyse toont de diversiteit van de doelgroepen. Kind en Gezin moet in de communicatie rekening houden met deze diversiteit. Een doorsnee gezin moet andere informatie en aandacht krijgen dan een kansarm gezin. Een startende opvangvoorziening heeft andere informatienoden dan iemand met ervaring. Het brede publiek verwacht andere communicatie dan de sector en intern vragen de regio's een andere aanpak dan de centrale administratie.

Ook in het gebruik van media is differentiatie aan de orde. De evolutie van het medialandschap en het mediagebruik is spectaculair en biedt kansen voor Kind en Gezin om beter en meer op maat te communiceren met zijn doelgroepen.

Via persona's naar 'op maat' dienstverlening en communicatie

In 2015 ging Kind en Gezin aan de slag met zogenaamde persona's om de dienstverlening te helpen vormgeven. De persona's werden via een draaiboek geïntroduceerd binnen Kind en Gezin. Dit heeft tot een hele reeks workshops geleid waarin een groot aantal teams teams ideeën gegenereerd hebben om onze communicatie en dienstverlening te vernieuwen en verder aan te sluiten bij elke ouder. Focus in dat draaiboek en ook in de workshops is de zoektocht naar een gebruikersreis voor elke ouder waar onze fysieke en niet-fysieke dienstverlening en communicatie zo goed mogelijk geïntegreerd zijn. Want net daar kan Kind en Gezin het verschil maken voor ouders.

Elke workshop bracht extra nieuwe ideeën naar boven, maar doorheen alle ideeën zijn wel een aantal zaken die duidelijk komen bovendien en die Kind en Gezin uitdagen om organisatiebrede ondersteuning uit te werken.

'Menselijk' digitaal

Voor Kind en Gezin zit de oplossing om beter aan te sluiten bij ouders niet enkel in een radicale digitalisering. De sterkte van Kind en Gezin blijft de 'human touch', de menselijke factor. Die maakt voor onze klanten het verschil. Kind en Gezin biedt als overheidsdienst rechtstreeks diensten aan gebruikers. Die rechtstreekse fysieke dienstverlening is de sleutel tot een geslaagde digitale transformatie.

Voor de klanten van Kind en Gezin betekent dat een keuze om online, digitale diensten zo dicht mogelijk bij de gebruiker te ontwikkelen en te integreren in de eigen kanalenmix van Kind en Gezin. Het traject rond persona's leert ons ook dat ouders een sterk geïntegreerde dienstverlening verwachten. Maar hun vertrekpunt is wel onze fysieke dienstverlening. Dat is ook logisch. want ouders ervaren die fysieke dienstverlening vaak als veel menselijker.

Voor Kind en Gezin moet de digitale transformatie plaatsvinden in het digitale ecosysteem dat onze klanten nu al kennen en gebruiken. Afstand is hier een hinderpaal voor excellente dienstverlening. Dit sluit ook aan bij de visie die is ontwikkeld in het kader van het merkbeleid van de Vlaamse overheid voor entiteiten met een rechtstreekse fysieke dienstverlening aan burgers. Ook daar is het belang van een eigen merk vertaald in eigen sterke kanalen erkend.

www.kindengezin.be

De website van Kind en Gezin staat centraal in de communicatie naar ouders, professionals en partners:

- Alle inhoud is voor iedereen beschikbaar, zowel voor ouders als voor professionals.
- De inhoud staat slechts op één plaats en blijft dus makkelijk up-to-date.
- De thema's zijn de belangrijkste ingangspoorten van de website.
- Alle brochures en publicaties zijn vlot te downloaden en te bekijken.

In 2015 telde Kind en Gezin gemiddeld 5178 gebruikers per dag. Voor het volledig jaar betekent dat 1 889 933 gebruikers. In vergelijking met 2014 gaat dit om een stijging met 4%. Daarnaast telde mijn.kindengezin.be ook 324 447 gebruikers (in 2014: 56 238). Via mijn.kindengezin.be kunnen ouders sinds juni online afspraken maken en sinds 2013 is dat ook de plaats om zelf een attest inkomenstarief aan te vragen.

Sociale media

Eind 2011 startte Kind en Gezin met de integratie van sociale media in haar kanalenmix. Eind 2015 telde de Facebookpagina van Kind en Gezin 6200 fans. Daarnaast hadden de 18 Facebookpagina's van onze lokale teams samen ook nog eens ruim 2500 fans.

Op Twitter volgden 1900 mensen @kindengezin en 1600 volgen onze woordvoerder via @wvkg

Mediarelaties

In 2015 werd er bijna dagelijks, zeker wekelijks gecommuniceerd over Kind en Gezin in kranten, tijdschriften, op radio/televisie en online.

Kind en Gezin is ook vaak aanwezig op sociale media-platformen, onder meer via de Twitteraccount @wvkg van de woordvoerder en de Facebookpagina van Kind en Gezin. Veel journalisten abonneerden zich op de nieuwsbrieven over kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning en adoptie.

Zoals in de voorgaande jaren, had de pers veel aandacht voor informatie over kinderopvang in het Vlaams Gewest. Er was onder andere de berichtgeving over de uitbreiding van het aantal plaatsen, de stijging van het inkomenstarief kinderopvang, de impact van de wijziging van de regelgeving (2014) op de kinderopvang in Brussel.

Een tragisch incident in een Brusselse crèche was de aanleiding voor veel actualiteit over de bevoegdheidsverdeling tussen de overheden in de hoofdstad.

Daarnaast haalden ook onze online afsprakenmodule en de vernieuwde preventieve zorg het nieuws. Persvragen over vaccinatie, voeding, gezondheid (bv. hormoonverstorende stoffen), taalontwikkeling en kansarmoede bleven in 2015 in trek. De voornamendatabank was opnieuw een dankbaar onderwerp voor positieve berichten met verwijzing naar Kind en Gezin. Wat adoptie betreft, ging de aandacht voornamelijk naar cijfergegevens rond binnen- en buitenlandse adoptie en naar de uitwerking van de vernieuwde adoptieprocedure. Op verzoek van Vlaams minister Jo Vandeurzen werd in de commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een expertenpanel rond binnenlandse adoptie opgericht n.a.v. de hoorzittingen over gedwongen adopties uit het verleden.

Kind en Gezin kreeg ook al vragen van de media over de kinderbijslag ten gevolge van de overheveling van de bevoegdheid inzake gezinsbijslagen in het kader van de zesde staatshervorming naar Vlaanderen.

In 2015 werden in totaal 65 nieuwsberichten online gezet op de website van Kind en Gezin. Er werd slechts 1 persconferentie georganiseerd, namelijk over het onderzoek 'Wat vinden kinderen belangrijk in de opvang?' Het wordt stilaan meer de gewoonte om journalisten individueel te 'briefen' over complexe onderwerpen via een interview met een expert bij Kind en Gezin.

Beurzen

Kind en Gezin stond in 2015 op 5 babybeurzen: in Antwerpen, Gent, Brussel, Genk en Kortrijk. Door aanwezig te zijn op deze beurzen kan Kind en Gezin aanstaande en jonge ouders informeren over zijn dienstverlening.

In 2015 werd ook deelgenomen aan de vakbeurs Kinderopvang in Antwerpen.

Kind en Gezin was daarnaast ook regelmatig aanwezig op regionale evenementen. Het betreft o.a. openingen van Huizen van het Kind, infobeurzen voor zwangeren in verschillende kraamklinieken en infosessies voor organisatoren in de kinderopvang.

2.4 Klachtendienst

Als open organisatie maakt Kind en Gezin werk van een laagdrempelig klachtenbeleid. Wie een beroep doet op de diensten van Kind en Gezin kan telefonisch of schriftelijk, per brief of via e-mail zijn eventuele onvrede uiten. De contactgegevens van de klachtendienst worden bekendgemaakt via de verschillende communicatiekanalen van Kind en Gezin.

Hierna volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste cijfers over de klachten. Wie meer wil weten, kan het integrale jaarverslag op de site van de Vlaamse Ombudsdienst downloaden. Sinds het werkjaar 2011 worden de klachtenjaarrapporten van alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid gebundeld in een centraal jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst.

Aard van de dossiers

In het werkjaar 2015 heeft het agentschap Kind en Gezin 254 eerstelijnsklachten behandeld. Daarvan kregen er 107 een 'conciliërende' behandeling, een methodiek die dienstverlener en ontevreden burger met elkaar in contact brengt en klachten behandelt op het niveau waar het ongenoegen is ontstaan.

De overige 147 klachten kregen een behandeling volgens de formele klachtenprocedure. 5 klachten werden door de verzoekers ingetrokken. Van de overige 142 klachten waren er 45 klachten ontvankelijk.

Van de 45 ontvankelijke eerstelijnsklachten over de dienstverlening van Kind en Gezin handelden er 30 over aspecten die gerelateerd zijn aan de toekenning van het IKT-attest (inkomenstarief) voor kinderopvang. Deze hadden hoofdzakelijk betrekking op de 'actieve dienstverlening' en de 'wijze van bejegening' (cf. twee Vlaamse ombudsnormen).

Wat de formele klachtenbehandeling betreft, varieerde de inhoud van de klachten zeer breed: van te lang moeten wachten op het verkrijgen van een IKT-attest via het online aanvraagstelsel, over het feit dat het beloofde telefonisch contact uitbleef, tot de vaststelling dat de verkregen informatie tegenstrijdig was.

In het werkjaar 2015 is de wijze waarop er binnen Kind en Gezin naar klachten wordt gekeken, fundamenteel gewijzigd. Centraal hierbij is de ruimte die aan de participatie van ouders wordt gegeven. Waar minder goede ervaringen van gebruikers vroeger doorgaans als een formele klacht beschouwd werden, willen we deze signalen op een andere manier benaderen. De eerste taak van de klachtendienst is daarbij niet meer om het signaal van ongenoegen bij de dienstverlener te brengen via een formele en schriftelijke klachtenbehandelingsproces, maar de beide partijen bij elkaar te brengen. Zo krijgt de ouder de kans mee te participeren in de aangeboden dienstverlening. De betrokken dienstverlener kan in een persoonlijk onderhoud met de ouder de inhoud van de dienstverlening toelichten of bijsturen waar nodig.

Om deze samenwerking mogelijk te maken, heeft de klachtendienst sterk geïnvesteerd in het leggen van contacten binnen de verschillende diensten van de administratie van Kind en Gezin. De klachtendienst ontmoette hier een open en welwillende administratie die enthousiast was om mee te werken aan de nazorg van hun dienstverlening.

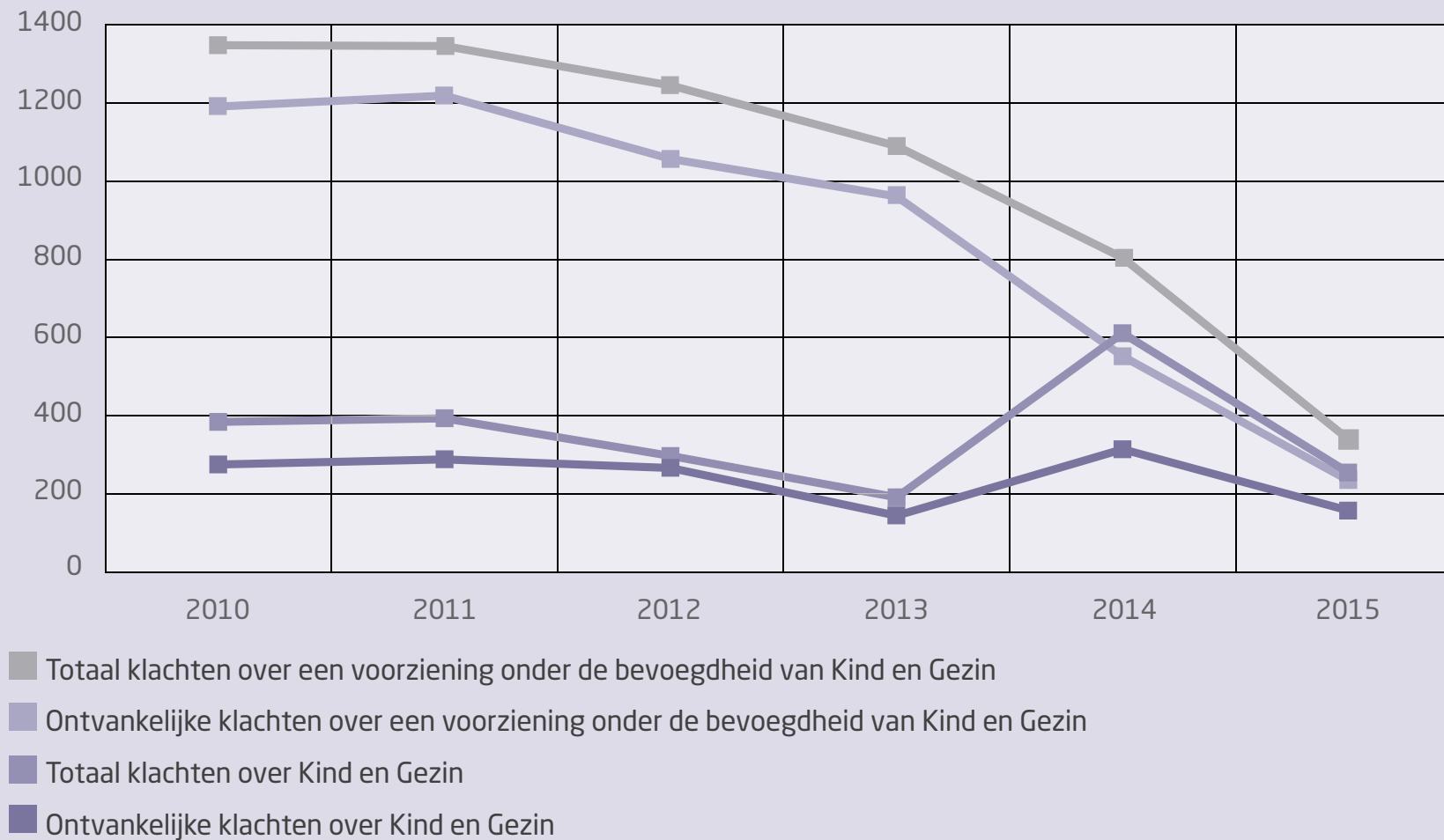
De grote aandacht voor conciliërende behandeling in 2015 leidde tot een zekere vorm van alertheid bij de dienstverleners in het veld. Dit heeft als impact dat de klanten geen nood hebben aan een contact met de klachtendienst omdat hun ongenoegen tijdig gecapteerd werd door de specifieke dienstverlener. Dit speelt sterk in de eigen preventieve dienstverlening van Kind en Gezin.

Klachten over de dienstverlening van Kind en Gezin

In 2015 waren 6 op de 10 behandelde klachten over Kind en Gezin ontvankelijk.

De onontvankelijke klachten hadden meestal betrekking op de regelgeving of op het beleid inzake Kinderopvang.

Evolutie van de klachten

1.2 Evolutie van het aantal ontvankelijke en onontvankelijke klachten

Klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin

De manier waarop Kind en Gezin in de sectoren waarin ze actief is naar ongenoegen/klachten tussen voorzieningen en hun gebruikers kijkt, is in 2015 fundamenteel gewijzigd in vergelijking met de vorige jaren.

Deze richtingsverandering is door verschillende factoren ingegeven. Door de implementatie van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters is nu in elke Kind en Gezin-sector een interne klachtenbehandeling aanwezig in de voorzieningen. De gebruiker van een dienst wordt geacht het ongenoegen eerst aan te kaarten bij de betrokken voorziening.

De klachtendienst van Kind en Gezin stimuleert de verzoekers dan ook actief hun ongenoegen eerst in de voorziening te bespreken.

De bedoeling is om het ongenoegen maximaal op te lossen op het niveau waar het ontstaan is en het kwaliteitsstreven in de sector alle kansen te geven.

Daling van het aantal formele, interne tweedelijnsklachten bij Kind en Gezin

Het is een kwaliteitsvolle beleidskeuze om het principe van de eigen klachtbehandeling in de voorzieningen aan te houden. De overheid moet immers niet steeds van bij het begin betrokken worden in disputen tussen ouders en voorzieningen onderling: wat men zelf kan regelen, is over het algemeen beter geregeld. Deze werkwijze verklaart hoofdzakelijk een daling van het aantal formele klachtdossiers door Kind en Gezin in vergelijking met 2014.

Kind en Gezin communiceerde hierover naar de voorzieningen waardoor ze alerter zijn voor het zelf opnemen van ongenoegen van hun klanten.

Bij Kind en Gezin zijn we ervan overtuigd dat investeren in het open houden van de communicatie tussen de rechtstreeks betrokken partijen de meeste slaagkansen biedt op herstel.

Als het dispuut wordt opgenomen in een formele klachtenprocedure krijgt het geschil soms een steriel karakter waardoor de mogelijkheden op een verzoenbare oplossing uitgesloten wordt. Het zijn die klachten die in 2014 en voorheen de kwalificatie 'betwist' als eindbevinding kregen omdat de klachtendienst enkel kon vaststellen dat de verhalen tussen beide partijen tegenover elkaar bleven staan. In 2015 noteerde de klachtendienst 216 'conciliërende' klachtdossiers.

Voor meer informatie over de onderwerpen waarover wordt geklaagd in de kinderopvang-sector verwijzen we naar het integrale jaarverslag op de site van de Vlaamse Ombudsdienst, waar het klachtbeeld van de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt besproken.

Aanbevelingen naar aanleiding van klachten

Naar aanleiding van de klachtendossiers van 2015 en de ervaringen uit de voorbije werkingsjaren formuleert de klachtendienst aanbevelingen. Die worden meegedeeld aan de verschillende afdelingen van Kind en Gezin, met de vraag om aan te geven welke maatregelen er genomen zullen worden om soortgelijke klachten in de toekomst te voorkomen. Concrete realisaties worden opgenomen in het globaal 'Eerstelijnsrapport' voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op die manier wil de klachtendienst de klachten van ouders en andere betrokkenen omzetten in verbeteracties.

3. VERNIEUWEN EN VERBETEREN VOOR EN ACHTER DE SCHERMEN

3.1 Informatisering

Bij de uitbouw van Kind en Gezin als innovatieve en slagkrachtige organisatie blijft informatisering de drijvende kracht achter een aantal vernieuwende projecten.

Verdere uitbouw e-Dienstverlening via Portaal 'Mijn Kind en Gezin'

Onze onlinedienstverlening via 'Mijn Kind en Gezin' werd in 2015 verder uitgebouwd, zowel naar ouders als naar partners.

Op 15 juni werd de nieuwe toepassing 'Afsprakenbeheer voor ouders' online gezet. Deze module maakt het voor de ouders mogelijk om zelf hun afspraken op het consultatiebureau te beheren. De toegang tot deze module werd zeer laagdrempelig gemaakt en het gebruik ervan zo eenvoudig mogelijk gehouden. De toepassing is ook te gebruiken met smartphones en tablets. In totaal werden voor 16 106 kinderen contactmomenten beheerd. Er werden 30 164 kinderen toegevoegd door ouders aan hun profiel. Ongeveer één op vijf van deze acties gebeurde buiten de verruimde kantooruren (van 8 tot 20 uur).

In 2015 werd ook de aanvraag attest inkomenstarief op 'Mijn Kind en Gezin' grondig herwerkt. De focus lag daarbij op een vereenvoudiging van de procedure en het garanderen dat elk gezin tijdig een attest inkomenstarief heeft. Daartoe werd een vierstappensysteem voorzien, waarbij per stap de mate van hulp en ondersteuning toeneemt. In stap 1 vraagt de ouder zelf zijn attest inkomenstarief aan door met zijn e-ID kaart of federaal token aan te melden bij 'Mijn Kind en Gezin'. Het attest wordt onmiddellijk berekend op basis van gegevens, die o.a. online worden opgehaald bij FOD Financiën en het Rijksregister, en rechtstreeks digitaal afgeleverd. Indien dit niet lukt kan de ouder in een tweede stap hulp krijgen bij de opvangvoorziening. De ouder doet nog steeds zelf de aanvraag maar kan bv. een computer of kaartlezer in de opvang gebruiken of daar wat meer uitleg en ondersteuning krijgen.

Als het om één of andere reden voor de ouder onmogelijk is om zelf een attest aan te vragen kan de opvang zelf, d.m.v. een specifieke toepassing op 'Mijn Kind en Gezin', in naam van de ouder het attest aanvragen en onmiddellijk genereren voor de ouder (stap 3).

Indien geen van de bovenstaande methodes werken, kan Kind en Gezin, op vraag van de opvang, in naam van de ouder het attest inkomenstarief aanmaken (stap 4).

Tijdens de herberekeningsperiode eind 2015 dienden slechts 1048 of 1,5% van de attesten via stap 4 gemaakt te worden. De overgrote meerderheid van de attesten (65 867 of 92,7%) konden door de ouders zelf in stap 1 of 2 aangevraagd worden. Er bleven nog 4117 attesten of 5,8% van het totaal voor stap 3 over. In totaal zijn er momenteel 205 204 gebruikers op 'Mijn Kind en Gezin'.

Geïntegreerd Elektronisch Dossier

Sinds begin 2015 zijn de gegevens van het papieren medische kinddossier geïntegreerd in het bestaande elektronisch kinddossier in de Mirage toepassing. Het Mirage kinddossier bevatte tot dan toe hoofdzakelijk gegevens over de psychosociale context. Samen vormen ze voortaan het 'Geïntegreerd Elektronisch Dossier' (GED). Dit GED werd in 2015 gefaseerd in gebruik genomen door de consultatiebureauartsen en regioteamleden van Kind en Gezin. Het streefdoel was om op 1 januari 2016 veralgemeend in gebruik te zijn. De aanvaarding en opstart van het GED verliep voorspoedig en medio 2015 werd het door 90% van de consultatiebureauartsen gebruikt om de medische gegevens te registreren. Dit was op zijn minst het geval voor de nieuwe dossiers (nieuwgeboren kinderen), maar veelal ook voor de lopende dossiers.

Aankoppeling eBirth

In juni 2015 werd een elektronische gegevensstroom vanuit eBirth naar Kind en Gezin gerealiseerd. Sindsdien ontvangt Kind en Gezin dagelijks de gegevens van de geboorteaangiftes vanuit de op eBirth aangesloten ziekenhuizen en gemeentehuizen in Vlaanderen.

3.2 Facility

Facility zette in 2015 verder in op de dienstverlening voor externe partners. In het kader van het sleutelproject 'Slagkrachtige overheid' worden vervoersopdrachten, kleine klusjes, werken en interne verhuisbewegingen doorheen heel Vlaanderen en Brussel uitgevoerd voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), Agentschap Jongerenwelzijn, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, Zorginspectie en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. De inhoud van de dienstverlening, de wijze van uitvoering en de uitsluitingen zijn vastgelegd in een onderlinge overeenkomst en worden op geregelde tijdstippen afgetoetst in een klantenforum.

Ook de ondersteuning van de Kind en Gezin-Academie was in 2015 andermaal een speerpunt in de werking van Facility. Tal van vergaderingen, opleidingen, evenementen, studiedagen, recepties en lunches voor externen werden logistiek zo klantvriendelijk en professioneel mogelijk ondersteund.

Tegelijk werden ook intern opnieuw belangrijke stappen gezet. Er werden cruciale besparingen gerealiseerd met de verdere hervorkaveling van de budgetten voor regiohuizen. Hierbij wordt systematisch gestreefd naar het terugdringen van de gehuurde oppervlaktes door het zoeken naar kleinere locaties of de bestaande locaties te delen met partners via onderhuurcontracten. Tot slot vermelden we graag ook de grote inspanningen die op werkingskosten werden geleverd, waarmee middelen werden vrijgemaakt om de kerntaken van Kind en Gezin te ondersteunen.

3.3 Interne controle

Kind en Gezin hecht veel belang aan de wijze waarop zijn activiteiten en processen beheerst worden en streeft naar voortdurende verbetering op het vlak van interne controle.

De realisatie van een intern controlesysteem is de verantwoordelijkheid van het management en moet er concreet toe bijdragen dat de financiën correct beheerd worden, de processen en procedures efficiënt en effectief uitgevoerd worden, de rapportering betrouwbaar is en dat het geheel verloopt volgens de normen, voorschriften en wetgeving die van toepassing zijn.

Voor de evaluatie van de systemen van interne controle bestaat er binnen Kind en Gezin een afzonderlijke dienst. Deze dienst is georganiseerd volgens de principes van een auditdienst, met als nuance dat niet aan alle vereisten van een auditdienst is voldaan, aangezien de dienst rechtstreeks aan de administrateur-generaal rapporteert.

In 2015 zijn een aantal doelstellingen gerealiseerd op het vlak van informatieveiligheid. Zowel veilig programmeren, veilig uitrollen van nieuwe software en toestellen als conformiteit aan de privacywetgeving kwamen aan bod. Binnen Kind en Gezin is ook nieuwe dataclassificatie ingevoerd met afspraken over het gebruik van de private en de publieke cloud.

In 2015 werkten we verder binnen de globale visie op het risicomanagement. Deze visie is enerzijds gebaseerd op continu risicomanagement dat gevoerd wordt binnen de processen en discontinu risicomanagement in de vorm van discontinue audits over de meest risicovolle processen. Anderzijds werkten we nog verder rond de persoonlijke integriteit voor elk personeelslid. Het discontinue risicomanagement is gebaseerd op een kwantitatieve benadering van de risico's die zich voordoen in elk proces.

De risicoanalyse rangschikt de processen van hoog risico naar laag risico, met als doel de processen met het grootste risico prioritair af te dekken door een evaluatie van de interne controlesystemen. Deze analyse wordt jaarlijks gevalideerd door het Directiecomité van het agentschap. Het is de bedoeling om alle processen binnen Kind en Gezin om de 5 jaar minstens één keer te evalueren. Indien nodig worden naar aanleiding van een audit aanbevelingen geformuleerd. Het opstellen en realiseren van een actieplan om gevolg te geven aan deze aanbevelingen blijft de bevoegdheid van het operationeel management. De Dienst voor de Evaluatie van de Interne Controlesystemen plant in de regel een opvolgingsaudit na het verstrijken van het tijdschema voor de aanpassing. Wanneer de dienst echter van oordeel is dat uit de reactie van het operationeel management blijkt dat het resterende risico te hoog blijft, kan hij het actieplan escaleren tot op het hoogste managementniveau om daar met alle betrokken partijen een risico-inschatting te doen.

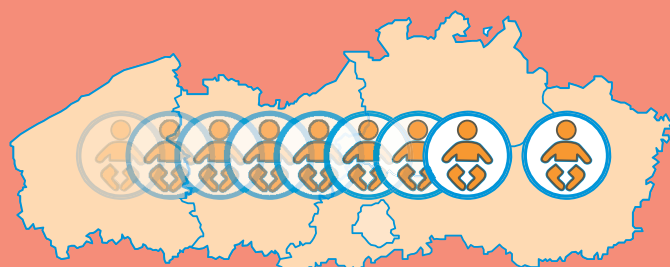
Naast een louter bestuderen en evalueren van de interne controlesystemen voert de Dienst voor de Evaluatie van de Interne Controlesystemen ook consultingactiviteiten uit. Dergelijke opdrachten worden alleen uitgevoerd op verzoek van het management en voor zover ze een toegevoegde waarde kunnen bieden op het vlak van het risicomanagement, het beheer van het agentschap en het verbeteren van de processen van het agentschap. In 2015 werd zo geconsulteerd over een aantal processen van de digitalisering van dienstverlening aan de burger en over handhaving in brede zin.

Omgaan met processen

Dienstverleningsprocessen, sturende en ondersteunende processen van Kind en Gezin zijn volledig gemodelleerd binnen 'Corporate Modeller' en worden gebruikt voor andere beslissingsprocessen, waaronder de opmaak van het personeelsplan. Ons systeem voor organisatiebeheersing is aangepast aan de standaard 2015, zoals gangbaar binnen de Vlaamse administratie.

Om ouders toe te laten volgens hun inkomen te betalen - hoe lager het inkomen, hoe goedkoper de kinderopvang - werken we met attesten inkomenstarief. De aanvraag van deze attesten werd in 2015 geoptimaliseerd en een groot aantal bestaande attesten werd geïndexeerd of herberekend.

Er is een nieuwe programmatie-oefening om de middelen te verdelen die de Vlaamse regering vrijmaakte voor de uitbreiding van het aantal plaatsen in de opvang van baby's en peuters. Hierdoor kunnen vanaf nu tijdens een uitbreidingsronde zowel nieuwe plaatsen worden gecreëerd als meer subsidies worden gegeven aan bestaande plaatsen.

De Vlaamse regering keurt een aantal wijzigingen in de regelgeving van de kinderopvang voor baby's en peuters goed. Dit is het resultaat van het voortgangsoverleg dat waakt over de realisatie van de doelstellingen van het decreet Kinderopvang voor baby's en peuters.

Er ging een wetenschappelijke meting van start om voor het eerst de pedagogische kwaliteit in de opvang van baby's en peuters in Vlaanderen en Brussel in kaart te brengen.

De conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie van de opvang en vrije tijd van kinderen' werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering en is de basis om werk te maken van een decreet voor de opvang en vrije tijd van (school)kinderen.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends¹

- Bijna 7 op de 10 kinderen jonger dan 3 jaar maken regelmatig gebruik van formele en/of informele² kinderopvang. Hoewel dit aantal stabiel is gebleven³, zijn er binnen de groep gebruikers, meer gezinnen die beroep doen op formele opvang (vooral groepsopvang) terwijl het gebruik van informele opvang verzorgd door grootouders is gedaald. Dit komt omdat zij vaak zelf nog beroepsactief zijn.
- Op schooldagen wordt 66% van de schoolkinderen uit de basisschool⁴ regelmatig opgevangen (vooral na schooltijd) en neemt 62% deel aan vrijetijdsactiviteiten. Jongere kinderen worden vaker opgevangen dan oudere schoolkinderen.
- Tijdens schoolvakanties:
 - Worden bijna 7 op de 10 schoolkinderen uit de basisschool regelmatig opgevangen of nemen deel aan het vrijetijdsaanbod.
 - Is er geen verschil naar mate van gebruik van opvang of van het vrijetijdsaanbod tussen de verschillende leeftijdsgroepen.
 - Maakt 8% van de kinderen tussen 9 en 12 jaar geen gebruik van opvang omdat ze alleen thuis blijven. Een vergelijkbaar percentage van de jongere kinderen (2,5 tot 5 jaar en 6 tot 8 jaar) wordt op dat ogenblik opgevangen door broer of zus.
- Hoewel de meeste gezinnen nog steeds opvang gebruiken om te kunnen gaan werken, zijn er meer vaders en moeders die daarnaast ook aangeven voor opvang te kiezen omdat het beter is voor de ontwikkeling van hun kind.
- Kansengroepen maken, ongeacht de leeftijd van het kind, beduidend minder gebruik van opvang (formeel en informeel) of van het vrijetijdsaanbod. Toch blijken moeders van een niet-Belgische origine met een baby of een peuter meer dan vroeger⁵ beroep te doen op opvang.

¹ Respectievelijk gebaseerd op onderzoeken naar het gebruik van kinderopvang voor schoolkinderen uit de basisschool (2012) en voor kinderen jonger dan 3 jaar (2013).

² Informele kinderopvang is opvang die opgenomen wordt door grootouders, vrienden, familie,

³ Tussen 2009 en 2013.

⁴ Basisschool = kleuter- en lagere school.

⁵ In 2013 in vergelijking met 2009.

- Als kleuters en lagere schoolkinderen zelf mogen vertellen over de wijze waarop zij worden opgevangen of hun vrije tijd doorbrengen buiten de schooluren, dan blijkt dat:
 - Vrienden het belangrijkste ingrediënt zijn om van de opvang na schooltijd een leuke plek te maken.
 - Ze het liefst vrij spelen (vrij binnen en buiten lopen, doorheen de verschillende ruimtes lopen, ...).
- Voor de meesten de opvang een verrijking is van hun ervaringen en hun leefwereld.
- De begeleiders, de mogelijkheid tot keuze van activiteiten en de ruimte tot de essentie behoren van kwaliteitsvolle opvang of vrije tijd.
- Ze veel belang hechten aan inspraak. Hoe ouder de kinderen, hoe belangrijker ze het vinden dat er naar hun ideeën wordt geluisterd.

Voor meer details, raadpleeg de onderzoeksrapporten op: www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/rapporten/kinderopvang/

Realisaties in 2015

- In het kader van de opvolging van de voortgang van de implementatie van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters werden een aantal uitvoeringsbesluiten bijgestuurd. Het gaat om aanpassingen in de regelgeving die op korte termijn belemmeringen voor de sector wegwerken, tot deregulering leiden en de administratieve werkdruk verlagen.
- Met het oog op de ontwikkeling van een nieuw concept rond flexibele opvang werd gestart met een analyse gebaseerd op de methodiek van 'Service design'. Er werden reeds 2 fases afgerond. Dit proces zal in 2016 nog een vervolg kennen om tot een vernieuwde invulling van flexibele kinderopvang te komen.
- De conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie van de opvang en vrije tijd van kinderen' werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze nota werd voorgelegd aan de Strategische adviesraden van de betrokken beleidsdomeinen (Onderwijs, Jeugd, Sport, Cultuur en Media) en zal de basis zijn om werk te maken van een decreet voor de opvang en vrije tijd van (school)kinderen.
- Het proefproject om in te schatten wat de mogelijke gevolgen zijn als onthaalouders, aangesloten bij een organisator gezinsopvang, werken als thuiswerkende kinderbegeleider gezinsopvang in een werknemersstatuut, werd op de voet gevolgd. De voorbereiding van de eindevaluatie van dit proefproject, voorzien in 2016, werd opgestart.
- Een nieuwe programmatie-oefening werd uitgewerkt. Op basis van deze oefening werd het budget van de Vlaamse Regering verdeeld om niet alleen meer plaatsen maar ook meer duurzame plaatsen te creëren in de kinderopvang van baby's en peuters.
- In het kader van de heroriëntering van de Kinderopvangzoeker werden gezinnen, organisatoren kinderopvang van baby's en peuters en lokale besturen bevroegd. Op basis van de uitkomsten van deze verkenning, zal de Kinderopvangzoeker vanaf 2016 geïntegreerd worden in een overkoepelend project binnen Kind en Gezin: 'De digitale ondersteuning van ouders'.

- In het kader van de uitbouw en het bewaken van de 3 functies van kinderopvang (economische, pedagogische en sociale functie) werden volgende zaken opgenomen:
 - De centra voor inclusieve opvang begeleiden zodat ze de taken die ze dienen uit te voeren vlot kunnen opnemen en de evaluatie van de werking van deze centra, voorzien in 2016, voorbereiden.
 - Er voor zorgen dat de kinderopvang ook toegankelijk is en blijft voor kinderen die leven in kwetsbare gezinnen.
 - Acties ondernemen rond professionalisering, competentieverbetering en verhogen van de aantrekkelijkheid van een job in de kinderopvang.
 - Waken over de voortgang van de implementatie van het pedagogische raamwerk in de opvang van baby's en peuters, ontwikkeld door de universiteiten van Gent (Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek) en Leuven (Expertisecentrum Ervaringsgericht Onderwijs), in opdracht van Kind en Gezin.
- In het kader van het MeMoQ-project (Meten en Monitoren van Kwaliteit) werd samen met de onderzoekers van de universiteiten van Gent (Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek) en Leuven (Expertisecentrum Ervaringsgericht Onderwijs) een wetenschappelijk instrument ontwikkeld om de pedagogische kwaliteit in opvanglocaties voor baby's en peuters in Vlaanderen te meten. De nulmeting met dit instrument werd aangevat.
- Het proces tot het bekomen van een attest inkomenstarief werd geoptimaliseerd en ten gevolge van aanpassingen in de regelgeving werden een groot aantal bestaande attesten geïndexeerd of herberekend.
- Er werd meegewerkt aan het ontwerp van ordonnantie tussen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Kind en Gezin en Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE) rond de vergunningsplicht voor organisatoren kinderopvang van baby's en peuters in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Op de Kind en Gezin-website kreeg het luik kinderopvang een grondige opfrisbeurt en werd de inhoud geüpdatet.
- Rekening houdend met het feit dat elke kinderopvanglocatie een schriftelijke overeenkomst moet hebben met een erkende pedagogische ondersteuningsorganisatie werd gewerkt aan een ontwerp van besluit tot erkenning en subsidiëring van organisatoren pedagogische ondersteuning.
- Een nieuwe ondersteuningsstructuur, als aanvullend aanbod op de pedagogische en taalondersteunende organisaties, werd opgericht waarop (kandidaat)ondernemers in de kinderopvang een beroep kunnen doen. Samen met de partners van deze ondersteuningsstructuur was Kind en Gezin aanwezig op de Vakbeurs kinderopvang.
- Een nieuw plan van aanpak voor wat betreft de veiligheid en gezondheid in de kinderopvang werd uitgewerkt alsook een actieplan rond gezonde levensstijl. De online leermodule 'Voeding' werd afgewerkt.

Plannen voor 2016

- De verdere implementatie van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters en zijn uitvoeringsbesluiten blijven opvolgen, samen met het 'Voortgangsoverleg', een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de sector, gebruikers en partners.
- Het voortgangsoverleg zal hierbij o.a. gebruik maken van de bevindingen komende uit de bevraging (uitgevoerd door de Arteveldehogeschool in opdracht van Kind en Gezin) van opvanglocaties en gezinnen rond het toepassen en de perceptie van het principe 'Opvang bestellen is opvang betalen'.
- Het evalueren van de regelgevende verplichting voor organisatoren groepsopvang vanaf 19 plaatsen met een subsidie inkomenstarief tot het werken met werknemers. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van de resultaten van het onderzoek, gegund aan K-law en KPMG Advisory, naar het werken met kinderbegeleiders bij organisatoren groepsopvang van baby's en peuters vanaf 19 plaatsen met een subsidie inkomenstarief.
- Met het oog op de ontwikkeling van een nieuw concept rond flexibele opvang (of opvang op atypische momenten) zal de oefening die in 2015 werd gestart worden afgerond om te komen tot een vernieuwde invulling van flexibele kinderopvang die een beter antwoord moet bieden op de noden en verwachtingen van gezinnen.
- Uitvoeren van een kwalitatief onderzoek bij gezinnen, organisatoren van en kinderbegeleiders in de gezinsopvang als input voor de uitwerking van de strategische oefening rond de plaats en het belang van gezinsopvang in Vlaanderen. Deze oefening moet een antwoord geven op de vraag hoe we gezinsopvang in de toekomst vorm moeten geven en welke voorwaarden daartoe te vervullen zijn.
- Het opvolgen en, waar mogelijk, inhoudelijk voeden van het maatschappelijke debat in het Vlaams Parlement dat de eerste stap is naar een ontwerp van decreet voor de opvang en vrije tijd van (school)kinderen.
- Het opvolgen van de opvang voor baby's en peuters die werken met een inkomenstarief, specifiek voor wat betreft:
 - Het betalen voor bestelde opvang (zie ook voortgangsoverleg).
 - De mix van inkomenstarief met vrije prijs in één opvanglocatie.
 - De impact van de wijzigingen in de tarieven op de inkomsten en de toegankelijkheid van de opvang.
- Afronden van de evaluatie door de sociale partners en Kind en Gezin van het proefproject om in te schatten wat de mogelijke gevolgen zijn als onthaalouders, aangesloten bij een organisator gezinsopvang, werken als thuiswerkende kinderbegeleider gezinsopvang in een werknemersstatuut. Op basis van de eindevaluatie zal een voorstel omtrent het voornoemde werknemersstatuut ter beslissing voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

- Starten met de voorbereiding van de integratie van de subsidies van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) in bestaande of nieuwe subsidieregels. De opdrachten van het FCUD worden aan Kind en Gezin overgedragen als gevolg van de zesde staatshervorming.
- In kader van het MeMoQ-project:
 - Worden de resultaten van de nulmeting verwerkt waardoor voor het eerst een zicht zal worden verkregen op de pedagogische kwaliteit in de opvang van baby's en peuters in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
 - Wordt de ontwikkeling van het monitoringinstrument (als tool voor de inspecteurs van Zorginspectie) en het zelfevaluatie-instrument (als tool voor de locaties zelf) gefinaliseerd.
- In functie van de uitbouw en het bewaken van de 3 functies van de kinderopvang (economische, pedagogische en sociale functie) staan volgende zaken op de agenda:
 - Het evalueren van de werking van de centra voor inclusieve opvang.
 - Er voor zorgen dat de kinderopvang ook toegankelijk is en blijft voor kinderen die leven in kwetsbare gezinnen.
 - Blijven investeren in de professionalisering, competentieverbetering en het verhogen van de aantrekkelijkheid van een job in de kinderopvang.
 - Het ontwerp van besluit tot erkenning en subsidiëring van de organisatoren pedagogische ondersteuning ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering.
- Ontwikkelen van een Vlaams regelgevend kader voor de opvang van zieke kinderen.
- Onderzoeken hoe lokale besturen kunnen worden ondersteund bij de start en de uitbouw van een lokaal loket gevolgd door de opmaak van een plan van aanpak.
- Opvolgen van de werking van de nieuwe ondersteuningsstructuur voor (kandidaat) ondernemers in de kinderopvang.
- Binnen het plan van aanpak rond veiligheid en gezondheid in de kinderopvang zal specifiek worden ingezet op de thema's 'Risicoanalyse' en 'Veilig slapen'.

2. OVERZICHT KINDEROPVANG

Overzicht van het kinderopvanglandschap ⁽¹⁾

Opvang van	Opvangvorm	
	Gezinsopvang	Groepsopvang
Baby's en peuters (al dan niet samen met schoolkinderen)	Met een vergunning	Met een vergunning
Schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)	Enkel gemeld Met een attest van toezicht	Enkel gemeld Met een erkenning Met een attest van toezicht ⁽²⁾

2.1 Schets van de kinderopvang die onderhevig is aan regelgeving, beroepsmatig en tegen betaling gebeurt.

(1) De opvang die wordt verzorgd door grootouders, vrienden, familie, au pair, babysit, ... d.i. de informele opvang, hoort hier niet bij.

(2) Voor het hele jaar of enkel voor de vakantieperiode.

Als ouders gebruik maken van formele kinderopvang met een vergunning, een attest van toezicht, of een erkenning van Kind en Gezin, dan hebben zij recht op een belastingvermindering (tot op zekere hoogte) voor de uitgaven die zij doen voor de opvang van hun kinderen tot 12 jaar. Deze fiscale regeling is een bevoegdheid van de federale overheid en niet van de Vlaamse overheid.

2.1 Er zijn 2 soorten opvangvormen

Gezinsopvang ⁽⁶⁾:

- Is een kleinschalige opvang met meestal 1 kinderbegeleider.
- Vindt meestal plaats in de eigen woning van de kinderbegeleider; de opvang kan echter ook op een andere locatie gebeuren, bv. in een schoolgebouw.
- Streeft ernaar om gemiddeld per kwartaal maximum 4 kinderen op te vangen. Op piekmomenten kunnen dat er meer zijn. Dit aantal ligt vast op de vergunning van de opvang en kan nooit meer dan 8 kinderen tegelijk zijn⁷.
- Gebeurt in principe door 1 kinderbegeleider, maar het is niet uit te sluiten dat 2 kinderbegeleiders op 1 locatie gelijktijdig voor kinderen zorgen. Als 2 kinderbegeleiders samen voor meer dan 8 kinderen zorgen, dan zijn dit *samenwerkende kinderbegeleiders* en vallen zij onder 'groepsopvang'.

Groepsopvang ⁽⁸⁾ :

- Is een grotere opvang met meerdere kinderbegeleiders.
- Vindt in principe plaats buiten de gezinswoning van de kinderbegeleiders, doorgaans in een gebouw of ruimte die enkel bestemd is voor kinderopvang.
- In de opvang van baby's en peuters worden minimaal 9 kinderen tegelijk opgevangen in een leefgroep van maximaal 18 kinderen.
- Laat in de opvang van baby's en peuters maximaal 8 kinderen per kinderbegeleider toe in een groep; zodra er een kinderbegeleider bij komt, kunnen er maximaal 9 kinderen per begeleider zijn.⁹
In de opvang van schoolkinderen ligt het maximale aantal kinderen toegelaten per kinderbegeleider op 14.

⁽⁶⁾ Werd vroeger 'onthaalouder' genoemd.

⁽⁷⁾ Dit is een maximumcijfer en geen streefcijfer.

⁽⁸⁾ Werd vroeger 'kinderdagverblijf' genoemd.

⁽⁹⁾ Dit zijn maximumcijfers en geen streefcijfers.

2.2 Opvang van baby's en peuters

Op 1 april 2014 trad in Vlaanderen het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters in werking. Met dit decreet vervallen alle oude regels die van toepassing waren en worden de uiteenlopende regels en financiering van de vroegere zelfstandige en erkende en gesubsidieerde opvang gestroomlijnd. De overgang van de oude situatie (vóór invoering van decreet) naar de nieuwe situatie (na implementatie van decreet) zal pas volledig gerealiseerd zijn in 2020.⁹

Concreet is vanaf 1 april 2014 een vergunning verplicht voor alle kinderopvang van baby's en peuters die beroepsmatig en tegen betaling gebeurt. Vóór deze verplichting (en dus vóór het decreet) kon om het even wie een kinderopvang voor baby's en peuters starten zonder aan enige kwaliteitsvoorwaarden te moeten voldoen. Het volstond om de opvang administratief te melden aan Kind en Gezin.

Dit is niet meer mogelijk, wat betekent dat naast de opvang van baby's en peuters met een vergunning enkel nog de informele opvang van baby's en peuters kan bestaan (d.i. niet-professionele opvang verzorgd door grootouders, vrienden, familie, ...).

De gezinsopvang of de groepsopvang voor baby's en peuters met een vergunning kan er voor opteren om op 1 locatie naast baby's en peuters ook schoolkinderen uit de basisschool op te vangen, mits voldaan wordt aan de vergunningsvoorwaarden.

Zodra een opvang een vergunning heeft, wordt er regelmatig door Kind en Gezin geëvalueerd of nog altijd aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan.

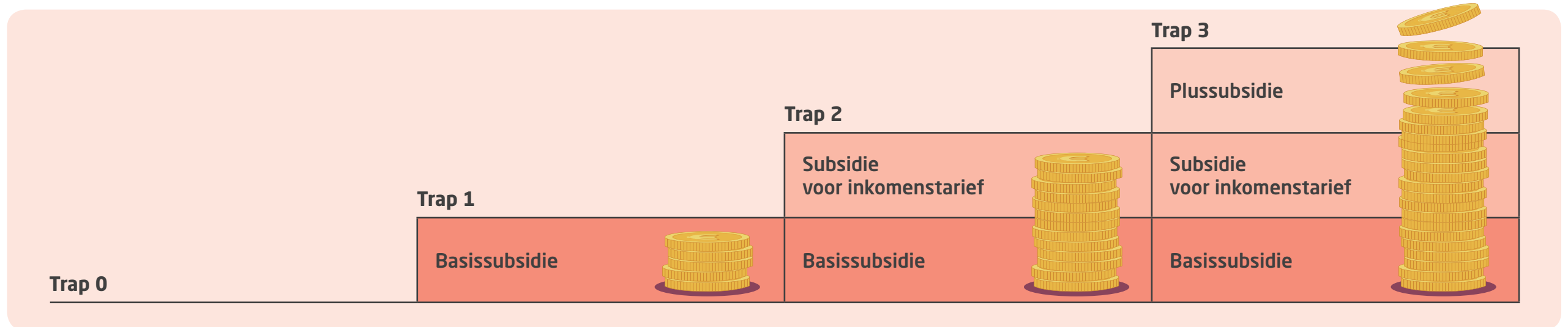
Kind en Gezin baseert zich hiervoor o.a. op de bevindingen van het Agentschap Zorginspectie¹⁰ dat ter plaatse gaat controleren.

Aan het verkrijgen van een vergunning zijn specifieke voorwaarden verbonden. Voorwaarden die vertrekken van de specificiteit van de leeftijdsgroep baby's en peuters en o.a. betrekking hebben op infrastructuur, hygiëne, veiligheid, kwaliteit en kwalificaties van het personeel.

⁽⁹⁾ Voor wat de kwalificatievereisten betreft wordt een transitieperiode voorzien tot 2024.

⁽¹⁰⁾ Zorginspectie is een apart agentschap van de Vlaamse overheid. Zorginspectie inspecteert de voorzieningen (zoals kinderopvanglocaties) die door het departement of door de andere agentschappen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden erkend, geattesteerd, vergund of gesubsidieerd. Het is dus niet Kind en Gezin die de opvanglocaties ter plaatse controleert.

Het subsidiesysteem werkt zoals een trap te beginnen van trap 0. Per trede zijn er bijkomende opdrachten/voorwaarden. Hoe hoger de opvang klimt, hoe meer subsidies verkrijgbaar maar ook hoe meer voorwaarden waaraan moet voldaan worden.

De kinderopvang van baby's en peuters met een vergunning maar zonder enige subsidie¹¹ (trap 0) of met enkel een basissubsidie (trap 1) is vrij in het bepalen van de prijs die gezinnen moeten betalen voor de opvang van hun baby of peuter.

In de opvanglocaties die bovenop de basissubsidie een subsidie voor inkomenstarief (trap 2) of een plussubsidie (trap 3) ontvangen, wordt de prijs die gezinnen betalen voor de opvang van hun baby of peuter bepaald op basis van het gezinsinkomen¹². De opvang met een subsidie voor inkomenstarief of plussubsidie is verplicht een aantal voorrangregels te respecteren:

- Opvang met subsidie inkomenstarief (trap 2): absolute voorrang verlenen aan kinderen uit gezinnen waarvoor opvang noodzakelijk is in het kader van de werksituatie (werk houden, zoeken of een beroepsgerichte opleiding daartoe volgen), maar daarnaast ook aan kinderen uit eenoudergezinnen, uit gezinnen met een laag inkomen en aan pleegkinderen.
- Opvang met plussubsidie (trap 3): een proactief opnamebeleid realiseren om kwetsbare gezinnen een opvangplaats te geven, de werking afstemmen op kwetsbare gezinnen en expertise opbouwen en verspreiden rond het omgaan met kwetsbare gezinnen. Verder dient de opvang op trap 3 ook een inspanning te leveren om medewerkers aan te werven vanuit kwetsbare groepen.

De inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen worden verrekend met de subsidie voor inkomenstarief en plussubsidie. Dit zorgt ervoor dat het opvangen van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen geen nadelige financiële gevolgen heeft voor het werkingsbudget van de locatie.

Vanuit elke trap zijn er onder bepaalde voorwaarden nog aanvullende subsidies mogelijk voor inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte of voor flexibele opvang.

¹¹ Omdat men niet aan de subsidievoorwaarden voldoet of omdat er geen middelen beschikbaar zijn om subsidies toe te kennen.

¹² In 2016: minimum 5,02 euro/dag en maximum 27,83 euro/dag

2.3 Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)

Definitie: het beroepsmatig en tegen betaling opvangen buiten de schooluren of tijdens schoolvakanties van kinderen die hetzij deeltijds, hetzij voltijds, naar de basisschool gaan. De activiteiten van jeugdwerk en van sportdiensten vallen niet onder deze definitie.

In theorie moet elke startende gezins- en groepsopvang voor schoolkinderen een erkenning of een attest van toezicht aanvragen bij Kind en Gezin¹³. Opvangvoorzieningen met een erkenning of een attest van toezicht kunnen enkel schoolkinderen opvangen.

Zodra een opvang een erkenning of attest van toezicht heeft, wordt er regelmatig door Kind en Gezin geëvalueerd of nog altijd aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan. Kind en Gezin baseert zich hiervoor o.a. op de bevindingen van het Agentschap Zorginspectie dat ter plaatse gaat controleren.

Aan het verkrijgen van een erkenning of een attest van toezicht zijn specifieke voorwaarden verbonden. Voor het verkrijgen van een erkenning gelden er specifieke voorwaarden die in de lijn liggen van de vergunningsvoorwaarden, alleen vertrekken de voorwaarden binnen dit kader van de specificiteit van de leeftijdsgroep schoolkinderen. Ze hebben o.a. betrekking op infrastructuur, hygiëne, veiligheid, kwaliteit en op de kwalificaties van het personeel. De specifieke voorwaarden voor het verkrijgen van een attest van toezicht, vertrekken eveneens van de specificiteit van de leeftijdsgroep schoolkinderen en hebben o.a. ook betrekking op infrastructuur, hygiëne en veiligheid maar de kwalificatievereisten voor het personeel zijn in dit geval relatief gezien minimaal.

Naast de opvang van schoolkinderen met een erkenning of een attest van toezicht¹⁴, bestaat er ook de informele opvang van schoolkinderen (d.i. niet professionele opvang verzorgd door grootouders, vrienden, familie, ...) en de louter gemelde opvang. Immers, niet iedereen die beroepsmatig en tegen betaling schoolkinderen uit de basisschool op bestendige wijze opvangt,

vraagt bij Kind en Gezin een erkenning of een attest van toezicht aan, ook al zijn ze daartoe theoretisch verplicht. Zij houden zich in dat geval uitsluitend aan de meldingsplicht en melden zich enkel bij Kind en Gezin¹⁵. Voor deze enkel gemelde initiatieven worden verder geen wettelijke voorwaarden opgelegd¹⁶. Dit maakt dat Kind en Gezin deze opvang ook niet kan laten controleren tenzij er een klacht komt of er iets ernstigs gebeurt. Het Agentschap Zorginspectie gaat dan na in welke omstandigheden de kinderen worden opgevangen en of die opvangsituatie aanvaardbaar is.

¹³ Er is ook gezins- en groepsopvang met een vergunning die exclusief schoolkinderen opvangt. Het gaat om opvanglocaties (vroegere (samenwerkende) onthaalouders) die voldoen aan de vergunningsvoorwaarden voor de opvang van baby's en peuters maar er nadrukkelijk voor kiezen om exclusief schoolkinderen op te vangen omdat ze dit reeds deden vóór implementatie van het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters.

¹⁴ Of een vergunning.

¹⁵ De informele opvang is vrijgesteld van deze meldingsplicht.

¹⁶ Dit betreft bijvoorbeeld de opvang die binnen de schoolmuren doorgaat vóór of na schooltijd.

Het subsidiesysteem van de formele opvang van schoolkinderen werkt niet zoals een trap. Wil een opvanglocatie een subsidie verkrijgen, dan moet ze aan specifieke voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden variëren naar opvangvorm en naargelang het type subsidie. De opvang van schoolkinderen wordt nog door andere overheidsinstanties dan Kind en Gezin gefinancierd.

De opvang van schoolkinderen is over het algemeen vrij in het bepalen van de prijs die gezinnen moeten betalen voor de opvang van hun schoolkind uit de basisschool¹⁷ en kan vrij beschikken over de inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen. Uitzondering hierop zijn de locaties die vóór de implementatie van het decreet ook reeds schoolkinderen opvingen (al dan niet samen met baby's en peuters) en hiervoor reeds een inkomensgerelateerde (IKT) bijdrage vroegen aan het gezin. In deze opvang worden de inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen ook verrekend met de subsidie.

Voor een aantal specifieke opdrachten bestaan er aanvullende subsidies maar niet elke opvanglocatie kan hiervoor in aanmerking komen. Er moet aan specifieke voorwaarden worden voldaan. Voorbeelden van deze mogelijke aanvullende subsidies zijn o.a. de subsidies voor inclusieve opvang van schoolkinderen met een specifieke zorgbehoefte, voor flexibele opvang, voor occasionele opvang, ...

Sinds 2015 wordt de ontwikkeling van een decreet voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen voorbereid.

⁽¹⁷⁾ Specifiek voor de groepsopvang met een erkenning en een subsidie initiatief voor buitenschoolse opvang zijn de minimum- en maximumbijdragen wel in de regelgeving vastgelegd

2.4 Kerncijfers

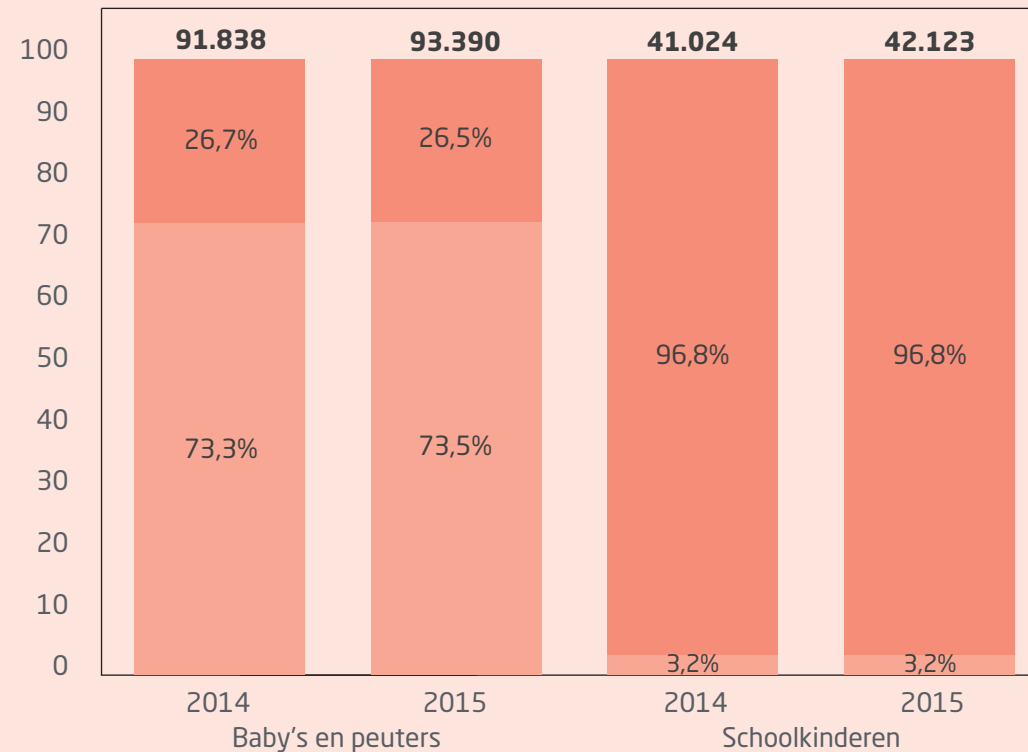
Aantal opvanglocaties en aantal opvangplaatsen

	Aantal opvanglocaties	Aantal opvangplaatsen	
		Absoluut	Per 100 kinderen
Opvang van baby's en peuters			
Gezinsopvang	5 642 (69,8%)	30 703 (32,9%)	13,93
<i>Zonder inkomenstarief</i>	658	4 645	2,11
<i>Met inkomenstarief</i>	4 984	26 058	11,82
Groepsopvang	2 097 (26,0%)	58 699 (62,8%)	26,62
<i>Zonder inkomenstarief</i>	959	20 069	9,10
<i>Met inkomenstarief</i>	1 138	38 630	17,52
Groepsopvang- samenwerking	340 (4,2%)	3 988 (4,3%)	1,81
<i>Zonder inkomenstarief</i>	-	-	-
<i>Met inkomenstarief</i>	340	3 988	1,81
Totaal baby's en peuters	8 079 (100,0%)	93 390 (100,0%)	42,36
Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)			
Gezinsopvang	223 (19,6%)	1 202 (2,9%)	0,18
<i>Zonder inkomenstarief</i>	11	75	0,01
<i>Met inkomenstarief</i>	212	1 127	0,17
Groepsopvang	896 (78,8%)	40 700 (96,6%)	5,99
<i>Zonder inkomenstarief</i>	896	40 700	5,99
<i>Met inkomenstarief</i>	-	-	-
Groepsopvang- samenwerking	18 (1,6%)	221 (0,5%)	0,03
<i>Zonder inkomenstarief</i>	-	-	-
<i>Met inkomenstarief</i>	18	221	0,03
Totaal buitenschoolse opvang	1 137 (100,0%)	42 123 (100,0%)	6,20

2.2 Overzicht van:

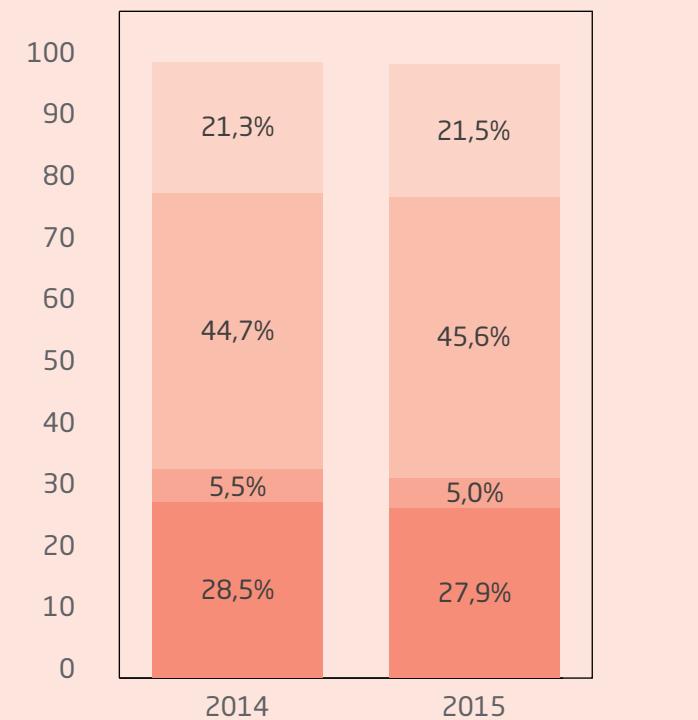
- Het aantal opvanglocaties met een vergunning/erkenning/attest van toezicht op 31 december 2015 - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Het aantal plaatsen in opvanglocaties met een vergunning/erkenning/attest van toezicht op 31 december 2015 - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Het aantal plaatsen met een vergunning/erkenning/attest van toezicht per 100 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2015.

Verdeling van de IKT en niet - IKT plaatsen

- Inkomensgerelateerd
- Niet inkomensgerelateerd

Verdeling van de IKT en niet - IKT plaatsen naar opvangvorm (baby's en peuters)

- Groepsopvang - Niet inkomensgerelateerd
- Groepsopvang - Inkomensgerelateerd
- Gezinsopvang - Niet inkomensgerelateerd
- Gezinsopvang - Inkomensgerelateerd

2.3 Overzicht van:

- de evolutie van het aantal plaatsen en van het aandeel (in %) inkomensgerelateerde en niet-inkomensgerelateerde plaatsen in de opvang van baby's en peuters en in de opvang van schoolkinderen met een vergunning/erkenning/attest van toezicht - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2014 en 2015
- de evolutie van het aandeel (in %) inkomensgerelateerde en niet-inkomensgerelateerde plaatsen in de gezinsopvang en in de groepsopvang van baby's en peuters met een vergunning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2014 en 2015

3. ACTIVITEITEN EN PROJECTEN

3.1 Wat doet Kind en Gezin in functie van de uitbouw van het kinderopvanglandschap?

3.1.1 Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters

Met het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters wil de Vlaamse overheid stap voor stap voldoende, kwaliteitsvolle kinderopvang realiseren die voor iedereen toegankelijk is. De opvang moet zowel betaalbaar zijn voor de ouders als financieel leefbaar voor de opvangsector.

Deze inwerkingtreding betekende een enorme verandering, zowel voor de organisatoren kinderopvang als voor Kind en Gezin zelf. Om de knelpunten aan te pakken die tijdens de transitie aan de oppervlakte kwamen, werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de sector, gebruikers en partners: het 'voortgangsoverleg'. Met dit overleg wil Kind en Gezin de voortgang van de transitie goed opvolgen en bijsturen waar nodig. De doelstellingen van het decreet blijven daarbij de toetssteen, maar ook de vraag van de Vlaamse Regering naar deregulering en flexibilisering en de vraag om alle kansen te geven aan het sociaal ondernemerschap geven richting aan de transitie.

Het voortgangsoverleg leidde in 2015 al tot een aantal voorstellen om de uitvoeringsbesluiten te wijzigen. De Vlaamse Regering heeft het wijzigingsbesluit op vrijdag 12 juni 2015 principieel goedgekeurd. In 2016 zal het voortgangsoverleg de regelgevende verplichting evalueren voor organisatoren groepsopvang met een subsidie inkomenstarief om vanaf 19 plaatsen met werknemers te werken. Deze evaluatie wordt onderbouwd door een onderzoek dat uitbesteed werd aan K-law en KPMG Advisory. Ook de bevindingen uit de bevraging van opvanglocaties en van gezinnen¹⁸ rond het toepassen en de perceptie van het principe 'opvang bestellen is opvang betalen' zullen in 2016 aan bod komen op het voortgangsoverleg. Daarnaast staan ook de thema's IKT-mix¹⁹, sociale functie en de administratieve druk in de (gezins)opvang op de agenda.

De inwerkingtreding van het nieuwe decreet stelt een aantal specifieke problemen in Brussel. Van de Brusselse opvanglocaties gekend bij Kind en Gezin is 60% Franstalig. De verstrenging van de regelgeving op vlak van taalvereisten stelt voor heel wat van deze opvanglocaties een probleem. Om zoveel mogelijk kwaliteitsvolle opvangplaatsen te behouden en ervoor te zorgen dat de opvang zoveel mogelijk georiënteerd wordt

naar de overheid waar ze thuishoort, hebben Kind en Gezin en ONE (de tegenhanger van Kind en Gezin in de Franstalige Gemeenschap) de handen in elkaar geslagen. Binnen dit kader werden in 2015 alle voormalig, enkel gemelde opvanglocaties aangemaand om een vergunning aan te vragen hetzij bij Kind en Gezin, hetzij bij ONE. Bovendien werden organisatoren die ervoor gekozen hebben bij Kind en Gezin te blijven maar nog onvoldoende Nederlandskundig zijn herinnerd aan de termijn waarbinnen aan de taalvereisten moet worden voldaan. Tot slot werd in 2015 input gegeven met het oog op een ontwerp van ordonnantie tussen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Kind en Gezin en ONE rond de vergunningsplicht voor kinderopvang van baby's en peuters in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie valt.

¹⁸ Deze bevraging wordt uitgevoerd door de Arteveldehogeschool in opdracht van Kind en Gezin.

¹⁹ IKT-mix verwijst naar het feit dat binnen één opvanglocatie zowel plaatsen zijn waarvoor ouders een inkomenstarief betalen als plaatsen waarvoor ouders een vrije prijs betalen.

3.1.2 Bijkomende plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters mogelijk maken

Kind en Gezin zorgt voor de evenwichtige verdeling (programmatie) van de financiële middelen die door de Vlaamse Regering worden vrijgemaakt voor het creëren van nieuwe plaatsen en voor het behoud van bestaande plaatsen door bijkomende subsidies. Dit alles gebeurt op basis van objectieve parameters en voorwaarden waaraan opvanglocaties moeten voldoen.

In 2015 werd een nieuwe programmatie-oefening ontwikkeld die rekening houdt met het getrapte subsidiesysteem in de opvang van baby's en peuters. Op basis van deze programmatie-oefening werden de middelen verdeeld die de Vlaamse Regering in 2015 vrijmaakte voor uitbreiding en behoud van het aantal plaatsen met een basissubsidie, een subsidie voor inkomenstarief en een plussubsidie in de opvang van baby's en peuters. Kind en Gezin lanceerde hiervoor een oproep in juli 2015 en besliste eind december 2015 over de toewijzing van de middelen:

- Voor de groepsopvang waren er middelen beschikbaar voor extra plaatsen met een basissubsidie (trap 1). Het grootste deel moest echter gaan naar de omschakeling van bestaande, nog niet gesubsidieerde plaatsen. Concreet werd met dit geld aan 1005 niet-gesubsidieerde plaatsen een basissubsidie gegeven. Het andere deel was voorzien voor nieuw te vergunnen plaatsen. Met dit budget zijn subsidiebeloftes toegekend voor de creatie van 338 nieuwe plaatsen met een basissubsidie.
- Er was ook budget voor extra plaatsen met een subsidie inkomenstarief (trap 2). Dit budget werd evenredig verdeeld over de omschakeling van bestaande plaatsen en het creëren van nieuwe plaatsen. Aldus kon aan 364 plaatsen een subsidie inkomenstarief worden toegekend bovenop de basissubsidie en konden subsidiebeloftes toegekend worden voor de creatie van 471 nieuwe plaatsen met een basissubsidie en een subsidie voor inkomenstarief.
- Tot slot kon aan 1235 bestaande plaatsen een plussubsidie worden gegeven bovenop de subsidie inkomenstarief waardoor deze plaatsen opschoven van subsidietrap 2 naar subsidietrap 3.

Ter uitvoering van het SALK-plan²⁰, keurde de Vlaamse Regering de overeenkomst goed tussen de Vlaamse Gemeenschap, Kind en Gezin en de provincie Limburg om kinderopvangplaatsen in de provincie Limburg te subsidiëren ter ondersteuning van de tewerkstelling en preventie van kinderarmoede. Bij een eerste oproep in het voorjaar van 2014 werden al 120 kinderopvangplaatsen met inkomenstarief in de groepsopvang toegekend. Begin 2015 werden nog eens 90 bijkomende plaatsen met deze SALK-middelen toegewezen in de provincie Limburg. Deze subsidies worden momenteel nog gedragen door de provincie Limburg maar vanaf 2017 zullen ze overgenomen worden door Kind en Gezin.

²⁰ SALK= Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat 2013-2019. Met dit plan wil de Vlaamse Regering de Limburgse economie ondersteunen in het weer competitief worden na de sluiting van Ford Genk.

3.1.3 Het uittekenen van een nieuwe organisatiestructuur voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen (buitenschoolse opvang)

Voortbouwend op de resultaten en beleidsaanbevelingen van de Staten-Generaal werd een conceptnota 'Opvang en vrije tijd van kinderen' overgemaakt aan het kabinet Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De nota legt de nadruk op lokale samenwerking tussen opvanginitiatieven, scholen en vrijetijdsorganisaties. Lokale besturen krijgen daarin een belangrijke regierol. Alvorens deze nota principieel goed te keuren werd deze eerst door de Vlaamse Regering nog besproken en gefinetuned.

Na de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering werd de conceptnota voor advies voorgelegd aan de Strategische adviesraden van de betrokken beleidsdomeinen (Onderwijs, Sport, Jeugd, Cultuur en Media). De adviesraden verwoordden een aantal bemerkingen van algemene aard, formuleerden aandachtspunten voor de verdere operationalisering van het concept en vroegen uitdrukkelijk om als volwaardige partner bij het verdere traject betrokken te worden.

Op 18 december 2015 gaf de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie van de opvang en vrije tijd van (school)kinderen'. De nota werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement waar het maatschappelijke debat verder gevoerd zal worden. De bemerkingen en aandachtspunten zoals geformuleerd door de adviesraden zullen hier verder worden opgenomen. Het debat is de eerste stap naar een ontwerp van decreet. De Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is belast met de uitvoering van het traject en volgt de voortgang ervan op.

3.1.4 Centra voor inclusieve kinderopvang (CIK)

Sinds 2014 zijn er 16 erkende en gesubsidieerde centra voor inclusieve kinderopvang. Deze centra realiseren niet alleen zelf inclusieve kinderopvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte maar ondersteunen daarnaast ook andere kinderopvanglocaties in de zorgregio bij het realiseren van inclusieve kinderopvang. Deze centra worden door Kind en Gezin inhoudelijk ondersteund via een begeleidingstraject dat loopt in samenwerking met VBJK (Vernieuwing van

Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen), partner van Kind en Gezin²¹, en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

In 2015 kwamen de centra 5 keer samen. Er werd verder gebouwd op de leerpunten die reeds in 2014 aan bod kwamen. Daarnaast werd vooral gefocust op de rol van de centra voor inclusieve kinderopvang met betrekking tot het ondersteunen van andere kinderopvanglocaties. Kind en Gezin organiseerde voor deze centra voor inclusieve kinderopvang ook 2 vormingsdagen. Een 'train the trainer'-opleiding en een initiatie rond 'werken met vrijwilligers en het opzetten van een vrijwilligersbeleid'. In 2016 staat een evaluatie van de werking van de centra op de planning.

²¹ Zie ook punt 3.3.5.

3.1.5. Een nieuw concept flexibele kinderopvang

De beleidsnota 2014-2019 bepaalt dat er verder wordt gebouwd aan een kwaliteitsvolle kinderopvang voor baby's en peuters en aan het beter afstemmen, in samenwerking met de partners, van de opvang van schoolkinderen op de leefwereld van (school)kinderen met het oog op een goede combinatie arbeid en gezin. Het inzetten op flexibele kinderopvang maakt hier deel van uit. Hierbij zal rekening worden gehouden met de 3 functies van kinderopvang: de economische, de pedagogische en de sociale functie. Dit betekent dat het woord flexibel met betrekking tot kinderopvang een ruimere invulling moet krijgen dan wat tot op vandaag gebeurt. De klemtoon ligt dus niet meer alleen op ruimere openingsuren.

Om te weten te komen hoe flexibele kinderopvang dan wel ruimer moet worden opgevat en uitgebouwd, werd in 2015 gestart met een oefening die zich baseert op de methodiek van 'Service design'. Service design wordt gebruikt om de kwaliteit van een dienstverlening te verbeteren en verloopt in verschillende fases: desk research, luisteren, ontwerpen en testen.

Uit de eerste fase (desk research) van deze oefening bleek dat de informatie die momenteel beschikbaar is, een beeld geeft van hoe flexibele opvang vandaag wordt ingevuld maar niet van de (onvervulde) noden en behoeften van ouders met betrekking tot flexibele opvang en of het huidig aanbod wel voldoet aan hun noden/verwachtingen. Om tot een vernieuwing van het concept flexibele opvang te kunnen komen, waarbij het aanbod en de vraag op elkaar zijn afgestemd, moest in de eerste plaats een zicht verkregen worden op de reële noden en behoeften van (potentiële) gebruikers van dit type aanbod.

Deze vaststelling heeft ertoe geleid dat tijdens de tweede fase van de oefening (luisteren) de focus werd gelegd op gebruikers van kinderopvang. Binnen dit kader ging in het najaar van 2015 alvast een workshop door en werden diepte-interviews met gezinnen uitgevoerd. Tijdens de workshop werd met diverse stakeholders tot een ruim totaalbeeld gekomen van mogelijke gebruikers van flexibele opvang.

Tijdens de diepte-interviews bij gezinnen werd gepeild naar hun noden en verwachtingen met betrekking tot flexibele kinderopvang.

In 2016 zal alle informatie verzameld tijdens de workshop en de diepte-interviews worden samengelegd om tijdens een tweede workshop met diverse stakeholders tot vernieuwende ideeën en oplossingen te komen als (mogelijk) antwoord op de noden van de verschillende type gebruikers die werden geïdentificeerd. Tijdens de laatste fases (ontwerpen en testen) zullen de mogelijkheden die gezien worden aan aanbods zijde als antwoord op de noden en behoeften van gebruikers verder worden uitgewerkt naar voorstellen van realistische concepten en concrete acties.

3.2 Wat doet Kind en Gezin om gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen in kader van het zoeken naar en het gebruik van kinderopvang?

3.2.1 De Kinderopvangzoeker

Eén van de doelstellingen van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters is gezinnen te ondersteunen in hun zoektocht naar opvang. Daartoe werd door Kind en Gezin de 'Kinderopvangzoeker'²² ontwikkeld. De Kinderopvangzoeker werd uitgetest in een proeftuin en parallel liep een onderzoek bij de gebruikers²³ van de Kinderopvangzoeker in deze proeftuin. Uit beide initiatieven bleek echter dat de Kinderopvangzoeker, zoals deze werd opgevat, niet haalbaar was voor heel Vlaanderen.

Dit heeft geleid tot het advies van het Raadgevend Comité van Kind en Gezin om te verkennen of de Kinderopvangzoeker kon worden geheroriënteerd en op welke manier dit dan moet gebeuren. Deze verkenning bij gezinnen, organisatoren, opvanglocaties en lokale besturen (met en zonder lokaal systeem ter ondersteuning van de zoektocht naar kinderopvang) vond plaats

in 2015 en werd door Kind en Gezin uitgevoerd samen met het Departement Bestuurszaken en een door hen aangestelde consultant, Yellow Window.

Uit deze exploratieve ronde zijn een aantal bekommernissen van gezinnen aan het licht gekomen. Deze hebben geleid tot de identificatie van de meest realistische stap die Kind en Gezin kan zetten om ouders (beter) te ondersteunen in hun zoektocht naar kinderopvang voor hun baby of peuter. Deze stap bestaat uit het aanbieden van de volgende 3 zaken op de website van Kind en Gezin:

1. Algemene informatie over de structuur van en de verschillen in het kinderopvanglandschap dat door ouders geraadpleegd kan worden heel vroeg in het zoekproces. Immers, er is gebleken dat ouders bij de start van hun zoektocht naar kinderopvang (voor een eerste kind) onvoldoende tot zelfs helemaal geen kennis hebben van hoe het kinderopvangaanbod er uitziet.
2. Gecombineerd met het aanbieden van een toepassing die aan ouders toelaat (een) opvanglocatie(s) te zoeken in een straal van x km rond een bepaalde plek waarbij het resultaat uitgezet wordt op een kaart.

3. Per opvanglocatie die dan zo tevoorschijn komt, doorverwijzen naar de website van de individuele opvanglocatie waarop ouders niet alleen verwachten, zoals nu, algemene en praktische informatie terug te vinden over de opvanglocatie (bv. openingsuren, sluitingsperiodes, prijs, ...) maar ook en vooral kwalitatieve informatie (bv. maaltijden en voeding, buitenruimtes, pedagogische visie, opnamebeleid, huishoudelijk reglement, voorrangsregels, ...).

²² Een instrument om vragen naar kinderopvang voor een baby of peuter te registreren, te behandelen en in kaart te brengen.

²³ Onderzoek naar het gebruik en de gebruiksvriendelijkheid van de Kinderopvangzoeker zoals ervaren door de betrokken actoren (ouders, opvanglocaties, lokaal loket kinderopvang) uitgevoerd in het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en uitgevoerd door HIVA (Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving - KU Leuven).

Dit is haalbaar op Vlaams niveau en beantwoordt aan een reële behoefte van ouders zonder dat er te veel gevraagd wordt van de organisatoren of opvanglocaties. Het is ook complementair aan wat een aantal gemeenten/steden momenteel aan het ontwikkelen zijn. Tot slot blijft Kind en Gezin hiermee de kaart van de ouders trekken en ligt het in lijn met het regeerakkoord dat stelt dat het Vlaams beleidsniveau de krijtlijnen uitzet en de invulling aan de lokale overheden overlaat.

Vanaf 2016 zal de uitwerking hiervan geïntegreerd worden in een overkoepelend project binnen Kind en Gezin: 'digitale ondersteuning van ouders', een project dat op stapel staat om de digitale dienstverlening van Kind en Gezin meer te personaliseren zodat ouders op maat worden ondersteund, ook in hun zoektocht naar kinderopvang. Kind en Gezin zal er binnen dit kader over waken dat voor wat het kinderopvangaanbod betreft, een koppeling wordt gelegd met de verdere uitwerking van de sociale kaart, die vanuit de provincies overkomt naar Vlaanderen.

Concreet betekent dit dat op Vlaams niveau niet langer ingezet wordt op een centraal systeem om vragen naar kinderopvang voor een baby of een peuter te registreren, te behandelen en in kaart te brengen.

3.2.2 Online berekenen van het inkomenstarief

Ouders die in de opvang een prijs betalen die afhangt van hun inkomen, kunnen die via de portaalsite van Kind en Gezin online berekenen en een attest inkomenstarief aanvragen dat het tarief vastlegt. Binnen dit kader wordt aan ouders gevraagd om zich op de website van Kind en Gezin aan te melden met hun elektronische identiteitskaart of met een federaal Token. De E-id of het Token laat toe om het inkomenstarief automatisch te berekenen op basis van de gegevens bij het Rijksregister en FOD Financiën. Eens de berekening is gebeurd, ontvangen de ouders een attest waarop het inkomenstarief is vermeld. Dit bezorgt de ouder aan de organisator, die op zijn beurt op basis van de kindcode op dit attest de aanwezigheden van het kind kan registreren en de daaruit volgende facturatie kan uitvoeren. In 2015 werd het aanvraagstelsel voor attesten bijgestuurd.

Naast de standaardwerkwijze waarbij ouders automatisch een attest via 'Mijn Kind en Gezin' aanvragen, kunnen nu ook organisatoren in naam van de ouder een attest via een specifieke toepassing aanvragen. Als ook dat niet lukt, dan kan de opvang contact opnemen met Kind en Gezin met de vraag een attest aan te maken. Bovendien zijn in de loop van 2015 heel wat bestaande attesten ofwel geïndexeerd moeten worden ofwel ten gevolge van veranderingen in de regelgeving herberekend moeten worden²⁴. In totaal werden meer dan 106 000 attesten opgemaakt en/of aangepast. De opvang heeft heel wat inspanningen geleverd om die grootschalige operatie te ondersteunen en mee uit te voeren.

²⁴ De regelgevende veranderingen gelden vanaf 1 mei 2015 en hebben betrekking op de verhoging van het minimumtarief van 1,56 euro naar 5 euro en bijkomende mogelijkheden van individueel verminderd tarief..

3.2.3 Sociale functie

Omwille van het belang van de sociale functie van kinderopvang loopt sinds 2009 een traject dat werd opgezet in samenwerking met VBJK²⁵. Dit traject wil op lange termijn effecten bekomen en richt zich naar kinderbegeleiders en pedagogische ondersteuners die concreet aan de slag willen gaan rond de sociale functie in hun organisatie, regio of netwerk. De stuurgroep 'Kinderopvang met sociale functie' volgt dit begeleidingstraject op en formuleert nieuwe voorstellen van ondersteuning met betrekking tot de toegankelijkheid en de sociale functie van kinderopvang. Aan deze stuurgroep nemen o.a. koepelorganisaties, grote organiserende besturen en vormingsorganisaties deel. Vanuit haar functie maakte deze stuurgroep een knelpuntennota op over de belemmerende effecten van het nieuwe decreet op de sociale functie van de kinderopvang. Deze nota werd in december 2015 besproken op het voortgangsoverleg. De aanvraagprocedure voor een attest inkomenstarief werd door de stuurgroep als een van de belangrijke drempels geïdentificeerd naar toegankelijkheid van de kinderopvang.

Daarom werd in overleg met de sector en een aantal belangrijke toeleiders een nieuwe versie van 'Kind in Beeld' ontwikkeld specifiek gericht op de aanvraagprocedure attest inkomenstarief.

3.3 Wat doet Kind en Gezin voor het opstarten van nieuwe kinderopvang en voor het behoud, het verbeteren en het ondersteunen van het bestaande aanbod aan kinderopvang?

3.3.1 Ondersteuningsstructuur voor ondernemers in de kinderopvangsector

In 2015 kon de (kandidaat)ondernemer in de kinderopvang beroep doen op een nieuwe ondersteuningsstructuur. De Vlaamse Regering investeert hierin 400000 euro per werkjaar. Deze opdracht werd uitbesteed aan vzw Komma, Cego (Centrum voor ErvaringsGericht Onderwijs) KU Leuven en Unizo.

Het uniek ondersteuningsloket of infopunt VoorZet²⁶ is dé toegangspoort tot de gehele ondersteuningsstructuur. Op basisvragen geeft het infopunt onmiddellijk antwoord. Voor meer specifieke vragen en meer doorgedreven ondersteuning verwijst het gericht door naar de andere ondersteuners.

Unizo begeleidt de ondernemer op vlak van alles wat het ondernemen aangaat. De dienstverlening van het Agentschap Ondernemen werd op 1 juli 2015 definitief stopgezet. Alle tools van het Agentschap zijn nu terug te vinden op de website van Unizo

(www.unizo.be/kinderopvang).

't OpZet²⁷ informeert en sensibiliseert de kinderopvang op vlak van organiseren en kwaliteitszorg. Deze ondersteuning is aanvullend op het aanbod van de 11 pedagogische en taalondersteunende organisaties (PTO) en (zie ook punt 3.3.5 onder competenties versterken). 't OpZet begeleidt organisatoren o.m. bij de opmaak van hun procedures en hun kwaliteitshandboek, en biedt tools en vormingstrajecten aan. Elke ondernemer in de kinderopvang kan terecht bij deze ondersteuners, zowel (kandidaat) starters als reeds werkzame kinderopvang of kinderopvang die problemen ondervindt.

²⁵ Zie ook punt 3.3.5.

²⁵ Zie ook punt 3.3.5.

²⁶ Georganiseerd door Cego KuLeuven.

²⁷ Georganiseerd door Cego KuLeuven.

3.3.2 Informeren, ondersteunen en betrekken van lokale en regionale actoren bij voor kinderopvang relevante beleidsthema's en onderwerpen

Vanuit de provinciale afdelingen van Kind en Gezin is er een ondersteunend aanbod inzake kinderopvang voor lokale besturen, lokale en regionale overleggen en lokale partners. Met name de provinciale consultants kinderopvang richten zich op het verstrekken van informatie over en het wegwijs maken in diverse onderwerpen relevant voor het lokale of regionale kinderopvangbeleid zoals het lokaal loket kinderopvang, de sociale functie en de toegankelijkheid van de kinderopvang, de samenhang kinderopvang - Huizen van het Kind, ... In 2015 werden voor lokale actoren (zoals opvangvoorzieningen zelf, scholen, ...) daarnaast regionale infosessies en workshops georganiseerd rond specifieke en actuele kinderopvangthema's zoals crisisbeleid, het ontwikkelen van een passend beleid inzake 'opvang bestellen is opvang betalen', actuele evoluties in de kinderopvang voor leerkrachten kinderopvang. In samenwerking met de partners van de ondersteuningsstructuur kinderopvang worden ook regelmatig regionale, informatieve startersmarkten kinderopvang georganiseerd voor personen met mogelijke interesse in het opstarten van kinderopvang.

3.3.3 Communicatie

De kinderopvang is een sector in beweging, waarbij kwaliteitsvolle communicatie belangrijk is. Kind en Gezin doet dit in overleg met de sector en via meerdere kanalen: website, een nieuwsbrief, snelinfo, sociale media en de Kind en Gezin-Lijn.

In maart 2015 kreeg het luik kinderopvang op de website van Kind en Gezin een grondige opfrisbeurt. De opvang van schoolkinderen kreeg een apart luik met informatie. Voor de opvang van baby's en peuters werd het decreet Kinderopvang inhoudelijk in de verschillende thema's geïntegreerd. Dit alles moet ervoor zorgen dat men makkelijker de weg vindt op de website. Voortaan is ook een overzicht van de verstuurde snelinfo op de website beschikbaar.

De informatie op de website wordt dagelijks geüpdatet: nieuwe opvangadressen, wijzigingen aan de regelgeving (al dan niet voortvloeiend uit het voortgangsoverleg) en aanpassingen aan werkinstrumenten.

Eind 2015 voerden we een uitgebreide communicatiecampagne naar ouders en organisatoren kinderopvang over de attesten inkomenstarief. Door een beslissing van de Vlaamse Regering moesten immers ongeveer 70 000 ouders hun inkomenstarief voor 2016 herberekenen. Daarnaast werden er 36 000 attesten automatisch geïndexeerd en aan de ouders bezorgd.

Tot slot was Kind en Gezin, ook in 2015, samen met de partners van de ondersteuningsstructuur (zie supra), aanwezig op de Vakbeurs Kinderopvang.

3.3.4 Een intermediaire rol spelen bij de financiering van de opvangvoorzieningen

De Vlaamse Regering bepaalt het budget dat aan kinderopvang wordt besteed. Kind en Gezin zorgt ervoor dat:

- De subsidies bij de opvang terechtkomen volgens de regels die door de Vlaamse Regering werden vastgelegd.
- De middelen die worden vrijgemaakt voor nieuwe plaatsen en/of voor meer betaalbare plaatsen worden toegewezen.
- Vernieuwende projecten waarvoor eenmalige subsidies worden toegekend, inhoudelijk worden voorbereid en geoperationaliseerd.

3.3.5 De kwaliteit van de kinderopvang bevorderen

Kind en Gezin werkt aan de verbetering van de kwaliteit zowel in nieuwe als in bestaande opvanglocaties. Dit gebeurt door:

- De kwaliteit op te volgen.
- Aandacht te schenken aan de medische preventie en veiligheid.
- Samen met zijn partners de competenties en de professionaliteit van de personen tewerkgesteld in de kinderopvang te bevorderen en te verhogen.

Sinds 2003 heeft Kind en Gezin hiertoe 2 belangrijke partners: het Expertisecentrum voor Ervaringsgericht Onderwijs (ECEGO) van professor Laevers, verbonden aan de KU Leuven, om de kwaliteit van de opvang te bevorderen vanuit de invalshoek van het kind en VBJK. Deze laatste partner engageert zich om op een resultaatgerichte manier mee inhoud te geven aan de uitvoering van het beleid inzake het jonge kind, aan de missie van Kind en Gezin en aan het hieraan gekoppelde beleidsplan. Zo werkt Kind en Gezin met VBJK samen rond voornamelijk het begeleiden van organisatoren en/of kinderopvanglocaties, bij het verbeteren van de toegankelijkheid van de opvang of in functie van het bevorderen van de participatie van (aanstaande) ouders en kinderen in de dienstverlening. Deze begeleiding gebeurt op een praktische manier. De deelnemers worden meermaals per jaar samengebracht zodat ze meegenomen worden in een traject dat over een aantal jaren loopt om effecten op lange termijn te bekomen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de kans geboden om goede praktijken uit te wisselen of tips mee te geven en worden concrete voorstellen afgetoetst en bijgestuurd. Het materiaal dat wordt verzameld, wordt gebruikt om ook andere organisatoren en/of opvanglocaties te ondersteunen.

Door de kwaliteit op te volgen

Tot nu toe heeft Vlaanderen geen eenduidig instrument om de kwaliteit in de opvang van baby's en peuters op te volgen. Daarom loopt van 2013 tot 2016 het MeMoQ-project (Meten en Monitoren van Kwaliteit) dat in opdracht van Kind en Gezin wordt uitgevoerd door de Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek van de Universiteit Gent in samenwerking met het Expertisecentrum voor Ervaringsgericht onderwijs van de KU Leuven. Een eerste stap in dit project bestond uit de ontwikkeling van een pedagogisch raamwerk dat eind 2014 door de Vlaams minister van Welzijn werd gelanceerd. Het beschrijft wat onder pedagogische kwaliteit kan worden verstaan, uitgewerkt in opdrachten, uitgangspunten en grote lijnen van pedagogisch handelen. Vertrekkende van dit pedagogische raamwerk worden 3 meetinstrumenten ontwikkeld: een wetenschappelijk instrument om de kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang te meten, een monitoringinstrument om de kwaliteit in individuele opvanglocaties te bewaken en een zelfevaluatie-instrument om de kwaliteit in de eigen opvanglocatie te bevorderen.

In 2015 is heel wat werk verzet in het kader van dit project:

- Er werd een definitief wetenschappelijk instrument ontwikkeld.
- In augustus werd gestart om met dit wetenschappelijk instrument de algemene pedagogische kwaliteit in 400 leefgroepen in locaties voor gezins- en groepsopvang van baby's en peuters in Vlaanderen en Brussel te meten. De resultaten van deze meting worden verwacht tegen eind 2016.
- In het najaar werd gestart met de ontwikkeling van het monitoringinstrument en het zelfevaluatie-instrument. Beide instrumenten zullen worden getest in de eerste helft van 2016 alvorens een definitief instrument af te leveren in het najaar van 2016.

Sinds de implementatie van het decreet wordt elke organisator van kinderopvang van baby's en peuters met meer dan 18 vergunde opvangplaatsen verplicht om op structurele wijze zorg te dragen voor kwaliteit²⁸. Hiervoor moet gewerkt worden met een kwaliteitshandboek.

Om de betrokken opvang hierbij te helpen werden 4 digitale leermodules ontwikkeld en in de loop van 2014 en 2015 ter beschikking gesteld: 'Werken met een kwaliteitshandboek', 'Kwaliteitsvolle opvang voor kinderen en hun gezinnen', 'Kwaliteitsverbetering' en 'Kwaliteitsmanagementsbeleid'. In 2015 heeft Kind en Gezin op de Vakbeurs Kinderopvang enkele workshops over de digitale leermodule 'Werken met een kwaliteitshandboek' verzorgd.

Door aandacht te schenken aan medische preventie en veiligheid

Kind en Gezin werkt aan de versterking van de veiligheid en gezondheid van alle kinderen in alle opvangvormen. Naar aanleiding van de invoering van het decreet en de nieuwe vergunningsvoorwaarden werd allerlei ondersteunend materiaal ter beschikking gesteld (een checklist risicoanalyse, online leermodules, informatie op de website over veilig slapen) en werden workshops georganiseerd rond crisis en grensoverschrijdend gedrag.

In 2015 werd dit ondersteunend materiaal geëvalueerd. Hiervoor werden gesprekken aangegaan met interne en externe partners en werden diverse documenten geanalyseerd. Dit alles heeft geleid tot een nieuw, gefaseerd plan van aanpak voor de versterking van de veiligheid en gezondheid. Als eerste stap in dit plan van aanpak zal in 2016 specifiek ingezet worden op de thema's 'Risicoanalyse' en 'Veilig slapen'. Ook hiervoor zal ondersteunend materiaal worden ontwikkeld en zal rond deze thema's samen met en naar diverse betrokkenen worden genetwerkt en gecommuniceerd.

²⁸ Vóór implementatie van het decreet was dit niet verplicht voor de vroegere zelfstandige sector.

Voldoende bewegen is net zo belangrijk als gezond eten en drinken. Het loont om van bij het begin gewoontes met zoveel mogelijk beweging te stimuleren, ook voor baby's en peuters. Kind en Gezin werkte daarom in 2015 een actieplan 'Gezonde levensstijl' uit en werkte de online leermodule 'Voeding' op maat van de kinderopvang van baby's en peuters af. Omdat het ook in de opvang voor en na schooltijd belangrijk is dat schoolkinderen uit de basisschool gezond eten, voldoende actief zijn en niet te lang neerzitten, werd samengewerkt met VIGeZ (expertisecentrum voor gezondheidspromotie en ziektepreventie) zodat het project 'Actieve kinderopvang' ontwikkeld door VIGeZ kon worden uitgetest in een aantal opvanglocaties voor schoolkinderen, alvorens dit op Vlaams niveau te verspreiden. Dit project biedt concrete ondersteuning aan begeleiders, coördinatoren en directies in de opvang van schoolkinderen via een vorming en door een handige toolbox ter beschikking te stellen.

De kinderopvang moet elke situatie van crisis en grensoverschrijdend gedrag melden aan Kind en Gezin. Deze melding wordt aan de hand van een interne procedure behandeld waarbij wordt nagaan of de organisator alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om de gevaarsituatie te beëindigen. In 2015 kreeg Kind en Gezin 59 meldingen binnen die behandeld zijn als gevaarsituatie. Deze meldingen gingen voornamelijk over situaties die te maken hebben met toezicht en veiligheid en over situaties met lichamelijke letsels waarvan de reden onbekend is. In 2015 werden 11 overlijdens gemeld in de Vlaamse kinderopvang, waarvan 10 in de slaapsituatie.

Door competenties te bevorderen en de professionaliteit te verhogen

Kind en Gezin timmert op verschillende manieren aan de weg om de competenties van de personen die in de kinderopvang werken te versterken. De uitdagingen hierbij zijn groot: er moet voldoende goede instroom mogelijk zijn voor de sterk gegroeide sector en er moeten mogelijkheden komen voor een gezonde horizontale en verticale mobiliteit in de kinderopvang. Er moet ook werk gemaakt worden van een algemene competentieversterking om te beantwoorden aan de maatschappelijke verwachtingen met betrekking tot de kwaliteit van de kinderopvang.

Mee vorm geven aan de opleidingen

- Kind en Gezin organiseerde samen met het VBJK een inspiratiedag rond het thema 'Pedagogisch ondersteunen'. Deze dag richtte zich enerzijds op de deelnemers aan de begeleidingstrajecten centra inclusieve kinderopvang, sociale functie en pedagogische en taalondersteunende organisaties (deze 3 trajecten worden door Kind en Gezin en VBJK samen begeleid) en anderzijds op de docenten van de bacheloropleiding 'Pedagogie van het jonge kind'. Deze inspiratiedag had 2 doelen: zorgen voor een uitwisselings- en netwerkmoment en meegeven van de laatste stand van zaken m.b.t. wetenschappelijk onderzoek rond pedagogisch ondersteunen.
- Kind en Gezin volgt sinds de start van de opleiding 'Pedagogie van het jonge kind' de stuurgroep op van de 3 hogescholen²⁹ die deze professionele bacheloropleiding organiseren.

²⁹ Arteveldehogeschool Gent, Karel De Grotehogeschool Antwerpen, Erasmushogeschool Brussel.

- In 2015 zijn 17 centra voor volwassenenonderwijs (CVO) met onderwijsbevoegdheid voor kinderopvang van start gegaan met het aanbieden van de modules 'Kennismaken met de gezinsopvang' en 'Werken in de kinderopvang'. Sinds de invoering van het decreet moeten starters in de gezinsopvang immers nog voor de deuren open gaan en ongeacht of men over een kwalificatie beschikt, verplicht de module 'Kennismaken met de gezinsopvang' volgen. Niet gekwalificeerde starters in de gezinsopvang moeten daarbovenop nog de module 'Werken in de kinderopvang' volgen. Kind en Gezin was telkens aanwezig op de overlegmomenten van de CVO's. Door Kind en Gezin werd van deze gelegenheden gebruik gemaakt om relevante informatie door te geven (voornamelijk informatie omtrent regelgevende aanpassingen n.a.v. het voortgangsoverleg) en om de opleidingen 'Begeleider in de (buitenschoolse) kinderopvang' en de modules 'Kennismaken met en werken in de gezinsopvang' op te volgen (door bezorgdheden van CVO's omtrent deze modules op te pikken, het aanbod van de modules up-to-date houden, ...).

Daarenboven wordt in het kader van een project 'Gecombineerd onderwijs' verder gewerkt aan de ontwikkeling van leerpaden voor de opleiding 'Begeleider in de kinderopvang' en wordt gewerkt aan een opleiding 'Kinderbegeleider baby's en peuters' waarbij alle aandacht gaat naar het mogelijk maken van de combinatie werk en opleiding.

- Er was een verkennend overleg met het Departement Onderwijs over de opleiding 'Begeleider in de kinderopvang' in het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Competenties versterken

- In 2015 werd verder ingezet op het actualiseren van het competentieprofiel van de kinderbegeleider in de kinderopvang. Daartoe namen Kind en Gezin en VIVO (Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit), verder deel aan een werkgroep binnen het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV). Concreet werd zowel het beroepskwalificatiedossier voor de kinderbegeleider baby's en peuters en het beroepskwalificatiedossier voor de kinderbegeleider schoolgaande kinderen voor interne controle aan AKOV voorgelegd en besproken. In 2016 zal het overleg hieromtrent met AKOV nog verder worden aangegaan.

- Zoals bepaald in het decreet moet elke kinderopvanglocatie voor baby's en peuters een overeenkomst hebben met een erkende pedagogische ondersteuningsorganisatie. Sinds het voorjaar van 2014 zijn binnen dit kader reeds een aantal projecten van start kunnen gaan dankzij het budget dat de Vlaamse overheid hiervoor voorzag. Deze 11 projecten of 11 erkende 'Pedagogische en taalondersteunende organisaties' bieden gratis de vroegere zelfstandige opvanglocaties pedagogische ondersteuning aan. Kind en Gezin volgt deze projecten op onder de vorm van een praktijkontwikkelingstraject, dat samen met VBJK werd georganiseerd. In 2015 namen alle 11 organisaties hier actief aan deel. Tijdens dit traject werd er o.a. voor gezorgd dat alle organisaties expertise zouden opbouwen rond lerende netwerken en rond het inschatten en ondersteunen van draagkracht³⁰.

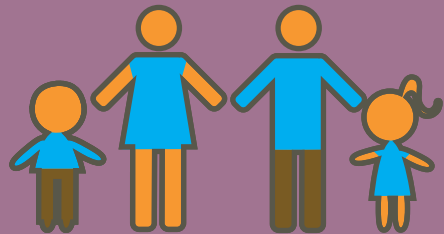
Omdat deze projecten stoppen in 2016 werd in het najaar van 2015 met de kinderopvangsector alvast een overleg opgestart om tot een ontwerp van besluit tot erkenning en subsidiëring van de organisatoren pedagogische ondersteuning te komen.

Dit ontwerp van besluit zal in 2016 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

³⁰ De pedagogische en taalondersteunende organisaties staan immers ook in voor het afleveren van het attest draagkracht voor een kinderbegeleider in de gezinsopvang.

HUIS VAN HET **KIND**

In 2015 zijn 123 Huizen van het Kind erkend met een totaal werkingsgebied dat 177 gemeenten in Vlaanderen en Brussel omvat.

Door de vernieuwing van de preventieve zorg wil Kind en Gezin maximaal inspelen op de maatschappelijke veranderingen en aan alle ouders een sterke dienstverlening op maat blijven bieden.

De reorganisatie van de jeugdhulp moet ervoor zorgen dat elke minderjarige die ondersteuning nodig heeft, ook zo snel mogelijk de juiste hulp krijgt.

Sinds 2015 kunnen ouders van Kind en Gezin online afspraken voor een consult maken, verplaatsen en annuleren.

Na de regioverpleegkundigen registreren nu ook de consultatiebureauartsen hun bevindingen uit het klinisch onderzoek digitaal. Het geïntegreerd elektronisch dossier (GED) vervangt daarmee definitief het papieren medisch dossier.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en Trends

- De daling van het geboortecijfer zet zich versterkt verder in 2015 (-2,4%). Het totale vruchtbaarheidscijfer neemt af en ligt op het niveau van 2004. Dat cijfer daalt sterker bij vrouwen met niet-Belgische nationaliteit.
- 85,1% van de kinderen jonger dan 12 jaar groeit op in een tweeoudergezin, 11,7% woont in een eenoudergezin.
- 33% van de kinderen jonger dan 12 jaar heeft een vreemde herkomst. Het aandeel kinderen met een niet-Belgische nationaliteit neemt toe.
- Bij een kwart van de kinderen geboren in 2015 is het Nederlands niet de taal die het kind met de moeder spreekt. Frans is de meest gebruikte andere taal (5,4%).
- Ongeveer negen op de tien kinderen jonger dan 12 jaar leeft in een gezin met minstens 1 werkende ouder. Bij 4,1% van de kinderen is geen enkele ouder werkzaam.
- De kansarmoede-index stijgt verder en bedraagt in 2015 12%. Meer dan de helft van de kinderen in kansarmoede woont in een van de 13 centrumsteden en 64% heeft een moeder van niet-Belgische origine.
- In Vlaanderen krijgt 65% van de kinderen op dag 6 uitsluitend borstvoeding. Bij kinderen met een moeder van niet-Belgische origine ligt dit percentage beduidend hoger.
- 7,6% van de levend geboren kinderen wordt prematuur (<37 weken) geboren.

Bron: Kind in Vlaanderen 2015.

Realisaties in 2015

- Aan de online cursus 'Borstvoeding' werd een oriënterende kennistest toegevoegd. Hiermee wordt er nagaan of de basiskennis gekend is en kan er een aanbod op maat gegeven worden.
- Samen met de 2 Vlaamse Moeder-Kind-Eenheden exploreerden we de rol die Kind en Gezin en de Huizen van het Kind zouden kunnen opnemen ter preventie en detectie van pre- en postnatale depressies. In alle communicatiedragers ging meer aandacht uit naar de bewustmaking rond post-partumdepressie en de online cursus werd verfijnd. Tenslotte was er een verbetering van de registratie van de postnatale gezondheid van de moeder in het elektronisch dossier van het kind.
- Kind en Gezin ging aan de slag om - op basis van de aanbevelingen uit het onderzoeksproject Communicatiematrix - de dienstverlening aan anderstaligen nog te versterken. In samenwerking met de Universiteit van Gent werd bv. een webapp rond het thema zindelijkheid ontwikkeld. De app wil de interactieve communicatie met ouders met een beperkte kennis van het Nederlands faciliteren. In 2016 wordt deze toepassing getest en geëvalueerd.
- In 2015 werden er 5 bijkomende Huizen van het Kind erkend. Met in totaal 123 erkenningen is er in 177 van de 308 gemeenten in Vlaanderen en Brussel initiatief genomen tot een Huis van het Kind.
- De ondersteuning van de Huizen van het Kind kreeg verder vorm met bv. EXPOO dat zich inzet om kennis en expertise over de uitbouw van Huizen van het Kind te verzamelen. Dit leidde onder meer tot een verdere uitwerking van het luik 'Ondersteuning' op de website Huizen van het Kind.
- Er werd onderzocht aan welke vereisten een elektronisch dossierbeheersysteem 'Huizen van het Kind' zou moeten voldoen om een goede en efficiënte opvolging van de Huizen van het Kind te ondersteunen.

- Een nieuwe opvolging van de aanbodsvormen die erkend zijn onder de regelgeving over de organisatie van preventieve gezinsondersteuning werd operationeel in 2015. Hierbij worden gegevens ter verantwoording van de erkenning en/of subsidie op coherente wijze opgevraagd. De resultaten werden in dialoog met de aanbieders van aanbodsvormen verwerkt en besproken.
- In 2015 werden de voorbereidingen getroffen om de Expertisecentra Kraamzorg vanaf 2016 structureel in de regelgeving te verankeren. Tot nog toe werden deze projectmatig gefinancierd.
- Sinds medio 2015 is het voor ouders mogelijk om via de portaalsite van Kind en Gezin online afspraken voor een consult te maken, te verplaatsen en te annuleren.
- In januari lanceerde de afdeling Preventieve Gezinsondersteuning (PGO) met succes de 'Nieuwsbrief over gezinsondersteuning'. Met de nieuwsbrief wil Kind en Gezin zijn partners en sectoren maandelijks op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen binnen de inhoudelijke thema's, structurele vernieuwingen zoals de Huizen van het Kind, projectoproepen, studiedagen, campagnes, ... We sloten 2015 af met 2006 inschrijvingen.
- In 2015 werd afscheid genomen van het papieren medisch dossier. Consultatiebureauartsen registreren hun bevindingen uit het klinisch onderzoek nu digitaal. Omdat regioverpleegkundigen hun dienstverlening al langer digitaal registreerden, kunnen we nu spreken van een geïntegreerd elektronisch dossier (GED).
- De vernieuwing van de preventieve zorg houdt o.a. een herverdeling in van de taken tussen arts en verpleegkundige. Om dit te ondersteunen werd een opleiding 'Vaccineren voor verpleegkundigen' gegeven en werd de online cursus 'Ontwikkelingsonderzoek Van Wiechen' verder uitgebreid.
- Na evaluatie van de resultaten van het oogscreeningsprogramma werden de verwijscriteria aangepast waardoor de verwijzingen accurater kunnen gebeuren.
- De werking van de diagnostische centra gehoorscreening, waar Kind en Gezin naar verwijst bij een afwijkende gehoortest, werd getoetst aan de erkenningscriteria om te garanderen dat de vervolgonderzoeken tijdig en kwaliteitsvol uitgevoerd worden.

- Kind en Gezin voerde een afstemmings-oefening van het mobiele begeleidings-aanbod voor de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) uit samen met het Agentschap Jongerenwelzijn, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, Algemeen Welzijnswerk en het Departement Onderwijs en Vorming.
- Samen met het Agentschap Jongerenwelzijn werkte Kind en Gezin een up-to-date visie uit over de uithuisplaatsing van jonge kinderen. Het gaat om kinderen tot 6 jaar die gedwongen of vrijwillig en al dan niet tijdelijk ergens anders verblijven dan in het eigen gezin, bijvoorbeeld in een residentiële voorziening of pleeggezin.
- Met het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 2012 inzake de erkenning en subsidiëring van de CKG's kregen de voorzieningen 3 jaar de tijd om hun voorlopige erkenning om te zetten in een definitieve erkenning van onbepaalde duur. In 2015 dienden alle 18 CKG's hun erkenningsaanvraag in. De aanvragen werden allen positief beoordeeld door Kind en Gezin.
- Kind en Gezin hecht veel belang aan de preventie van kindermishandeling. Deze problematiek vraagt een grote professionaliteit. Een team van ongeveer 15 medewerkers wordt permanent opgeleid om hiervoor een expertrol op te nemen. Het is hun taak om collega's te ondersteunen: ze schatten mee de ernst en veiligheid van situaties in en geven advies over mogelijke acties of melding en gespreksvoering met de gezinnen.
- In 2015 werd een proefproject gerealiseerd in de provincie Antwerpen in het kader van de preventie van vrouwelijke genitale verminking (VGV). De consultatiebureau-teams werden opgeleid in de medische aspecten van VGV en het preventief bespreekbaar maken van het thema. Dit leidde ertoe dat meer gezinnen met risico op VGV voor het kind werden opgemerkt en er gepaste acties konden ondernomen worden.
- De vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) werkten in 2015 samen de plattegrond uit voor een formele samenwerkings-structuur. Deze start in 2016 met volgende doelstellingen: structurele gesprekspartner zijn voor de overheid; verzorgen van gezamenlijke externe communicatie; systematisch signaleren van ontwikkelingen, knelpunten, tekorten en behoeften; faciliteren, initiëren en beheren van onderzoek en kennisontwikkeling en het verspreiden van de kennis en deskundigheid; bijdragen tot sensibiliseren van de samenleving voor de problematiek van kindermishandeling en het inhoudelijk en praktijkgericht ondersteunen van de werking van de VK's.

- Het registratiesysteem van de hulplijn 1712 werd in 2015 door een werkgroep onder de loep genomen om technische knelpunten en tekortkomingen weg te werken en een kwaliteitsvolle en correcte registratie te bevorderen.
- De huidige evoluties op het terrein van de pre- en perinatale zorg, onder meer de verkorting van het ziekenhuisverblijf bij een bevalling, dwongen Kind en Gezin tot het ontwikkelen van een visie op de organisatie van de pre- en perinatale zorg in Vlaanderen en hoe Kind en Gezin die kan ondersteunen. Een stuurgroep 'Prenatale dienstverlening' werd opgericht om de actielijnen van het project 'Versterken Prenatale Begeleiding' te kunnen realiseren.
- In het kader van de conferentie 'De toekomst is jong' (oktober 2016) werd de werkgroep 'Jong en Gezond' opgericht, waarvan een van de doelstellingen is tot een meer integraal en geïntegreerd zorgpad te komen, gaande van de preconceptie tot en met wanneer kinderen naar de lagere school gaan om zo de gezondheidskloof te verkleinen.
- Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) publiceerde een update van zijn klinische richtlijn over de opvolging van zwangere vrouwen met een laag risico. De aanbevelingen werden verwerkt in het 'Zwangerschapsboekje' en de website.
- Na evaluatie van de 'Engagementsverklaring tussen Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgOdi) en Kind en Gezin' is de samenwerking rond kleuterparticipatie in het onderwijs opnieuw bevestigd. Er wordt blijvend werk gemaakt van het informeren, sensibiliseren en toeleiden. De organisatie van de vernieuwde preventieve gezinsondersteuning biedt mogelijkheden om dit lokaal en gedifferentieerd aan te pakken, i.s.m. kinderopvang en onderwijs.

Plannen voor 2016

- In 2016 wordt het nieuw consultschema geïmplementeerd met gescheiden consult. Elk regioteam werkt verder aan een eigen traject met een gevarieerd dienstverleningsaanbod (inloopmomenten, groepswerking, regionale Facebookpagina's met of zonder chatfunctie, ...) op maat van de ouders, afgestemd met het aanbod van partners. Voor het dienstverleningsaanbod in het consultatiebureau werden in de planning, de administratieve opvolging en de subsidiëring een aantal wijzigingen aangebracht om maximale variatie mogelijk te maken.
- Kind en Gezin werkt een opvolgingssysteem uit dat niet langer de nadruk legt op de prestaties (aantal huisbezoeken, aantal consulten, ...), maar aan de hand van een set indicatoren (maatschappelijke, output en kwaliteitsindicatoren) aftoetst of inhoudelijke doelstellingen bereikt worden. Kinderarmoede en het wegwerken van gezondheidsongelijkheid zijn hierin een belangrijk luik. Het opvolgingssysteem wordt momenteel voorgesteld aan alle regioteams, zodat ze hun vernieuwd aanbod kunnen monitoren.
- Kind en Gezin werkt een nieuwe regelgeving voor de consultatiebureaus uit. Er wordt hierbij rekening gehouden met ontwikkelingen zoals het prenataal en preventief zorgpad, de integratie binnen de Huizen van het Kind, de aansluiting van centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), ... Deze regelgeving zal een geactualiseerd kader bieden voor de infrastructuur en de vrijwilligers binnen de consultatiebureauwerking en de artsen. Telkens worden daarbij ook de verantwoordelijkheden van de betrokken actoren gespecificeerd.
- De resultaten van de gehoortesten die door Kind en Gezin werden uitgevoerd, zullen uitgewisseld worden met de centra voor leerlingenbegeleiding. Zo kunnen de CLB's gericht de kinderen testen die nog niet eerder onderzocht werden.
- Het beschikbaar maken van een set medische gegevens uit het kinddossier via Vitalink voor ouders en de zorgverleners wordt voorbereid. De juridische en wettelijke bepalingen zijn hierbij prioritair zodat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt gevrijwaard. In dit verband wordt een 'informed consent' of geïnformeerde toestemming door de ouders voorbereid.
- In 2016 wordt een geïnformeerde toestemming voor vaccineren uitgewerkt. Ouders moeten om in te stemmen volledig geïnformeerd zijn over de voordelen en mogelijke nevenwerkingen van vaccins.

- In 2016 wordt het gebruik van gegevensloggers voor koudeketenbewaking van vaccins algemeen geïmplementeerd in de consultatiebureaus voor het jonge kind. Het gebruik van loggers maakt een betere opvolging mogelijk van de bewaarcondities van de vaccins en verkleint het risico van vaccinverspilling.
- Na implementatie van een digitale verwijsmodule op basis van groeiparameters (lengte, gewicht, hoofdomtrek) in 2014 werd in 2015 een wetenschappelijke studie uitgevoerd. Op basis van deze studie wordt een diepgaande analyse voorbereid van de groeigegevens van de kinderen geboren in 2011 en 2012, op de leeftijd van 24 maanden. Daarbij wordt gekeken naar de BMI-waarden en de relatie ervan tot verschillende variabelen.
- Op basis van het inhoudelijk dossier over diabetes bij jonge kinderen zal een actie voorbereid worden rond vroegtijdige herkenning en verwijzing van nieuwe gevallen van diabetes. Het nauwgezet opvolgen van groei en gezonde leefstijl is cruciaal voor de preventie van type 2 diabetes.
- Een inhoudelijk dossier over aangeboren aandoeningen van hart en bloedvaten en een dossier over de huid wordt voorbereid, zodat het geïntegreerd elektronisch dossier vollediger kan aangevuld worden conform de aanbevelingen van de wetenschappelijke 'state of the art'.
- In 2016 wordt een beslissing genomen over de vervanging van de oogscreeningstoestellen. Bestaande toestellen en systemen worden geëvalueerd en de mogelijkheid om samen met partners een eigen systeem te ontwikkelen wordt verder onderzocht.
- Kind en Gezin exploreert een traject om het 'Zwangerschapsboekje' te digitaliseren samen met de betrokken pre- en perinatale zorgactoren. Dit zou transmurale gegevensdeling in aansluiting op (aanstaande) ouders moeten faciliteren.

- Kind en Gezin wil het thema 'prenataal ouderschap' onder de aandacht brengen en de expertise erover uitbouwen. Het traject dat we lopen rond ouderschap zou moeten leiden tot het versterken van de competenties bij de betrokken actoren, het inwerken van dit thema in een zorgpad, het identificeren en vormgeven van praktijken die ouders en professionals ondersteunen en een versterkte positionering van Kind en Gezin.
- De visietekst omtrent de uithuisplaatsing van jonge kinderen die werd opgesteld met het Agentschap Jongerenwelzijn zal ter discussie worden voorgelegd aan de verschillende partners en het werkveld. Hieruit zullen concrete beleidsaanbevelingen voortvloeien.
- Kind en Gezin zal samen met de betrokken administraties de versterking van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp verder opnemen. Hiervoor zal actief ingezet worden op inhoudelijke afstemming tussen sectoren en de vertaling ervan naar het werkveld, op gezamenlijke afspraken omtrent de toegang tot het aanbod en de verhouding tussen brede instap en probleemgebonden jeugdhulp.
- Kind en Gezin werkt verder om van de Huizen van het Kind echte basisvoorzieningen te maken voor (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren. Daartoe wordt op 3 sporen verder gewerkt: de territoriale uitbreiding naar 308 gemeenten tegen het einde van de legislatuur, de inhoudelijke uitdieping naar verschillende beleids- en levensdomeinen en het ondersteunen van de werkzaamheden van de Huizen van het Kind.
- Kind en Gezin staat in voor de opvolging van de regelgevende voorwaarden en het verzamelen van ruimere beleidsinformatie van de Huizen van het Kind. In 2015 werd een voorstel van indicatoren voor de lokale en Vlaamse opvolging opgemaakt. Het streefdoel is om tegen het einde van 2016 een afgestemde indicatorenset te hebben.
- Kinderen geven mee vorm aan de wereld van vandaag en morgen. Daarom organiseert Kind en Gezin op 6 oktober 2016 een conferentie over het jonge kind, met als titel 'De toekomst is jong'. Samen met verschillende (beleids)actoren ontwikkelen we een breed gedragen visie m.b.t. het beleid rond jonge kinderen. We brengen mensen samen die elke dag bezig zijn om jonge kinderen alle kansen te bieden om zich te ontwikkelen. Dit participatieve traject startte reeds in 2015 via een aantal werkgroepen die ook in 2016 verder gezet worden: 'Jong & gezond', 'Jong & overal thuis', 'Jong & geborgen' en 'Jong & betrokken'. We doen een aanzet tot beleidsaanbevelingen en concrete acties die op de conferentiedag wereldkundig worden gemaakt.

- Voor de Gezondheidsconferentie Preventie (december 2016) en de Conferentie Reorganisatie van de eerstelijnsgezondheidszorg in Vlaanderen (april 2017) werkt Kind en Gezin actief mee in de voorbereidende werkgroepen. Zo wordt de doelgroep van Kind en Gezin betrokken in het traject van elke conferentie.
- In 2015 hebben we een visietekst uitgewerkt waarin onze visie op het omgaan met verontrusting werd geëxpliciteerd. Centraal staat ons engagement om nog sterker in te zetten op elk kind, zeker in situaties van verontrusting. We willen onze preventieve rol ten volle waarmaken. Om transparant te kunnen samenwerken met andere organisaties staat 2016 in het teken van het uitdragen van deze visie, intern, maar zeker ook extern. Daarnaast passen we ook onze manier van werken aan zodat die nog beter aansluit bij de uitgetekende visie.
- Kind en Gezin werkt in nauwe samenwerking met de VK's verder aan een nieuw erkennings- en subsidiebesluit, met het oog op de ontwikkeling van hun nieuwe erkennings- en subsidiebesluit en de inwerkingtreding daarvan op 1 januari 2017.
- Het afstemmingstraject met het Agentschap Jongerenwelzijn rond de werking en opdrachten van de ondersteuningscentra jeugdzorg en de vertrouwenscentra kindermishandeling start in februari 2016. Het doel is de opmaak van een verhelderende tekst die de werking van beide diensten toelicht.
- De algemene ondersteuning en aansturing van de hulplijn 1712 wordt in 2016 overgeheveld aan de afdeling Preventieve Gezinsondersteuning van Kind en Gezin en de afdeling Welzijn en Samenleving van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit sluit aan bij de erkennende bevoegdheid van deze afdelingen t.a.v. de VK's en centra voor algemeen welzijnswerk, de uitvoerende partners van de hulplijn. Om een betere rapporterings- en beleidsaansturing mogelijk te maken zal het registratiesysteem aangepast worden.
- De actieve voedingsdriehoek is aan een herziening toe. De herziening gebeurt in samenspraak met een expertengroep. Kind en Gezin werd gevraagd als expert voor de doelgroep 0 tot 3 jaar. Het doel is om tot een model te komen dat duidelijk maakt wat een kind tussen 0 en 3 jaar best eet, hoeveel het best beweegt en hoe lang het maximum mag stilzitten.

2. KERNCIJFERS

Dienstverlening

Uitgevoerd in:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dienstverlening in absolute aantallen in het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest						
Infosessies Kind op Komst (aantal deelnemers) ⁽¹⁾	32 874	30 320	27 554	21 488	16 543	15 272
Prenatale steunpunten (aantal consulten)	NB	NB	3 260	3 239	2 812	2 430
Kennismakingsbezoeken,⁽²⁾ naar type zorgverlener	66 046	70 050 ^(a) 132 ^(b) 1 012 ^(c)	70 063 ^(a) 19 ^(b) 706 ^(c)	68 660 ^(a) 8 ^(b) 299 ^(c)	68 526 ^(a) 5 ^(b) 237 ^(c)	65 313 ^(a) 102 ^(b) 190 ^(c)
Kennismakingsbezoeken,^(2a) naar plaats van eerste contact	NB	NB	NB	63 653 ^(a) 5 246 ^(b) 64 ^(c)	64 303 ^(a) 4 438 ^(b) 27 ^(c)	60 264 ^(a) 5 234 ^(b) 0 ^(c)
Gezinsbezoeken,⁽³⁾ naar type zorgverlener	157 801	133 405 ^(a) 2 751 ^(b) 7 478 ^(c)	139 380 ^(a) 3 378 ^(b) 7 629 ^(c)	134 886 ^(a) 3 664 ^(b) 7 146 ^(c)	132 814 ^(a) 3 606 ^(b) 6 825 ^(c)	121 926 ^(a) 3 977 ^(b) 7 195 ^(c)
Consulten (aanmeldingen)	543 394	547 916	556 899	563 384	570 766	561 554
Spreekuur opvoedingsondersteuning aantal gesprekken ⁽⁴⁾	3 370	2 415 ^(a) 3 ^(b) 251 ^(c)	2 594 ^(a) 6 ^(b) 193 ^(c)	2 758 ^(a) 12 ^(b) 201 ^(c)	3 012 ^(a) 6 ^(b) 204 ^(c)	2 6812 ^(a) 10 ^(b) 209 ^(c)
Vaccinaties (aantal)	641 321	650 670	647 993	641 265	642 567	633 113
Gehoortesten ⁽⁵⁾	69 686	70 345	69 069	67 933	67 766	66 464
Oogtesten ^(5b)	NB	NB	NB	NB	110 521	111 510
Telefonische contacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽⁶⁾	279 023	273 520	270 757	288 311	345 918	275 515
E-mailcontacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽⁶⁾	22 158	27 099	30 354	32 985	45 453	36 800

3.1 Bereik van de dienstverlening van Kind en Gezin, in absolute aantallen en als aandeel van de doelgroep (percentage)

- (1) Door het laattijdig indienen van activiteitenverslagen omvat dit cijfer niet alle ziekenhuizen: voor 2013 konden 49 van de 51 ziekenhuizen worden meegerekend, voor 2014 waren dat 39 van de 46 ziekenhuizen en in het cijfer voor 2015 werden 35 van de 37 ziekenhuizen meegerekend.
- (2) Vanaf 2011 wordt de opsplitsing gemaakt binnen het totaal aantal kennismakingsbezoeken naar zorgverlener: uitgevoerd door een regioverpleegkundige (a), uitgevoerd door een gezinsondersteuner (b) en uitgevoerd door een regioverpleegkundige en gezinsondersteuner samen (c).
- (2b) Daarnaast maken we een opsplitsing naar plaats van eerste kennismaking: in kraamkliniek (a), aan huis (b), in consultatiebureau (c).
- (3) Vanaf 2011 wordt de opsplitsing gemaakt binnen het aantal gezinsbezoeken naar zorgverlener: gezinsbezoeken door regioverpleegkundige (a), door gezinsondersteuner (b) en door regioverpleegkundige en gezinsondersteuner samen (c).
- (4) Vanaf 2011 wordt er een opsplitsing gemaakt naar zorgverlener: spreekuur door regioverpleegkundige (a), door gezinsondersteuner (b), door gezinsondersteuner en regioverpleegkundige samen (c). In dit cijfer zijn de telefoongesprekken niet inbegrepen.
- (5) Totaal aantal afgenomen gehoortesten, met inbegrip van door Kind en Gezin afgenomen opvolgingstesten en met inbegrip van de NICU-kindjes.
- (5b) Totaal aantal afgenomen oogtesten, zowel de eerste oogtest (12 maanden) als de tweede oogtest (24 maanden).
- (6) De inhoud van deze contacten gaat over alle domeinen van Kind en Gezin, dus ook over bijvoorbeeld kinderopvang.

Dienstverlening (vervolg)

Geboren in:	2010	2011	2012 ⁽¹¹⁾	2013	2014	2015
Bereik als aandeel van de doelgroep (doelbereik) in het Vlaamse Gewest						
Kennismakingsbezoeken (als aandeel van de kinderen geboren in een kraamkliniek in het Vlaamse Gewest) ⁽⁷⁾	92,4%	93,2% 95,8%	93,4% 96,7%	92,1% 95,9%	91,4% 95,0%	87,9% 93,2%
Gezinsbezoeken (minstens 1 huisbezoek in de eerste 3 levensmaanden)	96,1%	96,4%	97,0%	96,6%	96,5%	95,7%
Consulten (minstens 1 consult in de eerste 3 levensmaanden)	87,0%	87,9%	88,7%	88,9%	89,6%	90,0%
Vaccinaties ⁽⁸⁾	NB	65,2%	68,1%	68,5%	68,9%	69,2%
Gehoortesten ⁽⁹⁾	93,2%	93,8%	94,2%	93,6%	93,3%	93,8%
Oogtest ⁽¹⁰⁾	NB	NB	NB	NB	80,8%	80,8%
Contacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽¹²⁾	74,3%	71,9%	72,4%	72,5%	72,4%	72,3%

3.1 Bereik van de dienstverlening van Kind en Gezin, in absolute aantallen en als aandeel van de doelgroep (percentage)

(7) Een eerste bezoek kan in de kraamkliniek of thuis (bv. kort verblijf, poliklinische bevalling, thuisbevalling, ...) doorgaan.

Het eerste cijfer geeft uitsluitend kennismakingsbezoeken in de kraamkliniek weer, het tweede geeft het totale percentage kennismakingsbezoeken weer.

(8) Cijfer 2015 geeft het aandeel kinderen geboren in 2013, die op de leeftijd van 18 maanden alle aanbevolen vaccins kregen binnen Kind en Gezin.

Zonder NICU-kinderen en zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

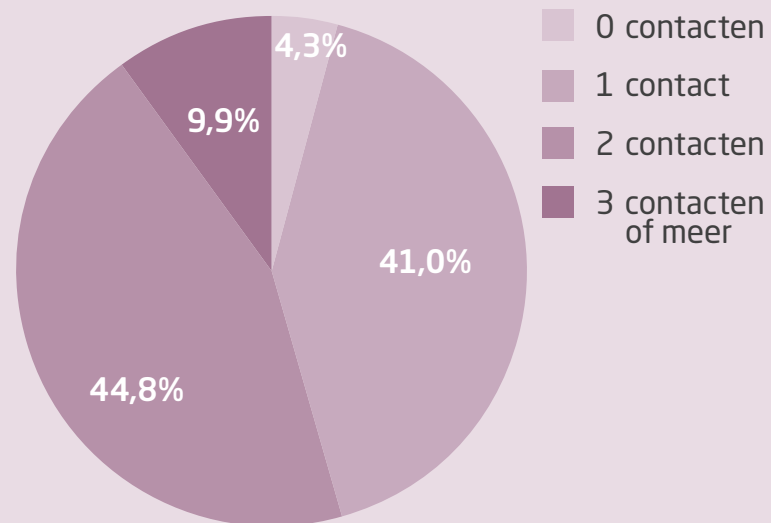
(9) Zonder NICU-kinderen en zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

(10) Het percentage kinderen met een oogtest op de leeftijd van 12 maanden. Dit omvat dus enkel oogtest 1. Zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

(11) Voor de cijfers omtrent doelbereik vond er vanaf 2012 een andere en correctere berekeningswijze plaats ten opzichte van de berekening uit de voorgaande jaren.

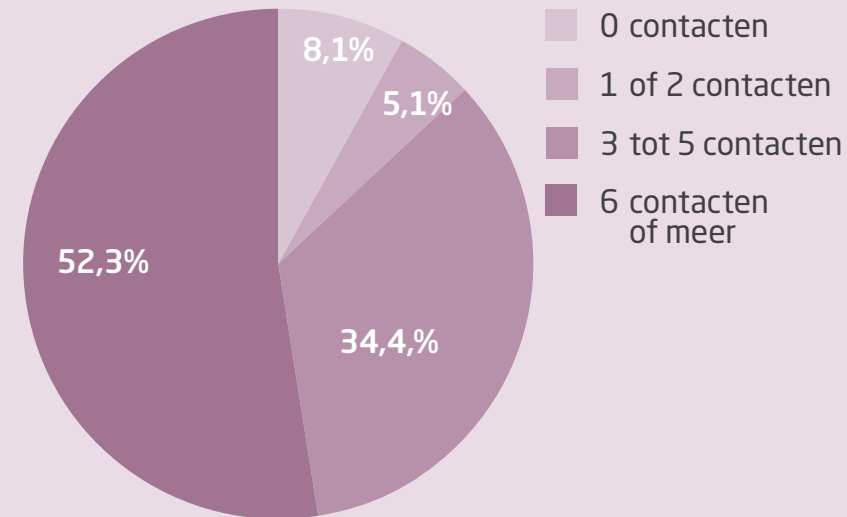
(12) Aandeel van de in het eerste kwartaal van het betrokken jaar levend geboren kinderen waarvoor in het eerste levensjaar minstens 1 contact geweest is met de Kind en Gezin-Lijn, met een vraag over preventieve gezinsondersteuning. Vragen over kinderopvang zitten niet in dit cijfer.

Gezinsbezoeken - eerste drie levensmaanden

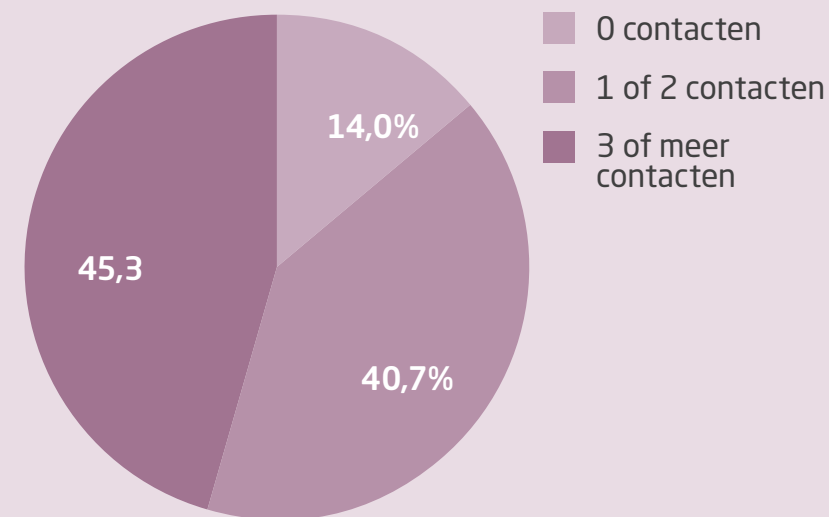
3.2 Doelbereik gezinsbezoeken: percentage kinderen geboren in 2015 naargelang het aantal gezinsbezoeken in de eerste 3 levensmaanden - Vlaams Gewest

Consulten - eerste levensjaar

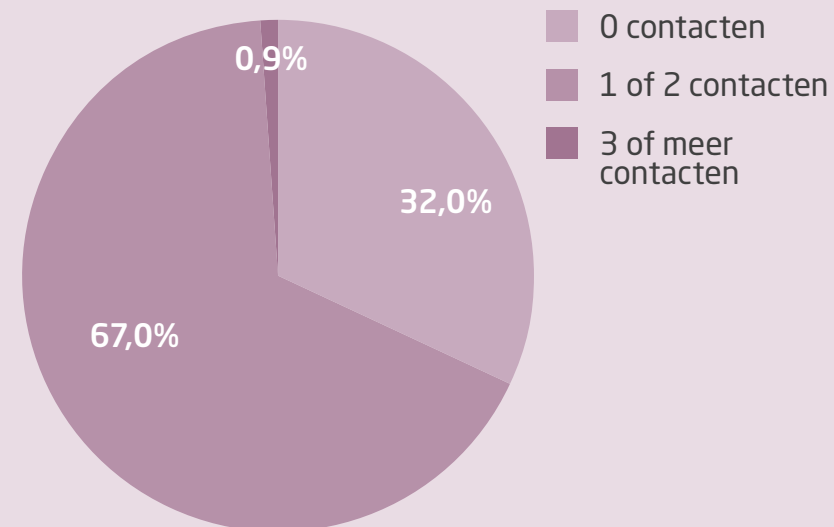
3.3 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2014 naargelang het aantal consulten in het eerste levensjaar - Vlaams Gewest

Consulten - tweede levensjaar

3.4 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2013 naargelang het aantal consulten in het tweede levensjaar - Vlaams Gewest

Consulten - derde levensjaar

3.5 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2012 naargelang het aantal consulten in het derde levensjaar - Vlaams Gewest

Aantal voorzieningen	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Consultatiebureaus	342	342	342	342	342	342
Prenatale steunpunten	6	6	7	7	7	7
Opvoedingswinkels	14	14	14	14	24 ⁽²⁾	25 ⁽⁹⁾
Diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg (DGOP's)	4	4	4	4	/ ⁽³⁾	/
Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's)	23	23	23	18 ⁽¹⁾	18	18
Vertrouwencentrum kindermishandeling	6	6	6	6	6	6
Expertisecentra kraamzorg	6	6	6	6	6	6
Opvoedingslijn	-	-	-	-	1 ⁽⁴⁾	1
Versterken onderwijskansen	-	-	-	-	11 ⁽⁴⁾	11
Mobielaanbod door vrijwilligers	-	-	-	-	4 ⁽⁴⁾	4
Groepsgericht aanbod opvoedingsondersteuning door vrijwillers	-	-	-	-	-	1 ⁽⁸⁾
Spel en Ontmoeting	-	-	-	-	9 ⁽⁴⁾	9
Huizen van het Kind	-	-	-	-	118 ⁽⁵⁾	123 ⁽⁶⁾
Projecten - Partnerships	9	7	34	34	8 ⁽⁶⁾	7 ⁽⁷⁾

3.6 Aantal voorzieningen binnen de preventieve gezinsondersteuning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Elke voorziening is erkend en gesubsidieerd, tenzij anders aangegeven.

Sinds 1 april 2014 is het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning van kracht. Dit decreet vormt de basis voor de erkenning en subsidiering van de Huizen van het Kind (zie 5), alsook voor de erkenning en subsidiering van de verschillende aanbodsvormen (zie 4). In vergelijking met 2013 is de tabel dan ook grondig gewijzigd.

(1) Verminderd aantal omwille van fusie op 1 januari 2013.

(2) Waarvan 10 opvoedingswinkels structureel erkend zijn sinds 2014, zonder subsidie. Deze 10 opvoedingswinkels bestonden al langer, waren niet erkend en gesubsidieerd maar hadden wel een kwaliteitslabel. Deze waren niet in de tabel opgenomen de voorgaande jaren.

(3) Overgeheveld naar Agentschap Jongerenwelzijn op 1 januari 2014.

(4) Sinds 2014 structureel erkend en gesubsidieerd, voordien vielen deze onder de categorie 'Projecten - Partnerships' gesubsidieerd met een jaarlijkse projectsubsidie.

(5) Erkend sinds 2014, niet gesubsidieerd in 2014.

(6) 123 Huizen van het Kind erkend waarvan 85 gesubsidieerd.

(7) Jaarlijkse projectsubsidie.

(8) Sinds 2015 structureel erkend en gesubsidieerd.

(9) 14 Opvoedingswinkel erkend en gesubsidieerd. 11 opvoedingswinkels enkel erkend.

Opvang voor kinderen in probleem - of crisissituaties

Centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG's) ⁽¹⁾	2013	2014	2015
Aantal gezinnen mobiele begeleiding	2 060	2 160	2 219
Aantal gezinnen ambulante training	1 430	1 372	1 258
Aantal plaatsen ambulante opvang	93	96	101
Aantal plaatsen residentiële opvang	448	451	454

3.7 Centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(1) Omwille van de nieuwe regelgeving kan het aantal erkende plaatsen in voorzieningen voor kinderen in probleem- of crisissituaties niet meer weergegeven worden. Er wordt vanaf 2013 bovenstaande opdeling gemaakt, waaraan een CKG zijn subsidie - enveloppe kan besteden. Door deze nieuwe indeling wordt de historische reeks niet volledig weergegeven.

3. DE DIENSTVERLENING VAN KIND EN GEZIN

De medewerkers van Kind en Gezin zetten zich dag na dag in voor het welzijn en de gezondheid van jonge kinderen en hun ouders. Elk gezin krijgt informatie op maat, praktische tips en ondersteuning. De teamleden passen het aanbod steeds aan nieuwe en specifieke behoeften aan. De ouders kunnen contact opnemen bij vragen of bij behoefte aan ondersteuning. De medewerkers van Kind en Gezin maken hiervoor graag tijd vrij en indien nodig verwijzen ze door naar gespecialiseerde diensten.

3.1 Voor de geboorte

Infosessies 'Kind op Komst'

De meeste ziekenhuizen organiseren infosessies en infobeurzen over zwangerschap en geboorte. Data en locaties zijn terug te vinden op www.kindengezin.be. Kind en Gezin werkt hier in vrijwel alle kraamklinieken aan mee.

Communicatiedragers voor aanstaande ouders

- Zwangerschapsboekje

In dit boekje verzamelen arts, vroedvrouw en andere hulpverleners informatie over de zwangerschap en geboorte.

Op die manier heeft de toekomstige mama alle nodige gegevens bij de hand. Het zwangerschapsboekje ondersteunt en bevordert hiermee de communicatie tussen iedereen die betrokken is bij de zwangerschap. Voor toekomstige ouders is het een praktische gids boordevol informatie, tips, formulieren en advies, waarin ze ook zelf hun verhaal kunnen noteren.

- Checklists

Bij een zwangerschap en geboorte komen ook flink wat praktische zaken kijken. Als geheugensteuntje voor (toekomstige) ouders werkte Kind en Gezin een aantal aandachtspunten en tips uit voor tijdens de zwangerschap en onmiddellijk na de geboorte. De 'Basislijst baby- en peuteruitzet: Checklist' bundelt alle spullen die ouders in huis kunnen halen voor de dag dat ze thuis komen met hun jonge spruit. Deze basislijst kan naar eigen behoefte of voorkeur aangevuld of gebruikt worden.

- Thema 'Kinderwens' en 'Zwangerschap en geboorte' op de website

Na het fantaseren over namen, een toekomstbeeld over een gezin, ... wordt het verlangen naar kinderen steeds concreter. Op dat moment is het van belang om zich goed te informeren. Ook wie al zwanger is heeft vaak heel wat vragen tijdens deze bijzondere periode van ontdekking en verandering, maar ook af en toe van twijfel of onzekerheid.

Op de website van Kind en Gezin is heel wat informatie te vinden m.b.t. kinderwens, zwangerschap en geboorte.

- Nieuwsbrief 'Zwanger'

Via de website van Kind en Gezin kunnen ouders zich ook inschrijven op de elektronische nieuwsbrief 'Zwanger', die wekelijks informatie geeft over het verloop van de zwangerschap en de ontwikkeling van het ongeboren kind. In 2015 waren er 14 837 inschrijvingen.

Prenatale steunpunten

De prenatale steunpunten richten zich tot de doelgroep van de maatschappelijk kwetsbare zwangere vrouwen. Ze worden opgericht door publieke of privéorganisaties en worden gesubsidieerd en georganiseerd door Kind en Gezin. Maatschappelijk kwetsbare zwangeren mogen rekenen op medische en psychosociale begeleiding met het oog op de doorstroming naar de reguliere medische sector. Er wordt nauw samengewerkt met andere diensten uit de gezondheids- en welzijnszorg.

3.2 Na de geboorte

Kind en Gezin ondersteunt gezinnen op het vlak van gezondheid, voeding, verzorging, veiligheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Onze dienstverlening is er voor elk kind. Ouders beslissen zelf of zij van deze gratis dienstverlening willen gebruik maken of niet.

In de periode voor of net na de geboorte neemt een verpleegkundige van Kind en Gezin contact op met de ouder(s). Ze gaat bij hen langs om kennis te maken, thuis of in de kraamkliniek. De verpleegkundige bespreekt met hen wat ze kunnen verwachten en luistert naar welke ondersteuning zij willen van Kind en Gezin. Samen met de ouders maakt ze afspraken over een dienstverlening op maat.

Huisbezoek

Een huisbezoek is het moment voor een rustig gesprek. Er is de nodige ruimte voor advies of informatie en het is een ideaal moment om vragen of ervaringen te bespreken.

Gehoortest en oogtest

Kind en Gezin gebruikt een geavanceerde gehoortest om aangeboren gehoorstoornissen al tijdens de eerste levensweken op te sporen. Door een snelle behandeling zijn er minder negatieve gevolgen voor de taal- en spraakontwikkeling. Bij een afwijkende test wordt er verwezen naar gespecialiseerde diagnostische referentiecentra. De test wordt in de eerste levensweken (tussen 2 en 4 weken) afgenomen. De test is pijnloos voor het kind, veilig, gratis en uiterst betrouwbaar.

Met de oogtest worden de meeste factoren die aanleiding geven tot het ontstaan van een lui oog (amblyogene factoren) en enkele ernstige oogafwijkingen opgespoord. Het vroegtijdig vaststellen en verder begeleiden van oogproblemen is noodzakelijk om het kind maximale ontwikkelingskansen te bieden. De regioverpleegkundige voert de oogtest uit in het consultatiebureau tijdens het consult van 12 of 15 maanden en 24 of 30 maanden.

Basisconsulten

De consulten zijn zo gepland dat ze aansluiten bij belangrijke veranderingen in de ontwikkeling van het kind en/of bij de aangewezen leeftijden voor vaccinaties.

- Een vrijwillige medewerker van het consultatiebureau weegt en meet het kind.
- De verpleegkundige en/of de arts volgen de gezondheid van het kind op en dienen, met toestemming van de ouders, de vaccins toe.
- Bij elk consult onderzoekt de arts of verpleegkundige de ontwikkeling van het kind: fijne en grove motoriek, communicatie, cognitief en sociaal gedrag. Dit gebeurt aan de hand van het 'Van Wiechenonderzoek'.
- Men gaat met ouders in gesprek over o.a. borstvoeding, voeding, opvoeding, verzorging, hoe het met hen gaat, het ouderschap, ...

Project in de kijker**Vernieuwde preventieve zorg**

We werken voor een grote diversiteit aan gezinnen en willen ons aanpassen aan hun verwachtingen over onze dienstverlening. De medische preventie ligt voor elk kind vast, maar de rest van de dienstverlening organiseren we vanaf 1 januari 2016 meer

op maat. Sommige ouders hebben liever een extra huisbezoek of een inloopmoment, andere ouders willen contact via sociale media, en nog anderen houden ervan om in groep samen te komen rond een thema. Elk regioteam werkt een eigen aanbod uit.

Communicatiedragers voor ouders

• Brochures

Kind en Gezin heeft heel wat brochures met informatie over voeding en beweging, opvoeding, veiligheid, ontwikkeling, ...

• Website

Op de website wordt de informatie opgedeeld per thema: voeding en beweging, veiligheid, ontwikkeling, opvoeding, kinderopvang, gezondheid en vaccineren, verzorging en gezinsondersteuning. Ouders kunnen in het luikje 'Mijn Kind en Gezin' hun afspraken bekijken en indien nodig verplaatsen of annuleren.

• Nieuwsbrieven 'Van baby tot kleuter'

Ouders en andere verzorgers of geïnteresseerden kunnen zich inschrijven om via e-mail een 30-tal nieuwsbrieven te ontvangen met informatie over een bepaalde leeftijdsfase tijdens de eerste 3 levensjaren. De lezers/ouders krijgen ook informatie over het volgende contact in de dienstverlening van Kind en Gezin. Dit jaar schreven 6499 geïnteresseerden zich in voor deze nieuwsbrief.

• Facebook (www.facebook.com/kindengezin) en Twitter (@kindengezin)**3.3 Extra ondersteuning**

Soms zijn niet alle vragen van ouders beantwoord tijdens het consult of is er behoefte aan andere ondersteuning. De regioteamleden maken graag tijd vrij voor advies bij opvoedingsvragen, extra opvolging van de ontwikkeling, uitleg over andere diensten die kunnen verder helpen, informatie over de kleuterschool in de buurt, ...

Pedagogisch advies

Het spreekuur opvoedingsondersteuning is een kortdurende individuele ondersteuning waar ouders met specifieke opvoedingsvragen terecht kunnen. Een medewerker van Kind en Gezin met expertise in het voeren van pedagogische adviesgesprekken staat voor hen klaar. Het gaat meestal over thema's zoals koppigheid, drift, slapen, eten, huilen en zindelijkheid. In de provincie Antwerpen en in de regio Oostende wordt hiervoor gewerkt met het Positive Parenting Program (Triple P).

Begeleid doorverwijzen

Wanneer de problematiek of vraag de ondersteuningsmogelijkheden van het regioteam overstijgt (bij bv. ziekte, handicap, ontwikkelingsstoornis, slechte score op de gehoortest, inkomensproblemen, opvoedingsproblemen en -crisis) wordt er doorverwezen naar gespecialiseerde diensten.

Signalering van zorgwekkende opvoedingssituaties

Kind en Gezin investeert in het vroegtijdig onderkennen van situaties waar het minder goed loopt. Onze regioteamleden worden opgeleid voor en ondersteund bij het signaleren van opvoedingssituaties die een ernstige bedreiging vormen voor de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Gezinnen krijgen de nodige ondersteuning om de relatie tussen ouder en kind optimale kansen te bieden. Daarbij spelen doorverwijzing naar en samenwerking met partners in de hulpverlening een belangrijke rol.

Project in de kijker Dienstverlening aan vluchtelingen

Kind en Gezin zet zich vanuit haar missie nadrukkelijk in voor de ondersteuning van het Vlaamse opvangbeleid ten aanzien van vluchtelingengezinnen met kinderen. Wij doen dit door onze dienstverlening aan te bieden in de opvangcentra voor asielzoekers en talrijke opvanginitiatieven in Vlaanderen. Een van de concrete acties is het vaccineren van de kinderen van vluchtelingen in het consultatiebureau.

Kinderen onder de 3 jaar kunnen altijd terecht bij Kind en Gezin. Ook oudere kinderen die nog niet schoolgaand zijn, kunnen op het consultatiebureau gevaccineerd worden. Verder wordt voor elk gezin bekeken welke zorgbehoeften er zijn; waar nodig verwijzen we door naar de best geplaatste zorgverlener.

Kleuterparticipatie

Kind en Gezin en zijn partners (o.a. inloopteams) ondernemen samen met het Agentschap Onderwijs een aantal acties om de deelname van kleuters aan het onderwijs te stimuleren: tijdens consulten of in de wachtkamer, door extra ondersteuning voor de aanmelding en inschrijving in de kleuterschool, tijdens een bezoek aan kinderen die niet ingeschreven zijn in de kleuterschool, door groepsgerichte activiteiten i.s.m. scholen, buurtwerking, ...

3.4 Gesubsidieerde voorzieningen en projecten**Expertisecentra kraamzorg**

In elke provincie en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest is een expertisecentrum kraamzorg opgericht. Deze centra hebben de opdracht om binnen de Huizen van het Kind het aanbod voor aanstaande ouders mee vorm te geven en de samenwerking tussen de betrokken gezondheids- en welzijnsactoren in de pre- en perinatale periode af te stemmen en te faciliteren. Daarbij wordt expliciete aandacht gegeven aan het bereiken van kwetsbare aanstaande ouders. De expertisecentra kraamzorg werken aan:

- Het bieden van informatie over gezondheid, welzijn en voeding in de pre- en perinatale periode.
- Het bieden van informatie over en toeleiden naar beschikbare ondersteuningsbronnen in de pre- en perinatale periode.
- Het instaan voor het opleiden, vormen en bevorderen van deskundigheid van de gezondheids- en welzijnsactoren betrokken bij de pre- en perinatale periode.
- Het ondersteunen van de certificering tot borstvoedingsvriendelijke organisatie volgens The Unicef UK Baby Friendly Initiative.
- Het streven naar afstemming tussen de verschillende betrokken actoren en het faciliteren van netwerkvorming en samenwerking, in relatie tot de Huizen van het Kind.

Opvoedingswinkels

De regioteams staan op het terrein van de opvoedingsondersteuning niet alleen. Samen met zijn partners wil Kind en Gezin een klimaat creëren waarin ouders zonder schroom naar buiten kunnen treden met hun vragen en onzekerheden over opvoeden. Opvoedingswinkels zijn daarbinnen een belangrijke speler.

Zij bieden laagdrempelige opvoedingsondersteuning, in de eerste plaats ter verrijking van het opvoedproces en in de tweede plaats ter ondersteuning van gezinnen met kinderen en jongeren in geval er zich opvoedingsvragen en/of -problemen stellen. In het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zijn 24 opvoedingswinkels erkend.

Opvoedingslijn

De Opvoedingslijn biedt telefonische en interactieve onlineopvoedingsondersteuning aan voor opvoedingsverantwoordelijken in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Daar waar de Kind en Gezin-Lijn zich focust op de leeftijd van 0 tot 3 jaar, focust de opvoedingslijn op de oudere leeftijd (standaard: 4-18 jaar). Opvoedingsondersteuning vanuit de opvoedingslijn wordt voorzien door vrijwilligers die opgeleid zijn in het bieden van ondersteuning via telefoon en/of e-mail. Er is een samenwerking tussen de Opvoedingslijn en EXPOO, o.a. in functie van de website Groeimee.be.

Spel- en ontmoetingsinitiatieven

Een spel- en ontmoetingsinitiatief is niet probleemgericht en niet doelgroepgericht: alle jonge kinderen vergezeld van een ouder of andere opvoedingsverantwoordelijke zijn welkom. Ouders krijgen er de plaats en de tijd om even op adem te komen, contacten te leggen met andere ouders en hun ervaringen te delen. Baby's en peuters kunnen er zelf op ontdekking, in alle veiligheid, in de nabijheid van hun vertrouwenspersoon. Tegelijk ontmoeten ze er andere kinderen en leren ze - als voorbereiding op de crèche, peuterschool of kleuterklas - samen te spelen. Deze ontmoeting zorgt tevens voor ondersteuning in de opvoeding. Kind en Gezin subsidieert 9 spel- en ontmoetingsinitiatieven.

Inloopteams

De door Kind en Gezin gesubsidieerde inloopteams (Integraal Laagdrempelig Opvoedings-OndersteuningsPunt) willen (aanstaande) gezinnen met kinderen in de voor- en vroegschoolse periode die in een maatschappelijk kwetsbare positie leven preventief ondersteunen bij de opvoeding. Inloopteams gaan hierbij integraal en krachtgericht te werk. De kern van hun werking is het bereiken en onthalen van deze gezinnen en het organiseren van groepsgericht aanbod.

Bij dit laatste aanbod wordt ingespeeld op de sterkte van het samenbrengen van gezinnen, met aandacht voor de maatschappelijk kwetsbare positie waarin deze gezinnen en hun kinderen zich bevinden. Via de inbedding binnen het samenwerkingsverband Huizen van het Kind kunnen inloopteams bruggen bouwen naar de beschikbare formele en informele ondersteuning die er voor alle gezinnen bestaat. Er zijn 15 inloopteams actief in achtergestelde buurten van 8 Vlaamse steden en in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Mobiel aanbod door vrijwilligers

Domo Leuven, Domo Antwerpen, Domo Hasselt en De Katrol Oostende bieden langdurige opvoedingsondersteuning aan kansarme gezinnen met kinderen tot 12 jaar via de inzet van vrijwilligers. Een vaste vrijwilliger biedt als vertrouwenspersoon van het gezin langdurige integrale steun aan een kwetsbaar gezin met als doel hun draagkracht te versterken en het gevoel van eigenwaarde te stimuleren. Het uitgangspunt is de thuissituatie van het gezin en de noden, behoeften en krachten die daar aanwezig zijn. Deze ondersteuning heeft een niet te onderschatten invloed op het welzijn van kinderen.

Groepsgericht aanbod**opvoedingsondersteuning door vrijwilligers**

Opvoeding is voor elke ouder een voortdurend leerproces. Als gezinsbeweging wil de Gezinsbond elke ouder positief ondersteunen en hen het vertrouwen en de steun geven om hun opvoedingsproject verder te zetten. De Gezinsbond biedt hiertoe o.a. groepsgerichte activiteiten opvoedingsondersteuning aan. Het aanbod richt zich tot alle gezinnen met kinderen, verspreid over Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. De ondersteuning wordt uitgevoerd door een vrijwilliger en is altijd op vrijwillige basis. Dit aanbod bestaat uit lezingen, filmvoorstellingen, vormingsreeksen, afdelingsactiviteiten, ... over allerlei thema's waar gezinnen met kinderen van verschillende leeftijden mee te maken hebben. Het doel is de vaardigheden en draagkracht van de opvoedingsverantwoordelijken te versterken alsook de ontwikkelingskansen van kinderen.

Aanbod versterken onderwijskansen

Net zoals de inloopteams en het mobiel aanbod door vrijwilligers heeft dit aanbod een specifieke opdracht ten aanzien van gezinnen en kinderen die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden. Een hoofddoelstelling is om de ontwikkelingskansen van de kinderen te versterken en dit vanuit een holistische visie waarbij het gezin, maar ook de ruimere omgeving (scholen, ander aanbod preventieve gezinsondersteuning) betrokken wordt. In het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zijn er 11 organisatoren erkend om dit aanbod te voorzien in buurten met een hoge graad aan kansarmoede. De 9 Vlaamse organisatoren van het aanbod ter versterking van de onderwijskansen zijn tevens erkend als lokale diensteneconomie en werken met doelgroep-medewerkers. Dit komt de laagdrempeligheid van de werking ten goede en deze aanbodsvormen werken daardoor gericht mee aan het bouwen van bruggen naar activering.

Centra voor kindercare en gezinsondersteuning

Kind en Gezin erkent en subsidieert 18 centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) die hulp bieden aan gezinnen met kinderen tussen 0 en 12 jaar. Ze bieden een tijdelijk hulpaanbod aan bij opvoedingsproblemen zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen opnemen. Ze doen dit vooral via gezinsbegeleidingen aan huis, groepstrainingen in het centrum en korte residentiële opvang van kinderen. Ouders kunnen hiervoor zelf een hulpvraag stellen aan een CKG, al dan niet met de steun van een andere hulpverlener. Daarnaast bieden de CKG's ook niet-rechtstreeks toegankelijke hulp aan bij meer complexe en ernstige probleemsituaties via meer langdurige residentiële opvang.

Vertrouwenscentra kindermishandeling

De vertrouwenscentra kindermishandeling die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd worden, zijn een aanspreekpunt voor alle mogelijke situaties van geweld op kinderen. Hulpverleners kunnen contact opnemen voor advies of actieve tussenkomst.

De 6 vertrouwenscentra worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin:

één centrum per provincie in het Vlaamse Gewest en één in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Project Gezinsbond - grootouders

Binnen de werking van de Gezinsbond wordt een belangrijke plaats gegeven aan de grootouders. Grootouders nemen in het drukke gezinsleven vaak een voorname rol op. Omgekeerd kunnen kleinkinderen ook veel betekenen voor grootouders. Over de kwantiteit en zeker niet over de kwaliteit en inhoud van de tijdsbesteding die grootouders en kleinkinderen met elkaar doorbrengen is nog niet veel onderzoek gebeurd. Vanuit deze vaststelling startte de Gezinsbond een intergenerationeel belevingsonderzoek bij gezinnen in de zomer van 2015.

Project Kind en Taal

Kind en Taal vzw is een organisatie die binnen het Strategisch Plan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) de opdracht heeft om de onderwijskansen van kinderen te verbeteren als hefboom in de strijd tegen kansarmoede. Hiertoe organiseert Kind en Taal het geïntegreerd aanbod van 'Gezinsondersteuning' (Instapje) en 'Pedagogische taaltrainers' in de 13 meest kwetsbare Limburgse gemeenten: Beringen, Bilzen, Dilsen-Stokkem, Genk, Hasselt, Heers, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Leopoldsburg, Maasmechelen, Sint-Truiden en Tongeren. Het aanbod wordt verankerd in de Huizen van het Kind en het onderwijs. Begeleiders, medewerkers en vrijwilligers gaan met de ouders en hun kinderen van 1 tot 6 jaar werken aan kwalitatieve interactie, aan het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen en tot slot aan het optimaliseren van de onderwijskansen door het verbeteren van de taal- en denkontwikkeling.

Meer informatie vind je terug op www.kindentaal.be.

Project Prenataal zorgpad

Vzw De Bakermat startte in 2015 een project om d.m.v. een proeftuin een geïntegreerd laagdrempelig prenataal zorgtraject uit te werken, te implementeren en te evalueren binnen de werking van de Huizen van het Kind.

De Bakermat is gevestigd in Leuven en omvat het Kenniscentrum Borstvoeding, een groepspraktijk voor vroedvrouwen en het Expertisecentrum Kraamzorg.

Het doel is het verbeteren van de perinatale uitkomst voor moeder en kind, voor de modale zwangere vrouw en in het bijzonder voor kwetsbare zwangere vrouwen. Vertrekkende vanuit de zorgbehoeften, vragen, verwachtingen en voorkeuren van de individuele cliënt, beschrijft het zorgpad proactief de opeenvolgende stappen in het zorgproces. Door de samenwerking tussen alle actoren die betrokken zijn bij de opvolging van de zwangerschap, uit de eerste lijn, uit de tweede lijn en tussen gezondheids- en welzijnswerkers af te stemmen en te bevorderen worden de resultaten van de zorg geoptimaliseerd. Het project van De Bakermat kan, na evaluatie, als voorbeeldmodel gebruikt worden voor implementatie in de Huizen van het Kind.

Project VAGGA - Spel en ontmoeting

Vzw VAGGA is een voorziening in de (ambulante) geestelijke gezondheidszorg (CGG) voor kinderen, volwassenen en ouderen. Naast diagnostiek en behandeling voor personen met ernstige psychische gezondheidsproblemen heeft het CGG ook een preventieve opdracht, met name m.b.t. de vroegdetectie van de ontwikkeling van psychische problemen en de vroeginterventie. In dit kader startte VAGGA een project om te onderzoeken in welke mate een laagdrempelige vorm van ondersteuning zoals een spel- en ontmoetingsinitiatief kan bijdragen tot vroegdetectie van psychische problemen bij jonge kinderen en hun ouders en het tijdig opstarten van een behandeling. Daarnaast wenst VAGGA te onderzoeken in welke mate een spel- en ontmoetingsinitiatief kan ingezet worden om de ontwikkeling en het psychisch welbevinden van jonge kinderen (tot en met 3 jaar) en hun ouders te bevorderen.

3.5 Gestructureerde samenwerking

Kind en Gezin bouwt zijn beleid inzake preventieve gezinsondersteuning uit in nauwe samenwerking met zijn partners en werkt actief mee aan Vlaamse en internationale initiatieven met hetzelfde doel.

Huizen van het Kind

In Vlaanderen zet Kind en Gezin in op de ontwikkeling naar de Huizen van het Kind. Een Huis van het Kind is een samenwerkingsverband dat lokaal vorm krijgt, waarbinnen verschillende organisaties samen zorgen voor een multidisciplinair, geïntegreerd en afgestemd aanbod ter ondersteuning van (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren. Het is de ambitie om de Huizen van het Kind uit te laten groeien tot basisvoorzieningen in iedere gemeente in Vlaanderen en Brussel.

1712

De hulplijn is gratis bereikbaar op het nummer 1712 en is bedoeld voor burgers die een vraag hebben over alle vormen van geweld of misbruik. Dat kan gaan over partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, pesten, geweld in gezagsrelaties,... Iedereen die een vermoeden of een ongerustheid heeft over de veiligheid van een kind kan contact opnemen voor informatie en gericht advies. Indien nodig zal de 1712-medewerker je doorverwijzen naar de gepaste hulp- of dienstverlening. In elke provincie is er een bemande 1712-dienst, georganiseerd door de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) en de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW). De werking van Brussel werd in 2015 samengevoegd bij de 1712-dienst van Vlaams-Brabant.

Samenwerking met vroedvrouwen en andere pre- en perinatale actoren

Op regionaal niveau maken regioteams van Kind en Gezin afspraken met vroedvrouwen uit de thuiszorg. Op beleidsniveau wordt structureel samengewerkt en afstemming gezocht tussen de beroepsorganisatie van vroedvrouwen en Kind en Gezin. Door recente evoluties zoals het verkort ziekenhuisverblijf na de bevalling wordt door Kind en Gezin ook met andere pre- en perinatale actoren gezocht naar een structurele samenwerking en afstemming.

In juli 2015 werd een nieuw decreet binnenlandse adoptie goedgekeurd. Als dat in werking treedt zal er nog maar één procedure bestaan voor voorbereiding en geschiktheid, zowel voor binnenlandse als voor interlandelijke adoptie.

Het aantal kinderen dat via buitenlandse adoptie geplaatst werd, is in 2015 voor het eerst sinds 2010 licht gestegen.

Oeganda werd in 2015 het grootste herkomstland. Ethiopië kwam op de tweede plaats.

Het leerplatform over adoptie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften kwam in de loop van 2015 online..

In 2015 kreeg het VCA 24 keer de vraag van een buitenlands geadopteerde om inzage te krijgen in zijn of haar dossier.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- Het aantal kinderen dat via buitenlandse adoptie geplaatst werd, is in 2015 voor het eerst sinds 2010 gestegen van 61 naar 71 kinderen. De inspanningen om nieuwe betrouwbare kanalen te vinden lonen voor het eerst.
- Het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) heeft in 2015 verschillende keren oproepen gedaan naar kandidaat-adoptieouders omdat plaatsen op wachtlijsten bij de adoptiediensten niet ingevuld raakten. Dit was het geval voor Burkina Faso, Filipijnen, Thailand en Polen.
- De context van interlandelijke adoptie is zeer onstabiel, zowel in het buitenland als in België. In 2015 waren er 2 opschortingen door de herkomstlanden zelf (Kenia, DR Congo) en 2 keer schortte het VCA zelf op omwille van onzekerheden (Ethiopië en Oeganda).
- In 2015 is Ethiopië niet langer het grootste herkomstland. Oeganda neemt met 18 plaatsingen (25,4%) zijn plaats in. De 71 kinderen kwamen uit 13 verschillende herkomstlanden (t.o.v.r 12 in 2014).
- 46 van de kinderen die uit het buitenland afkomstig waren, waren jongens. 15 kinderen waren 6 jaar of ouder, dat is 21% van het totale aantal kinderen.
- Bij de binnenlandse adoptie blijven de aantallen stabiel. Van de 22 kinderen, geplaatst via een adoptiedienst, waren er 21 jonger dan 1 jaar. Eén kindje was al 1 jaar geworden op het moment van plaatsing.
- De helft van de kinderen die via een binnenlandse adoptiedienst geplaatst werden, kwamen terecht bij homoparen. Buitenlandse adoptie door paren van gelijk geslacht kon in 2015 niet gerealiseerd worden omdat de meeste herkomstlanden dergelijke adopties niet aanvaardden. Er zijn wel twee kanalen die begin 2016 goedgekeurd zijn, namelijk Zuid-Afrika en de Verenigde Staten (New York), waarvoor paren van gelijk geslacht zich kandidaat zullen kunnen stellen.

- Begin 2015 stonden er 504 kandidaten op de wachtlijst voor de binnenlandse voorbereiding. Gelet op het feit dat de afgelopen jaren maximaal 30 kinderen per jaar geplaatst werden, was de wachttijd enorm aan het oplopen. Daarom besliste het VCA begin 2015 tot een aanmeldingsstop voor binnenlandse adoptie. Er meldden zich voor de stop nog 36 kandidaten aan.
- In juli 2015 keurde het Vlaams Parlement een nieuw decreet binnenlandse adoptie goed. Dit decreet treedt ten laatste op 1 juli 2016 in werking. Als gevolg hiervan zal er maar één procedure meer bestaan voor voorbereiding en geschiktheid, dezelfde voor zowel binnenlandse als interlandelijke adoptie.
- In 2015 kreeg het VCA 24 keer de vraag van een buitenlands geadopteerde om inzage te krijgen in zijn/haar dossier. Het VCA was ook betrokken bij 35 zoekvragen. In de loop van 2015 kregen ook binnenlands geadopteerden inzagerecht in hun adoptie-dossier, gelijk aan dat van buitenlands geadopteerden.
- Er werden 4 vragen tot inzage gesteld door personen die destijds naar België kwamen via Save, een tehuis dat kinderen van gemengde afkomst opving.

Raadpleeg onze publicatie

'Het kind in Vlaanderen' voor meer vaststellingen en trends.

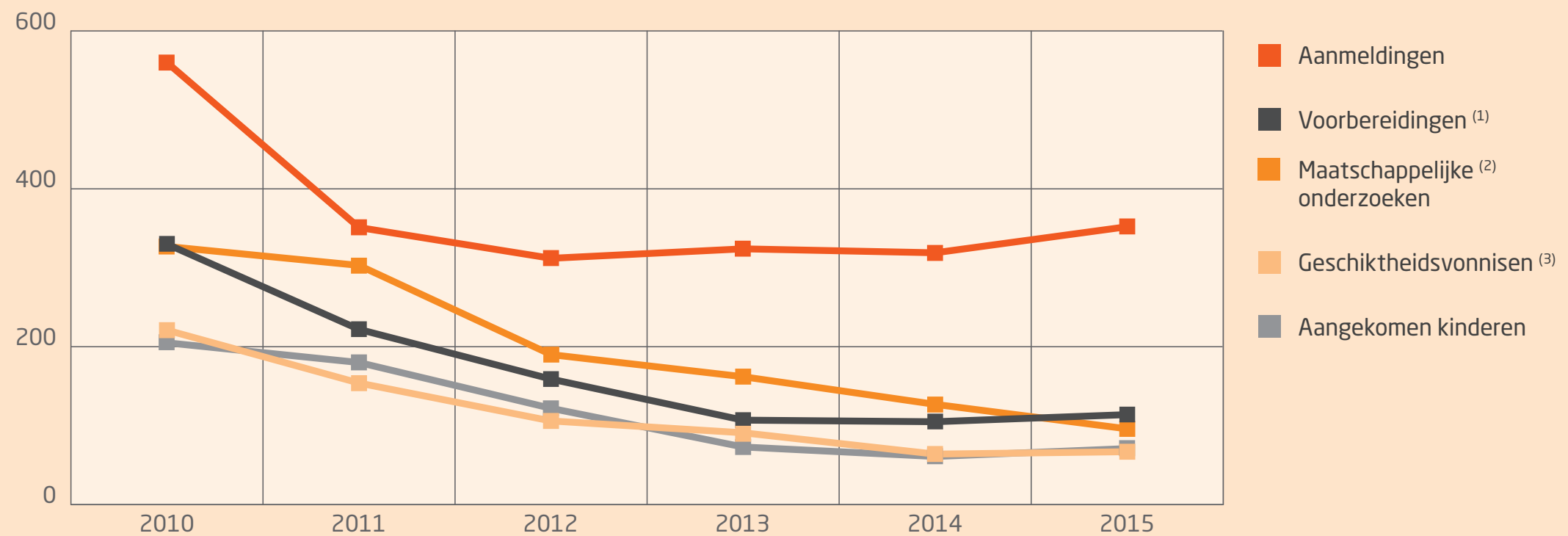
Realisaties in 2015

- In 2015 werden er 125 kandidaat-adoptieouders toegelaten tot de voorbereiding interlandelijke adoptie.
- Het VCA organiseerde samen met het Gents Adoptiecentrum 7 info-avonden voor kandidaat-adoptieouders die wachten op de voorbereiding voor een binnenlandse adoptie.
- Het VCA ging 3 keer op missie: naar DR Congo, Cambodja en Polen. Daarnaast ontving het VCA ook 4 delegaties uit herkomstlanden.
- Het leerplatform over de adoptie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften kwam online in de loop van 2015.
- Het expertenpanel over gedwongen adopties heeft zijn eindrapport afgeleverd in april 2015. In navolging daarvan werd een bemiddelings- en erkenningscommissie opgericht en excuseerde het Vlaams Parlement zich bij de slachtoffers.
- Meer dan 1200 adoptiedossiers zijn ingescand in het kader van de digitalisering van oude dossiers. Zo kan het VCA ook in de verre toekomst het inzagerecht blijven waarborgen. Eind 2015 werd ook gestart met het inscannen van lopende dossiers.
- In het najaar van 2015 werd een afstammingswerkgroep opgericht onder leiding van de Vlaamse adoptieambtenaar. De werkgroep heeft als opdracht het nagaan van de mogelijkheden tot oprichting van een DNA-databank en een daarbij horend afstammingscentrum.

Plannen voor 2016

- Het leerplatform over adoptie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften krijgt een eerste update, rekening houdend met de feedback van de eerste gebruikers.
- De wachtende kandidaat-adoptieouders worden goed geïnformeerd over de gewijzigde regelgeving. Het nieuwe, gerichte instroombeheer op basis van datum aanmelding, ouderprofiel en kindprofiel wordt een eerste keer toegepast.
- Het VCA doet voorstellen tot verbetering van de huidige regeling rond inzagerecht van interlandelijk geadopteerden en van de huidige financiering van de adoptiesector.
- Er wordt één adoptiedienst vergund voor binnenlandse adoptie.
- Doorheen het hele adoptietraject van voorbereiding, screening en bemiddeling worden kandidaat-adoptanten zo goed mogelijk ondersteund met het oog op de adoptie van specifieke kindprofielen.
- De samenwerking met de partners zoals de Federale Centrale Autoriteit (FCA) moet versterkt worden.

2. KERNCIJFERS

4.1 Overzicht interlandelijke adoptie - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(1) Het aantal voorbereidingsattesten uitgereikt aan kandidaat-adoptieouders voor een eerste adoptie.

(2) Het aantal gerealiseerde maatschappelijke onderzoeken door een dienst voor maatschappelijk onderzoek.

(3) Het aantal door de familierechtbank uitgesproken geschiktheidsvonnissen dat het VCA ontvangen heeft voor 2015 (stand van zaken op 2 februari 2016).

Aangekomen kinderen volgens herkomstland

	2014		2015	
	Aantal	%	aantal	%
Burkina Faso	2	3,3	0	0,0
Chili	0	0,0	4	5,6
China	4	6,6	2	2,8
DR Congo	0	0	3	4,2
Ethiopië	18	29,5	11	15,5
Filipijnen	7	11,4	7	9,9
Gambia	0	0	3	4,2
Guinea	4	6,6	3	4,2
Haïti	1	1,6	0	0,0
India	3	4,9	2	2,8
Oeganda	2	3,3	18	25,4
Polen	12	19,7	10	14,1
Portugal	0	0,0	1	1,4
Thailand	2	3,3	5	7,1
Togo	1	1,6	0	0,0
Zuid-Afrika	5	8,2	2	2,8
Totaal uit buitenland afkomstig	61	100,0	71	100,0

4.2 Aangekomen kinderen na bemiddeling door een erkende adoptiedienst, volgens herkomstland - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers

	2014	2015
Kanaaldossier ontvangen	43	36
<i>waarvan intrafamiliaal</i>	39	35
Kanaalonderzoek opgestart (na geschiktheidsvonnis)	5	5
Goedkeuring kanaal	2	4
Weigering kanaal	1	0
Verzending naar buitenland	3	2
Ontvangen kinddossier	2	1
Goedkeuring kindtoewijzing	3	1
Weigering kindtoewijzing	0	0

4.3 Kerncijfers over zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Binnenlandse adoptie

	2014	2015
Aantal aanmeldingen		
Adoptiedienst	172	36
Zelfstandig:	239	191
<i>Waarvan stiefouder hetero</i>	142	148
<i>Waarvan stiefouder holebi</i>	76	10
<i>Waarvan gekend kind (bv. pleegkind, kleinkind, ...)</i>	21	16
Totaal aantal aanmeldingen	411	227
Afgeronde voorbereidingen		
Adoptiediensten	36	0
Zelfstandig	240	178
Totaal aantal afgeronde voorbereidingen	276	178
Aantal plaatsingen via adoptiedienst	23	22

4.4 Aantal aanmeldingen, afgeronde voorbereidingen en plaatsingen - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Raadpleeg het 'Activiteitenverslag Adoptie' op onze website voor meer gedetailleerd cijfermateriaal.

3. KERNTAKEN

Het VCA werkte in 2015 onder leiding van de Vlaamse adoptieambtenaar, Ariane Van den Berghe. Het team van het VCA neemt een reeks taken op die gericht zijn op de kandidaat-adoptanten, geadopteerden, de adoptiesector en de herkomstlanden. Bij het VCA is een raadgevend comité actief.

3.1 Informatie

Het VCA verstrekt informatie over de verschillende aspecten van adoptie aan alle geïnteresseerden (kandidaat-adoptanten, binnenlandse en buitenlandse overheden, ...). Dit gebeurt door middel van informatiebrochures, e-mail en telefonische contacten, maar ook via de website van Kind en Gezin, die een overzicht biedt van de adoptieprocedure en antwoord geeft op enkele veel gestelde vragen.

3.2 Trajectbegeleiding van de kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie

Twee trajectbegeleiders ondersteunen de kandidaat-adoptanten door de soms complexe adoptieprocedure. Ze zijn verantwoordelijk voor o.a. de registratie van de aanmeldingen, het advies over de haalbaarheid van intrafamiliale adopties, het doorverwijzen naar Steunpunt Adoptie en diensten voor maatschappelijk onderzoek, het verzenden van gezinsrapporten naar de familierechtbanken, het registreren van de keuze van de kandidaat-adoptant voor een adoptiedienst of voor een zelfstandige adoptie, het onderzoeken van inlichtingendossiers voor zelfstandige adoptanten, de goedkeuring van de kindtoewijzing, het registreren van de erkenning,

3.3 Binnenlandse adoptie

Voor binnenlandse adoptanten is het VCA het centrale aanmeldingspunt. Als de binnenlandse adoptiediensten behoefte hebben aan nieuwe kandidaten, worden die uitgenodigd voor een voorbereiding. In 2015 was er geen vraag naar kandidaten en is er dus geen voorbereiding georganiseerd. Alle wachtende kandidaten kregen wel een uitnodiging voor 1 van de 7 infosessies die het Gents Adoptiecentrum samen met het VCA organiseerde. Na het volgen van de voorbereiding kiezen de kandidaten voor een erkende adoptiedienst die zal instaan voor de verdere bemiddeling. Zij evalueren de kandidaat-adoptanten en matchen een kindje aan het gezin. Een groot aantal aanmeldingen heeft betrekking op 'gekende kinderen', meestal stiefouder- en meemoeder-adopties. Voor hen gaf het Gents Adoptiecentrum in 2015 een aangepaste voorbereidingscursus.

3.4 Kanaalcontrole en kanaalopvolging

De adoptiediensten of zelfstandige adoptanten stellen kanalen voor waarlangs zij graag willen adopteren. Af en toe geeft het VCA zelf een mogelijk kanaal aan waar de adoptiediensten prospectie kunnen opstarten. Het VCA onderzoekt deze kanalen en werkt hiervoor nauw samen met de Federale Centrale Autoriteit (FCA), de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken en hun ambassades, andere centrale autoriteiten (o.a. van de Franse Gemeenschap) en ngo's.

Daarnaast investeert het VCA ook in de samenwerking met buitenlandse overheden, met het oog op het waarborgen van het belang van het kind en zijn fundamentele rechten bij interlandelijke adoptie. In het kader van deze opdracht gaf het VCA in 2015 aan 4 projecten financiële steun.

In 2015 werden 3 landen bezocht om de procedure ter plaatse van dichtbij te bekijken: DR Congo, Cambodja en Polen. Daarnaast ontving het VCA in 2015 delegaties uit 4 landen. Het gaat daarbij zowel om personen vanuit overheidsinstanties als om contactpersonen van adoptiediensten.

3.5 Adoptiebemiddeling begeleiden en verbeteren

Het VCA begeleidt erkende adoptiediensten bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, bij het ontwikkelen van concrete bemiddelingsprocedures en bij het evalueren en verbeteren van de bemiddeling in individuele dossiers. Het VCA organiseert op geregelde tijdstippen structureel overleg met en tussen de partners uit het adoptiewerkveld, met name Steunpunt Adoptie, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie en de adoptiediensten.

3.6 Erkenning en subsidiëring van voorzieningen

De verlenging, intrekking of schorsing van de erkenning en de subsidiëring van Steunpunt Adoptie, een dienst voor maatschappelijk onderzoek, een trefgroep of een adoptiedienst gebeurt op advies van het VCA. In 2015 werd de Vereniging voor Adoptiekind en Gezin erkend als trefgroep.

3.7 Kwaliteitbevordering

De resultaten van de bevraging bij kandidaat-adoptieouders en de medewerkers van de diensten voor maatschappelijk onderzoek over het adviesgesprek werden in 2015 verwerkt. Ze werden besproken met de betrokken diensten voor maatschappelijk onderzoek. Het adviesgesprek werd als nuttig ervaren en blijft dan ook behouden met enkele kleine organisatorische wijzigingen. Binnen het VCA startte een werkgroep op om in de toekomst structurele gebruikersbevestigingen te kunnen doen.

Het VCA organiseerde een uitwisseling tussen de verschillende diensten die in de procedure voor interlandelijke adoptie tussenkomen. Via deze uitwisseling konden de personeelsleden van elke dienst van nabij kennismaken met de werking van andere erkende diensten.

De afdeling Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bracht een inspectiebezoek aan de diensten voor maatschappelijk onderzoek, het Steunpunt Adoptie en de interlandelijke adoptiediensten.

3.8 Aanvullende taken

Aan de Vlaamse adoptieambtenaar werden ook een aantal taken toevertrouwd die erop gericht zijn geadopteerden toegang te geven tot hun eigen dossier. Concreet kreeg het VCA de opdracht alle dossiers over adoptie te bewaren, inzage in de adoptiedossiers te verschaffen en bijstand te verlenen aan geadopteerden die op zoek zijn naar gegevens over hun adoptiedossier. Het VCA ontving 33 aanvragen voor inzage, waarvan 5 voor een binnenlandse adoptie. Daarnaast werd het VCA betrokken in 35 zoekvragen.

Project in de kijker

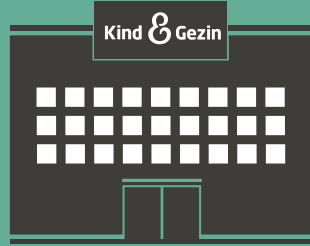
Nieuwe regelgeving binnenlandse adoptie

Op 3 juli 2015 keurde het Vlaams Parlement een nieuw decreet goed met betrekking tot binnenlandse adoptie. Dit decreet wijzigt ook een aantal elementen in het decreet van 2012 met betrekking tot interlandelijke adoptie. De wijzigingen zullen belangrijke gevolgen hebben op de adoptieprocedure. Er komt namelijk één procedure voorbereiding en geschiktheid voor zowel binnenlandse als buitenlandse adopties. De bestaande wachtlijsten voor de voorbereiding worden samengevoegd tot één wachtlijst. Bovendien

wordt ook het instroombeheer aangepast. Er komt een gericht instroombeheer dat naast de datum van aanmelding ook het profiel van de kandidaten en het kindprofiel mee in rekening zal nemen. In het najaar bereidde het VCA deze ingrijpende veranderingen voor. Dit gebeurde samen met alle betrokken diensten en er was ook een brainstormnamiddag samen met adoptieouders.

In 2016 moeten deze voorbereidingen resulteren in een duidelijk adoptietraject voor alle kandidaat-adoptieouders.

Hoofdstuk 5 PERSONEEL: FEITEN, CIJFERS EN VORMING

1245 personeelsleden bij Kind en Gezin.

64 personeelsleden zijn aangeworven en 74 verlieten de organisatie.

HRM blijft investeren in welzijn, energie en werkgoesting, met onder andere gerichte acties in het kader van burn-outpreventie.

E-recruitment werd in 2015 veralgemeend in gebruik genomen

HRM en de Kind en Gezin-Academie zijn een tandem in vorming, training en opleiding van personeel.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- Het aantal personeelsleden in Kind en Gezin daalde met 10 van 1255 naar 1245.
- Het bruto voltijds equivalent (VTE) daalde van 977,7 naar 948,5. Dat is een daling met 29,2 VTE.
- Het aandeel vrouwelijke collega's, berekend in personeelseffectief, bleef ook in 2015 stabiel op 91,2%.
- Het aantal vrouwen in het top- en middenkader bedraagt 9 op 12 of 75%.
- In 2015 werden er 64 personeelsleden aangeworven en 74 personeelsleden verlieten de organisatie.
- Het aandeel voltijds medewerkers steeg in 2015 van 37,5% tot 38,1%. Het aandeel niet-actieve personeelsleden, omwille van onbetaald verlof, ziekte, zwangerschap en detachering bedroeg 6,0%. De deeltijds werkende personeelsleden kozen ook in 2015 voornamelijk voor een werkfractie van 8/10 en in de tweede plaats voor een halftijds werktijdrooster.
- Het percentage personeelsleden met een migratieachtergrond steeg van 5,9% naar 6,5%.
- In 2015 had Kind en Gezin 1,04% personeelsleden met een arbeidshandicap, wat een lichte daling was ten aanzien van 2014.
- De grootste leeftijdsgroep blijft die van 45 tot 54 jaar, ook al daalde het percentage van deze leeftijdsgroep in de totale personeelsgroep van 29,5% tot 28,2%. De groep van 55-plussers steeg van 19,7 naar 20,0%. De gemiddelde leeftijd van de personeelsleden op 31 december bedroeg 44,5 jaar.

Realisaties in 2015

- De dienst HRM blijft investeren in het welzijn, de energie en werkgoesting van alle personeelsleden. De 4 waarden - open, gedreven, positief en deskundig - zijn daarbij inspirerend. Het afwezigheidspercentage steeg echter lichtjes naar 8,5%.
- 'Werkgoesting 1.2.3.' heeft een centrale plaats in het welzijnsbeleid. In 2015 bleef de 'Leuk en Leerrijk-kalender' daarbij een van de gesmaakte elementen. Bij Kind en Gezin is het de opvolger van de 'Train-je-Collega-week' waarbij collega's tijdens middagpauzes hun kennis delen. Er gingen 64 mini-trainingen door en we registreerden 637 deelnames. Daarnaast werkte de dienst HRM in het kader van 'Werkgoesting 1.2.3.' een re-integratiebeleid voor langdurig zieken uit.
- In het kader van het welzijn van personeelsleden startte de dienst HRM met een beleid rond burn-outpreventie. Er werd een informatiepakket ontwikkeld om op vraag kennis, inzichten en tips over te dragen. Daarnaast organiseerden we ook workshops voor afdelingen en teams om stressoren en indicatoren te bespreken. Individuen en teams namen kleine en grote initiatieven om stressoren te reduceren en de veer- en draagkracht te vergroten.
- Het succes van het Flexiteam zette zich in 2015 verder. Wissellereen gebeurde over de grenzen van entiteiten heen en binnen het agentschap. In 2015 werden binnen het Flexiteam 10 collega's naar een andere functie geheroriënteerd, samen goed voor 7,4 VTE. Het Flexiteam faciliteerde eveneens 13 wisselleer-opdrachten. Het ging daarbij voornamelijk over tijdelijke vervangingen van leidinggevenden.
- In het kader van het zoeken naar synergiën werd de verantwoordelijkheid over individuele competentieontwikkeling in 2015 opnieuw volledig opgenomen door de Kind en Gezin-Academie.
- De Sociale Dienst en de interne dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (PBW) van Kind en Gezin werden vanaf 2015 overgeheveld naar de vzw Sociale Dienst voor het Overheidspersoneel en de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming van de Vlaamse Overheid (GDPB). We zorgden voor een vlotte toeleiding van onze collega's naar deze diensten. Kind en Gezin focuste zich op de uitbouw van het team Duurzaam Personeelsbeleid.
- In 2015 vulde de dienst HRM het personeelsplan verder in. Het personeelsplan 'as is' op basis van de processen werd afgerond.

- E-recruitment werd in 2015 veralgemeend in gebruik genomen. De aangebrachte optimalisaties maken het voor de klant gebruiksvriendelijker, maken het eigen beheer vlotter, sluiten aan bij de huisstijl van de Kind en Gezin-website, geven meer interactieve mogelijkheden en zijn compatibel met de meeste webbrowsers.
- Alle elektronisch opgeladen personeelsgegevens voor Capelo werden in 2015 gevalideerd.
- In 2015 werkte de dienst HRM samen met Facility een fietsbeleid uit, waarbij het fietsen verder werd gepromoot. Er werd een proefproject opgestart waarin regioteamleden van enkele grote steden fietsen kunnen leasen om hun dienstverplaatsingen te doen.
- Het arbeidsreglement werd aangepast waarbij verouderdere vermeldingen zoals de artikels over tijdsregistratie en prikklok en de artikels over het meerlingenproject werden geschrapt. Er werden wijzingen aangebracht m.b.t. de stakingsregeling. De bijlage over 'Alternatief Werken' (AW) werd vervangen door een bijlage van het 'Nieuwe Werken'. Het arbeidsreglement werd verder nog aangepast voor deeltijds personeelsleden, personeel van rang A2 en hoger, de opzegtermijn, mededelingen bij afwezigheid wegens ziekte, ziektecontrole, arbeidsongevallen, de nieuwe welzijnswet en de aanvraagtermijnen van verloven en dienstvrijstelling. Er werden ten slotte nieuwe bijlagen toegevoegd m.b.t. het deontologisch charter van Kind en Gezin en de camerabewaking.
- De dienst HRM zorgde voor de eerste voorbereidingen in het kader van de zesde staatshervorming; zo werd de overdracht voorbereid van 5 personeelsleden van de FOD Sociale Zekerheid en 1 personeelslid van FAMIFED.

Plannen voor 2016

- In 2016 wordt de overheveling van het personeel van FAMIFED voorbereid.
- In 2016 wordt een nieuw luik van het personeelsplan gerealiseerd.
- Kind en Gezin zet volop in op leiderschap, in samenwerking met Flanders Synergie en Antwerp Management School en rolt een organisatietraject hierrond uit.
- In 2016 zullen alle functies in een functiefamilie worden ingedeeld.
- In 2016 wordt een psychosociale risicoanalyse gepland.
- Het re-integratiebeleid van langdurig zieken wordt verder uitgerold.
- In 2016 wil Kind en Gezin verder investeren in leiderschap via onder andere een deelname aan de bottom-up evaluatie/ feedbackinstrument voor ontwikkeling van leidinggevenden (BUE/FIO) van het Agentschap Overheidspersoneel.
- Er zullen nog meer initiatieven worden genomen m.b.t. burn-outpreventie en het terugdringen van ziekteverzuim.

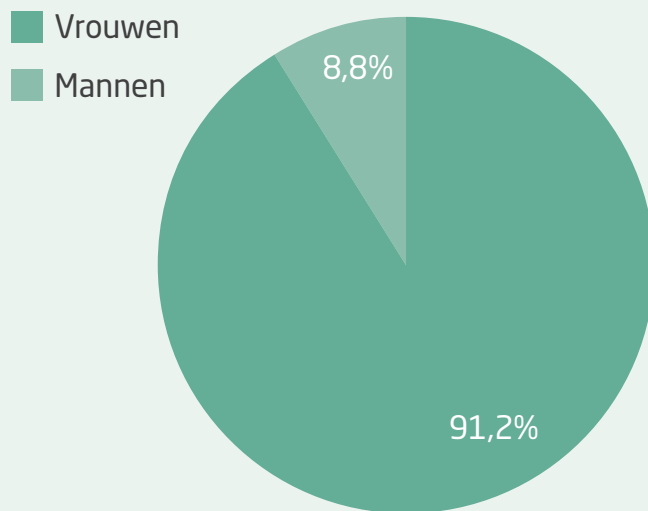
2. KERNCIJFERS

Verdeling volgens geslacht, statuut en niveau

	Statutair		Contractueel		Totaal	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Niveau A	29	85	14	50	43	135
Niveau B	22	422	7	386	29	808
Niveau C	12	73	18	76	30	149
Niveau D	6	37	4	4	10	41
Totaal	69	617	43	516	112	1 133
Eindtotaal	686		559		1245	

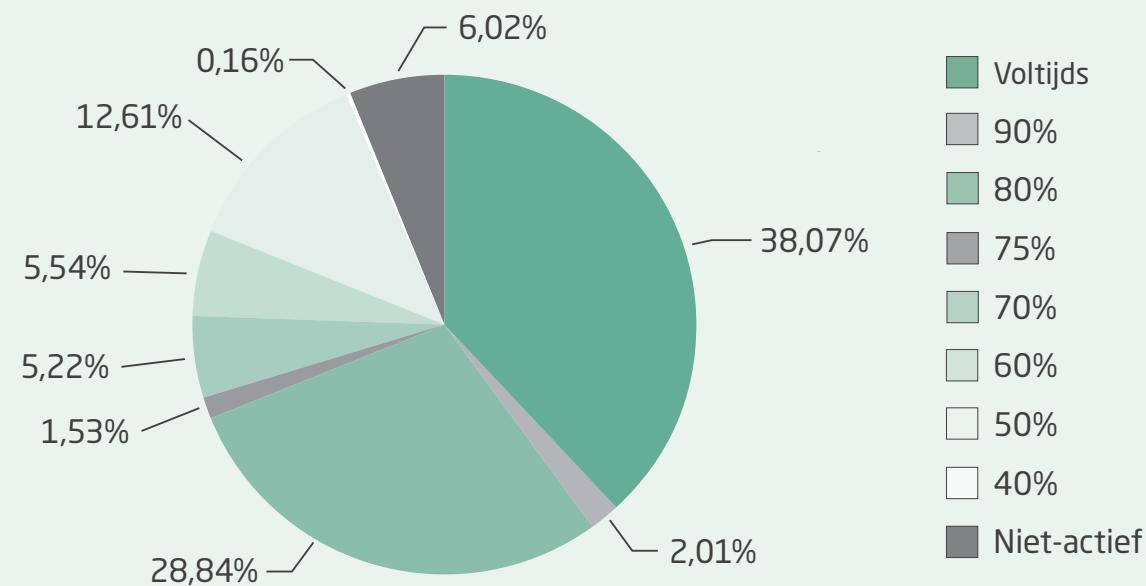
5.1 Personeelssamenstelling volgens geslacht, statuut en niveau - 2015

Verdeling man/vrouw

5.2 Personeelssamenstelling volgens geslacht - 2015

Arbeidsstelsels

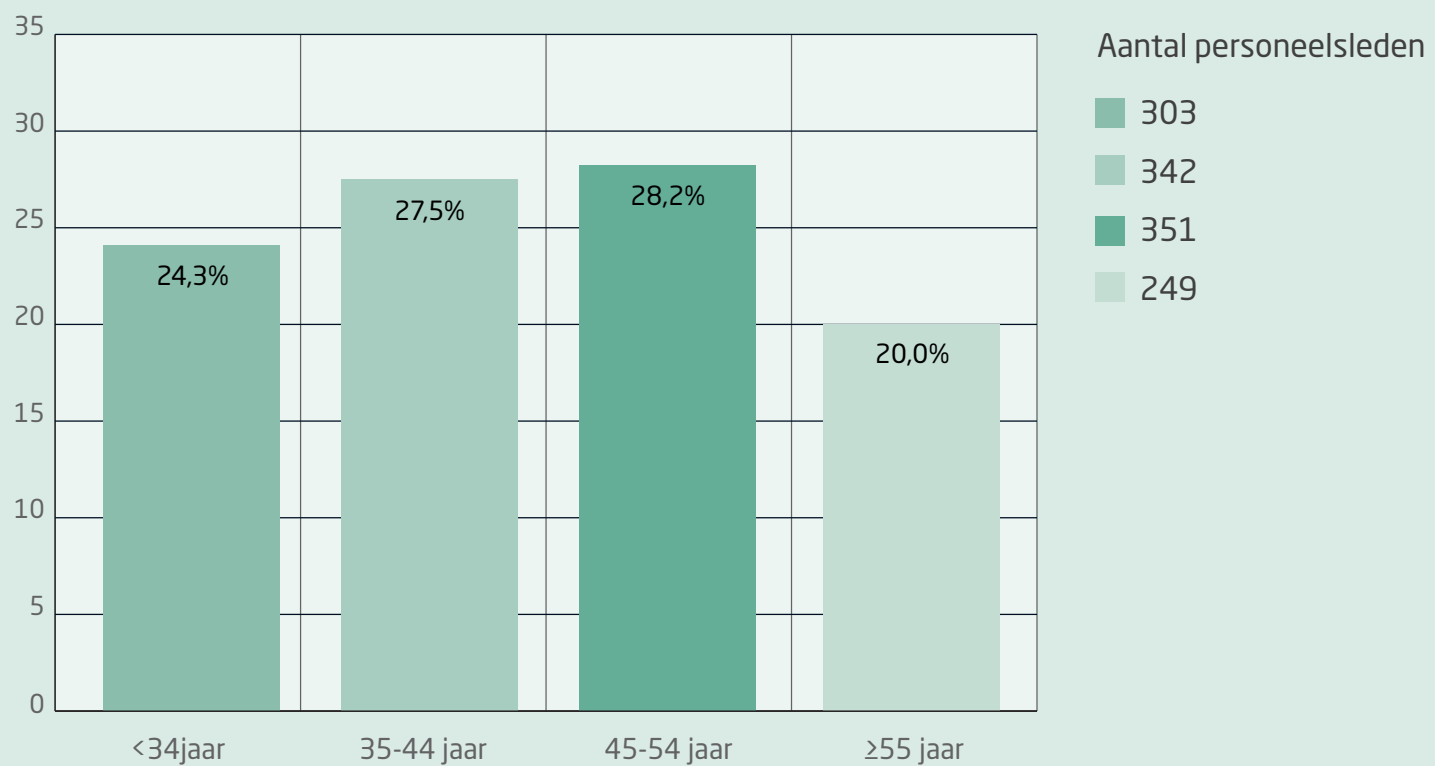
5.3 Personeelssamenstelling volgens arbeidstelsels - 2015

Personeelsbestand over de afdelingen

	Aantal personeelsleden	%
Antwerpen	287	23,1
Limburg	111	8,9
Oost-Vlaanderen	186	14,9
Vlaams-Brabant	154	12,4
West-Vlaanderen	136	10,9
Centrale administratie	371	29,8
Totaal	1 245	100,0

5.4 Verdeling van het personeel over de afdelingen - 2015

Leeftijdspiramide

5.5 Personeelssamenstelling volgens leeftijd - 2015

3. KIND EN GEZIN-ACADEMIE EN DE DIENST HRM: een tandem in vorming, training en opleiding van personeel

Ook in 2015 konden nieuwe medewerkers kennismaken met de organisatie tijdens de kennismakingsdag, een essentieel onderdeel van het introductietraject dat door nieuwe medewerkers erg gesmaakt wordt.

Kind en Gezin organiseerde deze dag 4 keer in 2015 en er namen 51 nieuwe collega's (regioteamleden, leidinggevendenden, administratieve medewerkers, ...) deel.

In 2015 kwamen 39 *nieuwe regioteamleden* in dienst. Ze doorliepen een uitgebreid traject dat hen liet kennismaken met thema's als opvoeding en ontwikkeling, een veilige leefwereld, gezonde voeding en de registratiedatabank Mirage.

Voor de dossierbeheerders van de verschillende afdelingen werd in 2015 een opleidingstraject rond subsidiereggeving uitgewerkt. Samen met de juridische dienst van Kind en Gezin werden 4 bijeenkomsten georganiseerd.

Op het interne leerportaal en www.kindengezinacademie.be zijn intussen 25 online cursussen beschikbaar voor eigen medewerkers en voor externen.

AcademieTV is het nieuwe platform om live en on demand verrijkte video over Kind en Gezin-thema's aan te bieden aan de verschillende (interne en externe) doelgroepen van Kind en Gezin.

De Kind en Gezin Academie organiseerde in 2015 inspiratiedagen voor teamverantwoordelijken waar zij kennis deelden en gemeenschappelijke thema's bespraken.

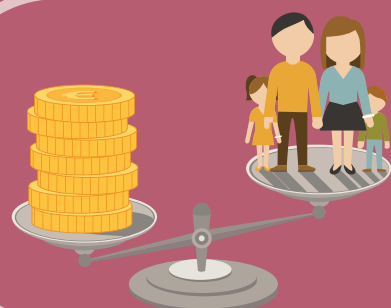
In 2015 werd tijdens de tweedaagse voor leidinggevendenden Koen Marichal (co-auteur van het boek 'De leider in de spiegel' en inspirator van 'The Future leadership initiative') uitgenodigd om te spreken over gedeeld leiderschap. Gedeeld leiderschap past als organisatieprincipe in de groei van Kind en Gezin naar een innovatieve arbeidsorganisatie met zelfsturende teams. We organiseerden in het najaar verschillende leiderschapsdagen voor medewerkers om hen over dit organisatieprincipe te informeren en hierover in dialoog te gaan.

Kind en Gezin beheert een budget van ruim 720 miljoen euro.

Er is 1,1 miljoen euro bespaard op apparaatskredieten (werkings- en personeelsuitgaven).

Ondanks de moeilijke budgettaire context kiest Kind en Gezin er consequent voor om niet te besparen op dienstverlening aan gezinnen.

1. DE BEGROTINGSSCYCLUS

De begroting wordt jaarlijks opgesteld en heeft betrekking op de periode van 1 jaar. De begrotingscyclus, het tijdsbestek waarin aan een begroting van een bepaald jaar wordt gewerkt, duurt uiteraard langer dan een jaar en kan in 3 grote fasen worden opgedeeld: de totstandkoming van de begroting, de uitvoering ervan en het opstellen van de eindafrekening.

De begrotingscyclus van een specifiek begrotingsjaar start met het ontwerp van initiële begroting, dat wordt opgesteld in de eerste helft van het voorafgaande jaar. Tegen het einde van dat jaar, en na goedkeuring door het Vlaams Parlement, worden de begrotingsdecreten bekrachtigd door de Vlaamse Regering en kan de begrotingsuitvoering in het nieuwe begrotingsjaar van start gaan.

In het eerste trimester van het nieuwe begrotingsjaar wordt een begrotingscontrole uitgevoerd om de initiële begroting te actualiseren. De begrotingscontrole moet tegen eind juni van het begrotingsjaar voltooid zijn.

De initiële begroting en de begrotingscontrole trekken de krijtlijnen voor de uitvoering van de begroting in het betreffende begrotingsjaar.

Na afloop van het begrotingsjaar wordt een eindafrekening opgemaakt waarin de entiteit aangeeft hoe de uitvoering van de begroting zich verhoudt tot de goedgekeurde begroting. Deze eindafrekening moet uiterlijk op 31 oktober van het jaar volgend op het begrotingsjaar bij het Vlaams Parlement worden ingediend.

Overeenkomstig de Vlaamse regelgeving voert Kind en Gezin zijn budgettaire boekhouding op basis van het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR-classificatie).

Deze classificatie stelt de overheid in staat om de begroting en de uitvoeringscijfers van verschillende overheidsentiteiten te vergelijken en te consolideren in Europees perspectief.

2. DE INITIËLE BEGROTING EN DE BEGROTINGSCONTROLE - EVOLUTIE VAN DE DOTATIE

De begroting is naast een zuiver ontwerp of zuivere prognose van de vermoedelijke ontvangsten en uitgaven voor een bepaald begrotingsjaar ook een beleidsinstrument. Het is het financieel-economisch huishoudplan van de regering voor het komende begrotingsjaar. Bij de invulling van de begroting worden de beleidsvoornemens, de beleidsacties en de prioriteiten geuit en geconcretiseerd in budgettaire euro's. Voor de uitvoering van bestaand en van nieuw beleid is Kind en Gezin in belangrijke mate afhankelijk van de dotatie die het van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt. In vergelijking met 2014 steeg de dotatie van Kind en Gezin in 2015 met 35,227 mio euro naar aanleiding van de initiële begroting en de begrotingscontrole.

In het kader van de zesde staatshervorming worden de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD-middelen) t.b.v. 42 135 duizend euro (inclusief budget personeel en werking) toegevoegd aan de toelage van Kind en Gezin.

Vervolgens werden volgende bijkredieten toegevoegd:

- 20 mio euro voor de versterking van de kinderopvang;
- 1 mio euro voor de Huizen van het Kind;
- 0,6 mio euro voor de versterking van de vertrouwenscentra kindermishandeling en binnenlandse adoptie.

Voor de toegenomen anciënniteit in de sectoren van de consultatiebureaus, de centra voor kinderopvang en de preventieve gezinsondersteuning wordt er 340 duizend euro toegevoegd aan de toelage. Ook voor de toegenomen gemiddelde leeftijd van het personeel in de kinderopvangsector wordt er een bedrag uitgetrokken van 220 duizend euro.

Volgende besparingen werden doorgevoerd:

- 21,7 mio euro besparing op de subsidies kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning en adoptie;
- 1,1 mio euro besparing op de apparaatskredieten;

Het bedrag van 1863 duizend euro voor een subsidie te verlenen aan de vzw Kind en Taal voor de organisatie en uitvoering van de programma's 'Instapje' en 'Pedagogische taaltrainers', dat in 2014 te veel werd toegevoegd aan de dotatie, wordt nu in 2015 afgehouden.

Tenslotte werd er in 2015 ook enkele kredietoverhevelingen doorgevoerd.

3. EVOLUTIE VAN DE ONTVANGSTEN

De totale ontvangsten van Kind en Gezin bedroegen 727,8 mio euro in 2015.

Kind en Gezin deed in 2015 voor de financiering van zijn uitgaven ook een beroep op een deel van zijn reservefondsmiddelen (5,6 mio euro).

De uitgaven van Kind en Gezin worden gefinancierd door verschillende soorten ontvangsten. De belangrijkste financieringsbronnen zijn de inkomsten vanuit de sector overheid (78,6%) en de ouderbijdragen uit de gesubsidieerde kinderopvangsector (20,6%). Slechts een zeer beperkt deel van de uitgaven wordt gefinancierd met reservefondsmiddelen (0,8%) of met de overige ontvangsten.

Inkomsten vanuit de sector overheid

De inkomsten vanuit de sector overheid stegen met 36,3 mio euro of 6,8% in vergelijking met 2014. Het leeuwenaandeel van deze inkomsten wordt gevormd door de dotatie die Kind en Gezin ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap. Deze steeg met 35,2 mio euro of 6,6%.

Ten slotte zijn de ontvangsten van een aantal andere overheidsinstanties (RSZ, federale overheid, Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling en provincies) toegenomen

met 1029 duizend euro tegenover 2014.

De hoofdreden van deze toename is het bedrag van 840 duizend euro (t.o.v. 72 duizend euro in 2014) dat ontvangen werd van de provincie Limburg voor de subsidiëring van extra kinderopvangplaatsen.

Voorts neemt ook de tegemoetkoming Sociale Maribel toe met 306 duizend euro. De reden hiervoor is dat er in 2013 een te hoge eindejaarsvastlegging werd gedaan voor de ontvangsten in het kader van de Sociale Maribel (er was betalingsachterstand in 2013, waardoor er een raming moest gemaakt worden van de ontvangsten). In 2014 had dit een negatieve impact op de ontvangsten omdat deze vastlegging teruggedraaid diende te worden. In 2015 werd daarenboven ook 1,5 extra voltijds equivalent (VTE) Sociale Maribel meegenomen voor een volledig jaar.

De ontvangsten van de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling zijn daarentegen gedaald met 29 duizend euro omdat er in 2015 minder gesubsidieerde contractuelen tewerkgesteld waren bij de Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang dan in 2014.

Ouderbijdragen

De ouderbijdragen in het kader van kinderopvang zijn afgenomen met 1,7 mio euro. Deze daling is te wijten aan het feit dat het eerste kwartaal 2014 niet in 2015 maar in 2014 werd afgerekend. Anderzijds nemen deze ouderbijdragen toe door de opstart van nieuwe initiatieven en het verder op kruissnelheid komen van nieuwe initiatieven die reeds in 2014 werden opgestart.

4. EVOLUTIE VAN DE UITGAVEN

De totale uitgaven van Kind en Gezin bedroegen 720,8 mio euro in 2015. Het overgrote deel van de uitgaven wordt vertegenwoordigd door de subsidiëringsuitgaven (88,9%). De personeelsuitgaven maken 8,7% uit van het totaal van de uitgaven, terwijl werkingsuitgaven, investeringsuitgaven en uitgaven verbonden aan aangegane leningen 2,4% vertegenwoordigen.

Subsidiëringsuitgaven

De subsidiëringsuitgaven binnen de kinderopvangsector stegen met 20,5 mio euro of 3,8% in vergelijking met 2014. De subsidiëringsuitgaven binnen de sector van de gezinsondersteunende pleegzorg stegen met 0,8 mio euro of 1% tegenover 2014.

Deze gestegen subsidiëringsuitgaven zijn in hoofdzaak toe te schrijven aan de volgende elementen:

- De meeruitgaven voor subsidies kinderopvang naar aanleiding van de overdracht van de FCUD-middelen.
- Bijkomende subsidiëringsuitgaven ten gevolge van het op kruissnelheid komen van initiatieven gefinancierd met middelen die al vóór 2015 aan de dotatie werden toegevoegd.

- Het bijkrediet van 1 mio euro voor de subsidiëring van de Huizen van het Kind.
- De weddedrift binnen de gesubsidieerde sectoren.

Elementen die op hun beurt dan weer tot minderuitgaven geleid hebben in 2015 zijn:

- Het wegvallen van de afrekening subsidies voorschoolse kinderopvang m.b.t. het eerste kwartaal 2014 in 2015, daar dit kwartaal reeds in zelf 2014 werd afgerekend.
- De besparingen die vermeld worden bij de ontvangsten.

Personeelsuitgaven

In 2015 bedroegen de personeelsuitgaven 62,8 mio euro, in vergelijking met 2014 betekent dit een daling van 2,1%. Deze daling is toe te schrijven aan de extra besparingen die werden opgelegd alsook door het voorzichtig omspringen met personeelsmiddelen (voornamelijk bij de vervanging van personeel).

Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven zijn tegenover 2014 gedaald met 2,4 mio euro of 13,1%. Deze daling wordt onder meer veroorzaakt door de besparingen die werden opgelegd op de werkingsmiddelen t.b.v. 820 duizend euro. Daarnaast vielen de meeruitgaven voor de frontoffice van de Kind en Gezin-Lijn in 2014 (doordat alle ouders die gebruik maken van kinderopvang een aanvraag deden van het inkomenstarief) weg in 2015. Er dienden ook geen uitgaven meer gedaan te worden voor debiteurenbeheer van de inkomensgerelateerde kinderopvang. Ook werd het communicatiebudget niet volledig ingezet omdat vele zaken in voorbereiding waren maar nog niet opgeleverd konden worden. Tenslotte werd ook geïnvesteerd in laptops voor de regioteamleden; deze middelen konden op hun beurt dan ook niet worden ingezet voor de werkingsuitgaven.

Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven zijn in vergelijking met 2014 gestegen met 0,5 mio euro of 106%. De investeringen lagen in 2015 hoger omwille van de aankoop van de nieuwe laptops voor de regioteamleden.

5. RESULTAAT VAN DE BEGROTINGSUITVOERING - RESERVEFONDS

Omdat de ontvangsten in 2015 de uitgaven overstegen, realiseerde Kind en Gezin in 2015 een budgettair resultaat van 6,94 mio euro. Eind 2015 bedroeg de stand van het reservefonds van Kind en Gezin 25,2 mio EUR.

Begrotingsresultaat in duizend EUR

	2014	2015
Inkomsten	693 306	727 758
Uitgaven	702 900	720 818
Begrotingsresultaat	-9 594	6 940

6.1 Vergelijking begrotingsresultaat 2014-2015

Ontvangsten

in duizend EUR

	2014		2015	
Inkomsten vanuit de sector overheid				
Dotatie 'Kind en Gezin'	531 530		566 757	
Dotatie 'Nationale Loterij'	561		561	
Premies gesco's	20		16	
Tegemoetkoming Sociale Maribel	2 729		2 729	
Premies Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling	429		400	
Premies overige besturen	136		892	
Totaal inkomsten vanuit de sector overheid	535 404	77,2%	571 660	78,6%
Functionele ontvangsten				
Ouderbijdragen met betrekking tot:				
Kinderdagverblijven	15 746		15 746	
Diensten voor onthaalouders	19 205		19 205	
Inkomensgerelateerde kinderopvang bij zelfstandige opvangvoorzieningen	10 001		10 001	
Lokale diensten	175		175	
Groepsopvang	62 069		90 903	
Groepsopvang - samenwerking	6 126		8 632	
Gezinsopvang	38 148		50 273	
Bijdragen adoptie	39		39	
Totaal functionele ontvangsten	151 509	21,9%	149 847	20,6%
Desinvesteringen	56		1	

6.2 Vergelijking ontvangsten 2014-2015

Vervolg op pagina 117

Ontvangsten (vervolg)

in duizend EUR

	2014		2015	
Varia				
Recuperatie van kosten en variaontvangsten	742		621	
Renteontvangsten	0		0	
Totaal varia	743	0,1%	621	0,1%
Totaal ontvangsten	687 712	99,2%	722 130	99,2%
Reservefonds	5 594	0,8%	5 628	0,8%
Algemeen totaal inkomsten	693 306	100,0%	727 758	100,0%
Overgedragen resultaat	54 010		51 356	

6.2 Vergelijking ontvangsten 2014-2015

Uitgaven: bestemming

in duizend EUR

	2014		2015	
Uitgaven aan personen verbonden aan de instelling				
Lonen en sociale lasten	61 840		60.411	
Representatie- en reiskosten	1 908		1 953	
Vorming	468		469	
Totaal uitgaven aan personen verbonden aan de instelling	64 216	9,1%	62 833	8,7%
Functioneringsuitgaven				
Huur gebouwen	2 587		2 413	
Huisvestingskosten	733		686	
Bureaunkosten	317		226	
ICT-uitrusting en ondersteuning (excl. investeringen)	4 804		4 486	
Documentatie voor ouders en voorzieningen	879		536	
Betalingen aan derden voor geleverde prestatie	3 342		2 081	
Door derden ter beschikking gesteld personeel	3 926		3 959	
Leveringen aan voorzieningen en voor huisbezoeken	256		411	
Overige	1 597		1 220	
Totaal functioneringsuitgaven	18 442	2,6%	16 019	2,2%

6.3 Vergelijking uitgaven 2014-2015

Vervolg op pagina 119

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2014		2015	
Subsidiëring Kinderopvang				
Kinderdagverblijven*	77 170			
Diensten voor onthaalouders	44 300			
Initiatieven buitenschoolse opvang	15 681			
Vorming kinderopvang	369		370	
Projecten kinderopvang	1 407		1 477	
Projecten Derde Arbeidscircuit	1 113			
Financiële ondersteuning zelfstandige kinderopvang	35 265			
Verzekeringen	9			
Startpremie	127			
Specifieke zorgbehoefte	1 134			
Lokale diensten	3 907			
Gemandateerde voorzieningen	1 793		1 479	
Groepsopvang	259 340		375 599	
Groepsopvang - samenwerking	13 352		18 982	
Gezinsopvang	84 185		111 963	
Buitenschoolse opvang			49 740	
Totaal subsidiëring Kinderopvang	539 153	76,7%	559 611	77,6%

6.3 Vergelijking uitgaven 2014-2015

*De verschillen tussen 2014 en 2015 zijn het gevolg van een herschikking van begrotingsartikelen onder invloed van o.a. het decreet Kinderopvang voor Baby's en Peuters.

Vervolg op pagina 120

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2014		2015	
Preventieve Gezinsondersteuning				
Inloopteams	2 213		2 278	
Consultatiebureaus	15 016		16 503	
Infovergaderingen 'Kind op Komst'	27		20	
Prenatale steunpunten	103		84	
Expertisecentra kraamzorg	523		440	
Vertrouwenscentra kindermishandeling	5 718		5 777	
Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning	52 522		52 355	
Diensten voor private gezinsplaatsing	106			
Projecten	154		152	
Opvoedingsondersteuning	1 944		1 480	
Sociale bijdragen aan gezinnen	2		2	
Totaal subsidiëring Preventieve Gezinsondersteuning	78 328	11,1%	79 501	11,0%

6.3 Vergelijking uitgaven 2014-2015

Vervolg op pagina 121

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2014		2015	
Adoptie	2 128		2 128	
Totaal subsidiëring Adoptie	2 128	0,3%	2 135	0,3%
Totaal subsidiëring	619 609	88,2%	641 246	88,9%
Investerings				
Vervoermateriaal	55		22	
Installaties, kantoor machines en uitrusting	15		25	
Meubilair	4			
Informatica: hard- en software	405		940	
Totaal investeringen	479	0,1%	987	0,1%
Rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen				
Totaal rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen	154	0,0%	142	0,0%
Algemeen totaal uitgaven	702 900	100,0%	720 818	100,0%

6.3 Vergelijking uitgaven 2014-2015

Ook in 2015 nam het Raadgevend Comité zijn functie op om kritisch mee te denken en advies te geven over belangrijke thema's rond kinderen en hun gezinnen. In 2015 kwam het comité 5 keer samen. De samenstelling van het Raadgevend Comité staat garant voor een goede dynamiek en een variëteit aan ideeën en overtuigingen. Het comité vormt dan ook een belangrijke maatschappelijke toetssteen voor het beleid van Kind en Gezin.

Kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning blijven in volle ontwikkeling. De Huizen van het Kind worden verder uitgerold over Vlaanderen. Wat de opvang van baby's en peuters betreft, zijn de leden positief over de verdeling van de middelen tussen uitbreiding en kwalitatieve groei, waardoor er maximaal wordt ingespeeld op de behoeften van ouders. Op een iets langere termijn zijn de leden algemeen voorstander van een evolutie naar enkel inkomensgerelateerde plaatsen. Ze vragen wel blijvend aandacht voor het omzetten van het pedagogisch raamwerk in de praktijk en het streven naar kwaliteit, ongeacht het type van omvang. Wat de vergunde capaciteit en maximum aantal tegelijk aanwezige kinderen betreft, vinden de leden het voorstel positief om toe te laten dat er op bepaalde momenten in groepsopvang meer kinderen aanwezig zijn dan de vergunde capaciteit.

De ontwikkeling van een kinderopvangzoeker bleek niet tegemoet te komen aan de noden van ouders. De leden vinden het positief dat er geluisterd is naar de ouders en gewerkt aan een alternatief op lokaal niveau. De leden vragen zich wel af op welke manier het tekort aan plaatsen in Vlaanderen zichtbaar zal gemaakt worden. Met betrekking tot het onderzoek naar de kostenstructuur van de kinderbegeleider trap 2 vragen de leden om een diversiteit aan organisatoren te betrekken hieraan mee te werken.

Wat de handhaving van de voorwaarden voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters betreft vinden de leden het belangrijk om maatregelen voor te bereiden. Ze vragen daarbij een duidelijke communicatie over het uitvoeringsbesluit, zowel naar de sector als naar de ouders. Met betrekking tot klachtenbehandeling vinden de leden het belangrijk dat er een geschillencommissie voor kinderopvang komt die afgestemd is binnen het beleidsdomein WVG met (toekomstige) commissies. Ze benadrukken wel dat de eerste prioriteit moet zijn om geschillen te voorkomen.

Het is positief dat er via subsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) overheidsmiddelen geïnvesteerd worden in de infrastructuur van kinderopvanglocaties. De leden pleiten wel om de bouwtechnische en bouwfysische normen consequent af te stemmen op de regelgeving opvang baby's en peuters.

Naast de opvang van baby's en peuters is er ook een evolutie naar een nieuwe regelgeving rond buitenschoolse opvang bezig. De conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen' werd voorgelegd aan het Raadgevend Comité. De leden vinden het positief dat de doelstellingen vanuit 3 perspectieven (kind, gezin en samenleving) zijn opgesteld en dat er een ruim referentiekader over alle sectoren heen is. Ze vragen wel een oplossing voor de besparing van 5% op de inschakeling van de gesco's. Daarnaast adviseren ze het behoud en verbeteren van de ratio aantal kinderen per begeleider en vragen voldoende financiering om zowel een kwalitatief als een kwantitatief groeipad voor de buitenschoolse opvang te kunnen voorzien.

Ook wat de subsidiëring van de projecten van het FCUD betreft, staan de leden positief tegenover een continuering en vinden ze het positief dat de inspecties eenvoudiger zullen verlopen. Ze vragen wel om op termijn alle FCUD-subsidies op het niveau van de subsidies van Kind en Gezin te brengen en pleiten voor transparantie van het FCUD-subsidiëringmechanisme.

Op het gebied van financiering stonden naar jaarlijkse gewoonte de jaarrekening 2014 en de begrotingscontrole 2015 op de agenda ter goedkeuring. De leden geven de bedenking mee dat er extra besparingen zijn in de sector via de IBO's en gesco's.

Wat de VIA4 middelen betreft, geven de leden positief advies voor 2015. Voor 2016 vragen ze om tijdig over de gegevens te kunnen beschikken, zodat dit objectief berekend en uitgewerkt kan worden. Naast kinderopvang moet er ook aandacht zijn voor de sector van de preventieve gezinsondersteuning.

Ook in 2016 komen enkele belangrijke dossiers op ons af. Een greep uit de te verwachten adviesbesprekingen: de voorbereiding van de overheveling van de gezinsbijslagen, decreet Buitenschoolse Kinderopvang en afstemming met het FCUD, opvolging van de voortgang van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters, ...

We houden ons al klaar om met het Raadgevend Comité even gedreven het beleid mee richting te geven!

Martine Lemonnier

Voorzitter Raadgevend Comité Kind en Gezin

SAMENSTELLING RAADGEVEND COMITÉ WERKJAAR 2015

Het Raadgevend Comité bestaat uit 20 leden die voor een periode van 4 jaar door de Vlaamse Regering benoemd worden. In het Raadgevend Comité zetelen vertegenwoordigers van de kinderen en de gezinnen, de voorzieningen en de werknemers van de voorzieningen, aangevuld met een aantal onafhankelijke deskundigen. Het Raadgevend Comité verstrekt op verzoek van de leidend ambtenaar advies over concrete dossiers.

RAADGEVEND COMITÉ

Voorzitter

Martine Lemonnier

Ondervoorzitters

Jan Bosmans, Erwin Devriendt

Leden

Dr. Fien Adriaens, Fatiha Dahmani,
Dany Depreitere, Dimitri Govers,
Evelien Grefhorst (vanaf 1 oktober 2015),
dr. Stijn Gryp, Jannie Hespel,
prof. Ferre Laevers, Ann Lobijn,
Wendy Metten (tot 30 september 2015),
Monique Swinnen, Bram Van Braeckevelt,
dr. Michel Vandenbroeck, Wim Van Esch,
Kelly Van Meldert, Elke Verdoodt,
dr. Christel Verhas, Lutgard Vrints

Administratie

Katrien Verhegge

Inge Kinnaer

Secretaris

Charlotte Reilhof

BUREAU VAN HET RAADGEVEND COMITÉ

Voorzitter

Martine Lemonnier

Ondervoorzitters

Jan Bosmans, Erwin Devriendt

Administratie

Katrien Verhegge

Secretaris

Charlotte Reilhof

Adviezen Raadgevend Comité Kind en Gezin 2015

Advies nummer	Onderwerp	Datum Advies
2015		
001	Besluit van de Vlaamse Regering houdende de maatregelen in het kader van de handhaving van de voorwaarden voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters	25.02.2015
002	Ministerieel Besluit houdende de oprichting en de samenstelling van het adviescomité bevoegd voor de projecten die in 2014 gesubsidieerd werden via het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten	25.02.2015
003	Ministerieel besluit houdende de vaststelling van het loon- en werkingsplafond voor de projecten die in 2014 gesubsidieerd werden via het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten	25.02.2015
004	Programmatievoorstel kinderopvang	10.06.2015
005	Wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering volgend uit het voortgangsplan en met bepalingen inzake de programmatie	10.06.2015
006	Geschillencommissie Kinderopvang - stand van zaken	10.06.2015
007	Voorstel van voorwaarden en bouwtechnische en bouwfysische normen voor VIPA-subsidie voor kinderopvanglocaties	17.06.2015
008	Jaarrekening 2015 en de begrotingscontrole 2015	17.06.2015
009	Conceptnota "Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang) en vrije tijd van schoolkinderen"	17.06.2015
010	Kinderopvangzoeker: verkennende ronde van een aanbod-gestuurd model als alternatief	17.06.2015

Adviezen Raadgevend Comité Kind en Gezin 2015 (vervolg)

Advies nummer	Onderwerp	Datum Advies
011	Onderzoek kostenstructuur kinderbegeleiders trap2	17.06.2015
012	Wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering voor de buitenschoolse opvang volgend uit het Voortgangsplan	21.10.2015
013	Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenningsvoorwaarden en houdende de subsidievoorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening van pedagogische ondersteuningsorganisaties	21.10.2015
014	Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring in 2015 van de organisatoren die in 2014 gesubsidieerd worden tot uitvoering van het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor 2015	21.10.2015
015	Voorstel tot wijziging van het Decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, betreffende de vergunde capaciteit en het maximum aantal tegelijk aanwezige kinderen	21.10.2015

Kind en Gezin
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel
Kind en Gezin-Lijn: 078 150 100
www.kindengezin.be

D/2016/4112/17

Kind & Gezin